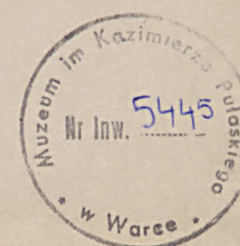

SN
ze zbiorów
STANLEYA NAJA

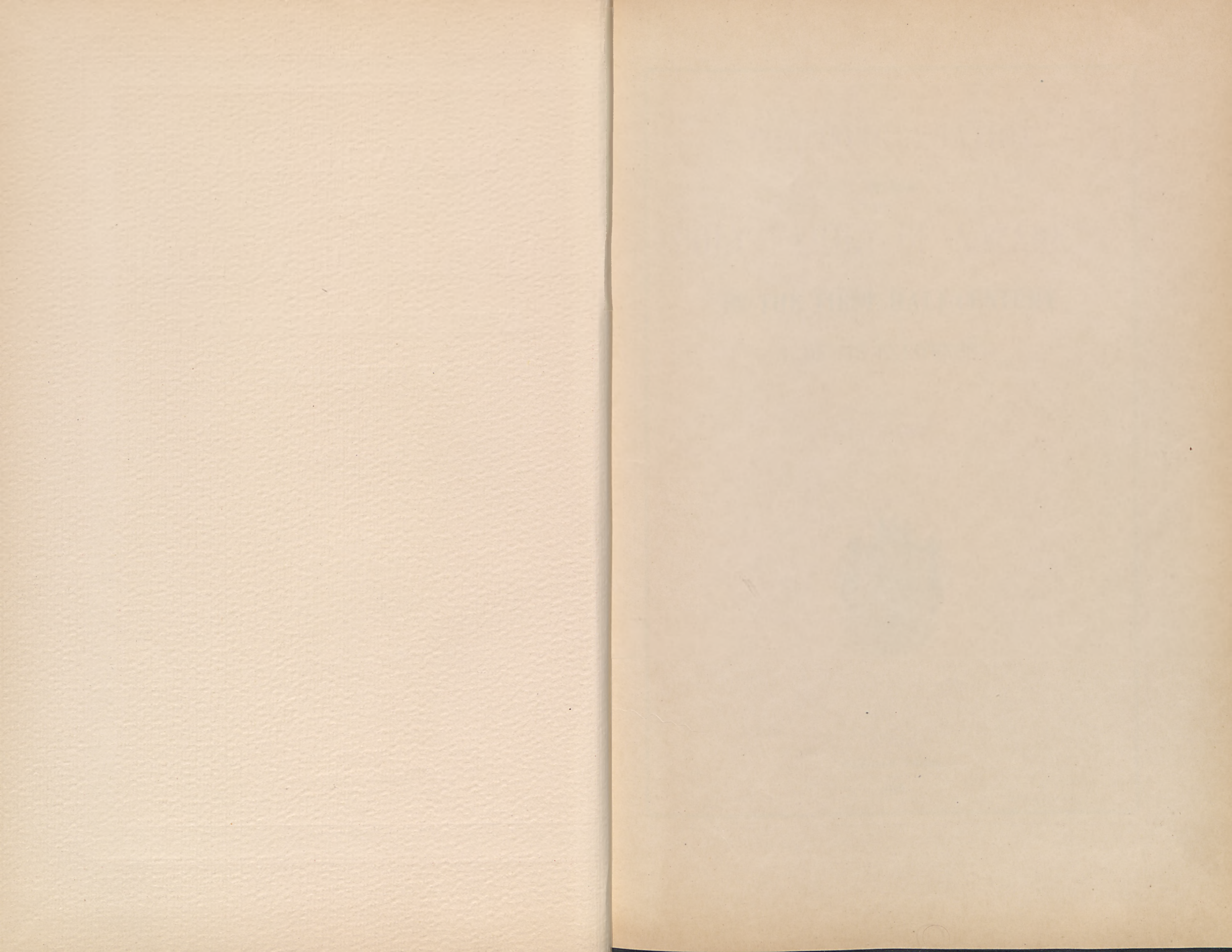

THE CONGREGATION
OF THE
HOLY FAMILY OF NAZARETH
IN THE FIRST HALF-CENTURY
OF ITS EXISTENCE

1875-1925

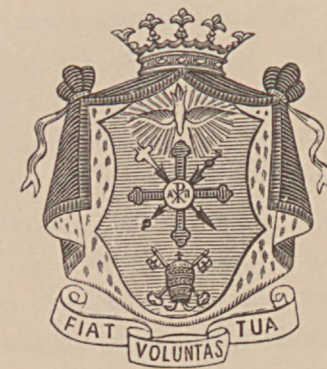

ROME
VATICAN PRESS
1925

THE CONGREGATION
OF THE
HOLY FAMILY OF NAZARETH
IN THE FIRST HALF-CENTURY
OF ITS EXISTENCE

1875-1925

ROME
VATICAN PRESS
1925

THE CONGREGATION
OF THE
HOLY FAMILY OF NAZARETH
IN THE FIRST HALF-CENTURY
OF ITS EXISTENCE

1875-1925

CHAPTER I.

BEGINNING OF THE CONGREGATION.

SUMMARY. — 1. The Way of Providence. — 2. The Capuchins, Father Leander and Brother Stephen. — 3. Franciscan Tertiaries at Lublin and the vision of Theodosia Kobylanska. — 4. Early Childhood and days of youth of the Servant of God, Frances Siedliska. — 5. Painful trials. — 6. Her vows and the accomplishment of her desires. — 7. Voyage to Lublin and Rome. — 8. At the feet of Pius IX. — 9. Departure to Lyons, Paris, Lourdes and the second return to Rome.

1. The working of Divine Providence upon the history of human society never ceases, be it in the order of nature or that of grace. But, since it follows the usual paths, often using secondary means in accomplishing its end, it sometimes, at first sight, passes unremarked and only on deeper reflection, is it recognized. Such facts, however, occur not only in institutions of a specifically religious character but they are manifested to individuals and so evidently, that, even the greatest sceptics are forced to acknowledge them and to exclaim: «The Finger of God is here» At such a conclusion no doubt, will he arrive who studies the origin and the early development of the Congregation of the Sisters of the Holy Family of Nazareth. The history of the foundation of this Congregation reveals a series of extraordinary facts.

The Servant of God, Mary Frances Siedliska, foundress of the Congregation, in her autobiographical notes, dating from the year

1895, expresses herself thus: «God, Who in accordance with His wonderful decree has ordained to call into existence this little Congregation of the Sisters of the Holy Family of Nazareth, has revealed His plan to certain souls of great merit and virtue. For the accomplishment of His design He selected the most miserable and unworthy instrument, that it might be evident to all, that this Congregation does not owe its existence to the wisdom and cleverness of man, but exclusively to the Will of God».¹

Of what type were these souls of high merit, and this instrument so miserable and unworthy, and what was the nature of the early events in the history of this Congregation, which it had pleased God to call forth in the very heart of the Catholic Church, we shall see presently, while the Congregation

¹ SARDI, *The Life of the Servant of God, Mary Frances Siedliska* (Italian edition) page 113.

IMPRIMATUR:

† JOSEPH PALICA, Archiep. Philippen., *Vices gerens.*

is making preparations to celebrate solemnly the 50th anniversary of its foundation.

2. In the first place, mention must be given to two Capuchins, one a priest, the other a lay brother, Father Leander Lenzian and Brother Stephen Rembiszewski.

Father Leander was born at Puttusk in 1816 of a noble Lithuanian family; his secular name was Leopold. Endowed with great intellectual gifts he was of a noble, sincere and simple character. In no long time he

The Rev. Leander Lenzian.

had so distinguished himself among his contemporaries that important offices were entrusted to his care.

In Russia at that time Czar Nicholas I, reigned. He had made his Polish subjects suffer greatly under the heavy yoke of slavery. Every indication of patriotism was ruthlessly hunted down, every longing for freedom mercilessly crushed. The government had forbidden the printing and reading of papers of the better class, with a tendency towards the good and the noble, and persecuted those who professed openly and courageously the Catholic faith. Young Lenzian was engaged at that time by the directing Board of Finances in Warsaw. Accused of harboring feelings of enmity towards the government, he was arrested and immured in the citadel

prison overwhelmed with sad recollections, and there he spent several months. Just as Silvio Pellico, not so many years previous, had meditated in the prisons of Venice and Spielberg on the vicissitudes and misery of human life, and, returned in consequence to the simple faith of his childhood and become a fervent Catholic, so too the youthful Lenzian, within the walls of this cruel prison, not only came to understand what a great and precious gift his faith was, a faith which

he had always firmly professed, but he, more over, made a resolution to devote himself entirely to the service of God. Released from prison, he proceeded to carry out his resolution of becoming a monk, and chose for himself the order of the Capuchins, because among these religious had always flourished a great devotion to the Blessed Mother Mary Immaculate, a devotion that was very dear to Lenzian.

Ordained to the priesthood, he showed remarkable virtue and learning, and distinguished himself by a marvellous eloquence enhanced by his ardent zeal, gentleness and humility. His ascetic appearance and his gentle penetrating look drew souls to him. His fame and reputation spread far and wide. He was especially wise and prudent in his direction of souls and for this he had been endowed by God with extraordinary graces.

Brother Stephen Rembiszewski belonged likewise to a noble but sadly impoverished family. He had been unable to leave the country village of his birth, to devote himself to thorough and systematic learning in some centre of higher culture. A certain Capuchin friar having noticed his unusual

innocence, his active and intelligent mind, decided to take him to Nowe Miasto and there give him an opportunity to continue his studies. Here young Rembiszewski joined the Capuchin order and busied himself with the preparation for the priesthood. At this juncture the insurrection broke forth: cloisters were closed and friars were dispersed. Regardless of these terrible events, young Rembiszewski remained faithful to his vocation, and in order to resemble more faithfully the father and model of his order, St. Francis, in the spirit of humility, he renounced the dignity of the priesthood and became an ordinary laybrother, concentrating all his endeavors in perfecting within himself an interior life, a life of mortification and prayer.

After a sojourn of 12 years in Warsaw, Father Leander was transferred to Lublin as local superior of the Capuchin cloister in that city. To Lublin he took with him Brother Stephen, to whom he was confessor at that time. He esteemed the good Brother greatly for his innocence, his humility, his strict observance of the rule, and also for the extraordinary graces, which God has given him.

3. At Lublin, just as previously in Warsaw, Father Leander quickly established a reputation as an unequalled director of souls, and very many had recourse to him. Among the latter were several devout women, Franciscan Tertiaries, free from the ties and responsibilities of family life, and also independent financially. Having united themselves, they led a community life under the direction of Miss Mary Wojewódzka, a woman distinguished for her virtue. She was totally sightless, and this blindness, according to credible testimony, God had sent her in answer to her prayers as a special aid in guarding the purity of her heart.

The aim of these pious women was the sanctification of their own soul through a life of prayer and mortification. They de-

voted themselves especially to the adoration of the Most Blessed Sacrament and to the veneration of the Mother of God in her home at Nazareth. They strove to imitate in a special way the virtues of Our Lady's hidden life. Their time was also occupied in instructing children in the catechism and in preparing them to receive the sacraments of confession and Holy Communion.

Two of these devout women informed Father Leander that God had revealed to them

Stefam Rembiszewski.

that it was His Will that a new Congregation should be established in the Church, a Congregation devoted to the service of the Mother of God and to the imitation of the virtues of Nazareth. But, they themselves, advanced in years and with death calling one after another, how were they to carry out God's designs? The only thing they were in a position to do, to aid the accomplishments of God's plans, was to offer their possessions, and this they were willing to do.

Father Leander was very careful in matters of supernatural revelation, and therefore, in this case he gave things due consideration, advised his penitents to have recourse to prayer in order to learn and clearly under-

stand God's Will. With the same end in view, he commanded his faithful Brother Stephen to pray.

The number of Franciscan Tertiaries at Lublin was decreasing; death was continually carrying them off. In 1873 there were only three; and, within that same year, one of these, Theodosia Kobylanska, who suffered from tuberculosis, also ended her earthly career. It happened at this time that Bro-

Miss Frances Siedliska.

ther Stephen, while at prayer, had a vision, during which, the soul of Theodosia appeared bearing impressions of great suffering and begging aid, saying that she was almost lost in the darkness, that surrounded her, and that an indescribable sorrow tormented her, because having taken three vows, she had been unfaithful in regard to one of them, the vow of poverty. She had bequeathed, without the permission of her superiors, a certain sum to the person who nursed her during her last illness. Brother Stephen immediately informed Father Leander of what had happened; the latter, not knowing about the death of Theodosia, attributed Brother Stephen's re-

port to his fancy. Great indeed was his astonishment, when shortly afterwards he received notice of the death of Theodosia. His astonishment was greatly intensified when within a few days, the will of the deceased was forwarded, and therein he noticed the identical bequest mentioned by Brother Stephen.

After a short time, this same Brother, while at prayer, again saw Theodosia. This time however, she appeared to be retiring happily to a beautiful garden. She paused a while and said:

« The fund which I have left is to be used for the founding of a Congregation devoted especially to the honor of the Blessed Virgin. Tell Father Leander to do whatever is required in order that this end may be achieved, and, say to him also, it is the Will of God that Frances Siedliska be at the head of this Congregation ». The apparition repeated itself twice. During the last one Theodosia added: « If Frances Siedliska (who had been seriously ill at that time) accepts the mission, which God is entrusting to her, she will regain perfect health and receive the necessary light to conduct matters well to their end. A sign confirming the Will of God regarding this matter will be the fact that, before commencing her work, she will receive the Apostolic Benediction of Pope Pius IX.

The information regarding the first apparition had made a great impression upon Father Leander. The following visions however, especially those referring to the soul and the condition of health of Frances Siedliska, who was not known, either to Theodosia Kolybanska, or to Brother Stephen, startled him a great deal. He understood that they really proceeded from God, and being convinced that they manifested the Will of the Lord, he felt it was his duty to promote their fulfillment, by acting in accordance with them i. e. in regard to Frances Siedliska, whose conscience he had been guiding for several years past.

4. Frances Siedliska was then 31 years of age. She was born Nov. 12, 1842, at Roszkowa Wola, the ancestral home of her family, one of great wealth and considerable posses-

sions. Her father, Adolf Siedliski, possessed every good quality, but he had also the defects and faults of the wealthy noblemen of Poland of his time. He was of an upright, sincere, noble nature, full of kindness towards his inferiors and towards mankind in general. He sought good society and was fond of merriment. His country he loved ardently, and in time of national distress, he surrendered part of his fortune anonymously for the benefit of his fatherland. Above all, he loved his family. He was sadly lacking, however, in that greatest treasure of the early Polish nobility, i. e. lively faith and religious practice in his ordinary life. Although he did not omit holy Mass on days of obligation, yet he attended the holy Sacrifice more or less as a matter of custom rather than one of duty and devotion, and he never approached the sacraments. Her mother, Cecilia Morawska, was a very good and virtuous soul, in whom faith was not as yet extinct. But here also a certain indifference towards religious practices, could be detected. This carelessness and indifference however, she afterwards amended through a spirit of ardent devotion and a life of great mortification.

Their children, little Frances and their

son Adam — for only two God had given them, — the parents surrounded with the utmost care: they were far more concerned, however, about their material welfare than

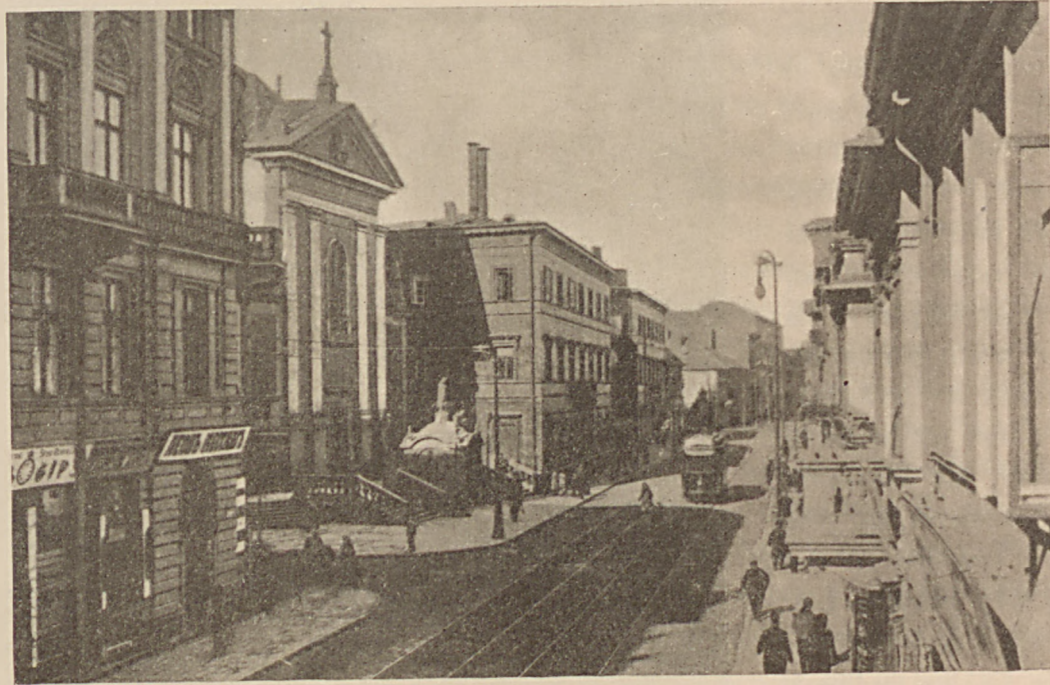

Mr. Adolph Siedliski, father of the Servant of God.

about that of their soul. About this matter their own devout daughter complained in the following words: « Since my early childhood God had been giving me an inclination towards what is good, but I found no one to encourage me in these sentiments. Not until I was 10 years of age, did my parents decide that I should commence to study systematically, and with this end in view,

they engaged a teacher, who fortunately, was devout and virtuous ». The Servant of God remembered this first teacher and with a feeling of gratitude wrote thus in her memoirs: « She was the first person, who spoke to me about God, taught me the catechism and accompanied me to church. All this gave me immense pleasure, because my soul felt the need of God ». ¹

God, Who had selected little Frances for Himself exclusively, commenced very early,

The Capuchin church in Warsaw,
in which the Servant of God received first Holy Communion.

directly to influence her heart; and soon within it the most beautiful virtues sprang up and developed: sincere love and sympathy toward suffering in general, aversion to worldly amusements, deep love for a hidden life of mortification and penance, great devotion to the Blessed Virgin and the greatest reverence and love towards Jesus in the Most Blessed Sacrament. This feeling of love for the Most Holy Eucharist so intensified itself as time went on, that finally it became the predominating feature of her life. Besides,

¹ *Life of the Servant of God, etc.* (Italian edition) page 14.

the desire of sacrificing herself entirely to the service of God as a religious, never abandoned her.

To promote her progress in a thorough study of religion, and, to aid her in advancing at a rapid and secure pace along the road of christian perfection, God sent her a priest, in the person of Father Leander, whom He had destined to be her guide and spiritual director. « The first instruction », (in religion) she writes, « which this saintly

friar imparted, made a deep impression upon me. I felt I was becoming more devout. I loved prayer, and I was fond of reading the good books he gave me. He would say to me repeatedly: « Love Jesus, love Him always more intensily. He alone is worthy of your love. He is your Lord. Give yourself to Him entirely », Those words inflamed my heart; they penetrated the very depths of my soul. I pondered over them; they would return to me continually during my studies, my walks and my times of recreation ».

5. God, Who fortifies virtue through adversity, did not spare young Siedliska. Her

trials were various, heavy, violent and long enduring.

Her father desired to have her thoroughly educated under the care and supervision of most renowned professors. She studied literature, foreign languages, the natural sciences, music and dancing. Eager to learn, young Frances studied diligently, drawing great benefit from what was taught to her, especially along the line of music, for which she showed a natural talent and inclination. In this study especially, she made great progress, interpreting the masters as well as rendering her own compositions.

The only classes that she attended unwillingly were those in dancing, particularly because her teacher demanded that she perform these exercises in décolleté and flowing dresses. This gave rise to the first misunderstandings with her father. The latter wished her to be well trained in this art so that, she might become a leader in society, distinguish herself at balls and receptions, and take part in the amuse-

ments customary in the circles of the wealthy nobility. He also insisted upon her attending the theatre that she might be known and appreciated, and above all, he wished her to marry early.

Frances, however felt no inclination towards the married life, and refused to take any interest in balls, receptions and theaters. For this reason she was frequently sneered

and laughed at. Parents and relatives spared her not. The father often called her a fanatic and bigot. Her mother permitted her to frequent the holy Sacraments only

Madame Cecilia Siedliska, mother of the Servant of God.

every two months. All correspondence with her confessor, Father Leander, was forbidden. Conditions grew worse when Frances made known her desire of becoming a nun. Within the family circle there arose a violent opposition, the father being the most irreconcilable. In order to describe this singular moment of her life, we have recourse to her memoirs: « I feared my father exceed-

ingly », says Frances. « His voice, movements, and his entire appearance caused me to tremble in his presence. One evening he instructed me to be prepared to attend a ball with him. The following morning I prayed very fervently, received Holy Communion, and after my music lesson I turned to my father's room. I trembled, was numb with fear, but within I felt an unusual strength. I begged my father not to compel me to mingle in society, because it was a torture to me to associate with the great of the world. I assured him that no one would ever induce me to embrace married state, and the most convincing arguments and fascinating promises would be of no avail. In answer to my pleadings, I heard him answering: "I prefer to see you dead than become a nun, ". Giving full vent to his anger, he cried desperately, saying, that for him I existed no more. Kissing his hands, I begged forgiveness for having been the cause of so much grief to him, I was repeating continually however: "Balls and theaters are of no interest to me, for the world I live no more, ".¹

Father and mother redoubled their urgent demands that Francis withdraw from her fixed purpose. To these demands, succeeded tears and entreaties. Finally, when all proved inefficacious, they resorted to reproaches, contumely, threats, and many violent scenes ensued. Supported by the grace of God, Frances remained firm.

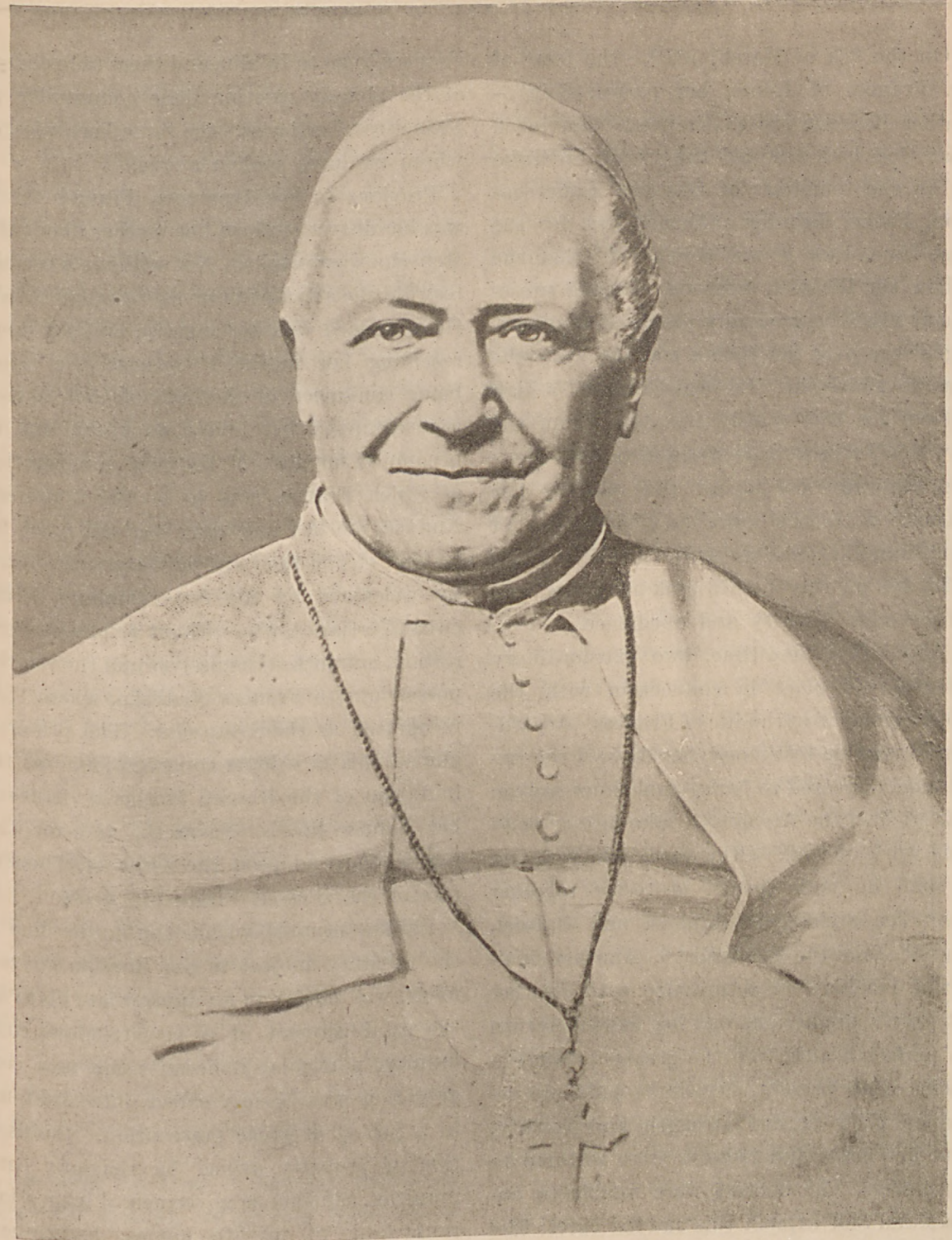
To these painful trials, God added physical suffering. Frances was of a weak and delicate constitution, and her health required great care and special attention. The first three years of her life were one continuous period of bodily ailment, and her condition, according to the physician's statement, indicated the rapid approach of death. Her parents loved her dearly and they spared no pains and exhausted every means to insure her comfort, and if possible, to effect a

¹ *The Life of the Servant of God, etc.* (Italian edition, p. 53-54).

perfect cure from this dangerous malady. Conditions did not improve however, but on the contrary the slightest exertion or effort on the part of the patient, only augmented her suffering, bringing her nearer and nearer to her end. In addition to this, symptoms of tuberculosis of the spine appeared, and Frances was obliged to undergo a long, irksome treatment in a warmer climate. For this purpose she visited Interlaken, Cannes and Montpellier successively. The severe illness of her mother, father and brother at this time also, caused her great suffering. In addition to these sufferings, interior trials, which God often permits in order to purify and strengthen the soul, were not lacking.

6. God while sending trials and tribulations, also fortifies our weakness by adequate graces, and thus supports us in our combat. And to those who accept suffering with a resigned and willing spirit, He in return gives an abundance of joy and consolation which repay royally the endurance of sorrow and pain!

Amid these trials, the Lover of her soul rewarded Frances with many special favors and consolations. Her mother and brother regained perfect health. To her father, in addition to bodily health, God gave the grace of conversion to the holy faith. This memorable event took place at Hyères, where the family was spending the winter. Frances raised her heart to God in fervent prayer, and amid tears of sincere joy thanked the Lord for bringing back into the fold the lost sheep. She was also very grateful to Father Hube, whom the Almighty used as an instrument in reconciling her father with God. The numerous interior graces, with which it pleased God to visit her, were also a source of great consolation. Her joy reached its climax when finally she obtained permission to devote herself to the service of God. This was granted her at a moment when she least expected it, i. e. on a day when she was seriously ill in bed and the doctor had again declared her case hopeless.

*Benedicat Vespasius et illuminat semper intelligentias
vestras et proficit ambulare in viis Domini*

Benedictus

*Die 1° Octobris
1875.*

On the 9th of March, 1873, — the feast of St. Frances of Rome, her patron Saint, — Father Leander visited Frances. Convinced that God had destined the young Siedliska to be the foundress of this new Congregation, Father Leander informed her, for the first time, that it was God's Will that she follow the life of a religious. During subsequent visits he gradually disclosed God's designs regarding her future and the work she was to undertake. Frances cherished a high esteem for this saintly friar, in whom she saw God's representative and mediator. Having carefully considered the matter, not without a certain hesitancy and a sense of deep humillity, she resigned herself to God's Will, and on July 2, 1873 took her three vows of poverty, chastity and obedience.

About this same time, two extraordinary events took place in connection with the above moment in the life of Frances. According to reliable testimony, St. Michael the Archangel appeared to her several times saying: «I, Michael the Archangel, take into custody this work of God. Others will join you, and I shall be your special protector together with the archangels' Raphael and Gabriel, and St. John the Evangelist». Another significant incident, in accordance with Brother Stephen's prediction, was her sudden return to perfect health. To the greatest astonishment of all present, her limbs suddenly regained their normal strength and vitality, and her heart and kidneys were restored to normalcy. The doctors were unable to understand and explain this sudden cure. The joy of mother and brother was great beyond expression. Her father was dead. His saintly death and resignation to God's Will had made a deep impression upon those present during the last moments of his life.

7. No sooner did Frances express her willingness to accept the mission God was entrusting to her than, Father Leander commenced to consider the ways and means, towards the realization of God's design. He advised

Frances to go to Lublin, and there take charge of the already existing little community of Franciscan Tertiaries, — the same Tertiaries, of whom we have spoken above.

Previous to her departure, Frances felt it was her duty to inform her mother about the step she was to take. Not without a certain fear did she attempt to reveal this plan to her. Great indeed was her surprise and joy upon receiving her mother's consent: the latter being convinced of the Will of God, agreed to accompany her loving daughter, and to become a member of the new congregation of which Frances was to be the foundress. And so mother and daughter departed for Lublin. Upon their arrival, they were heartily welcomed by the few remaining Franciscan Tertiaries, who without a moments hesitation, submitted themselves and their entire possessions to Frances Siedliska, whom they recognized as their Superior. The principal aim of this new little congregation, was the imitation of the Blessed Mother's virtues in her hidden life at Nazareth, and for this reason they adopted the name of, The Sisters of the Blessed Virgin of Loretto ».

Lublin, situated within the border line of the territory subject to the Russian government, was not at all an appropriate place for the establishment of a new religious community, particularly, because the new congregation was being called into existence in a period of great persecution. Confiscation of property owned by religious communities, continuous governmental inspection, ransacking of private homes, banishment into Siberia of persons of all classes and rank, upon whom rested even the slightest shadow of suspicion of having any intercourse with Rome, were of daily occurrence. It was therefore unanimously agreed to sell the property at Lublin and to emigrate to a foreign country, for the purpose of founding this new religious community. To the sum received for the property at Lublin, Frances added her personal dowry, which represented a con-

siderable amount. Then arose the question of selecting a suitable place. In what direction were they to turn?

8. According to Brother Stephen's prophecy, Frances was to receive the Apostolic Benediction of the Pope before commencing her work. With this in mind, the young Foundress directed her steps towards Rome, in September, 1873, accompanied by one of the Franciscan Tertiaries, a miss Nęcińska.

In Rome they engaged living quarters in the vicinity of the Gesù Church, where they also found a confessor, in the person of Father Laurecot, S. J., the assistant general of the French Province. Having grasped the spirit and tendencies of his new penitents, Father Laurecot, made an effort to aid them in every possible way. Through his kindness they secured more appropriate living quarters with the Sisters of Reparation, and later he also aided them in obtaining the much desired audience with the Holy Father.

Pope Pius IX received Frances and her companion on Oct. 1, 1873. The Holy Father listened very attentively to the petition which Frances presented prostrate at the feet of His Holiness. After reading the submitted document, Pope Pius IX spoke very kindly, encouraging Frances to persevere in her undertaking; having imparted the Apostolic Benediction, the Holy Father added the following inscription:

Benedicat vos Deus et illuminet semper intelligentias vestras, ut possitis ambulare in viis Domini.

Die 1 Octobris 1873.

PIUS PP. IX.

«May God bless you and enlighten your understanding always, that you may be able to walk in the way of the Lord.

«First day of Oct., 1873.

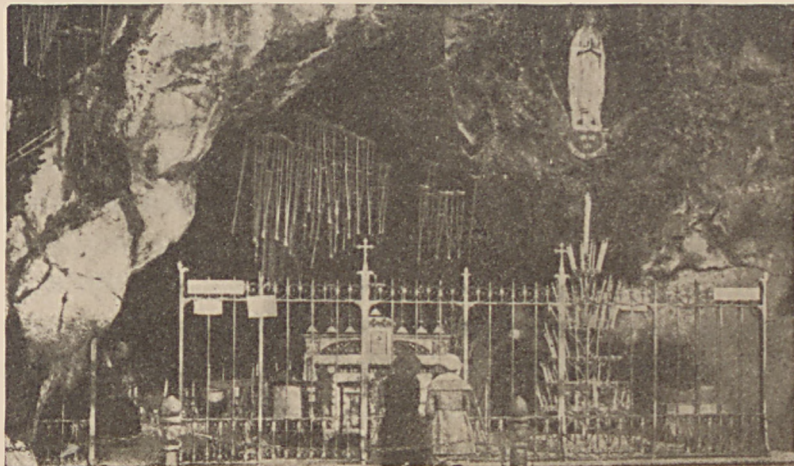
PIUS PP. IX ».

9. This audience with the Supreme Head of the Church filled the heart of Frances with unspeakable joy. Having obtained the Apostolic Benediction and the approbation of Christ's Vicar on earth, every doubt disappeared and Frances felt encouraged and heartened to commence her work. But, of what type was this new congregation to be? Where were they to take up their abode? These questions confronted her. Father Laurecot advised Frances to go to Lyons, where she was to meet Father Gautrelet, also a Jesuit, who was very much interested, at that time, in a newly organized community at Fourvières. These religious were devoted to the perpetual adoration of the Most Blessed Sacrament. Following Father Laurecot's advice, Frances went to Lyons, where she became acquainted with Father Gautrelet, and he after studying her situation and intentions, encouraged her to join this new community of religious at Fourvières. Frances neither opposed nor consented. She felt an interior voice telling her that this was not the road which God had destined for her. The Providence of God gave her to understand for the second time what was demanded of her. She was again attacked by tuberculosis of the spine, the disease from which she had once been miraculously cured.

When the news of Frances' repeated illnesses reached Zdzary, her family estate, where the remaining members of the little community resided temporarily, the hearts of her daughters were raised to God in humble and fervent prayer for the recovery and return of their Superior. As soon as Frances recovered sufficiently to be able to travel, Father Leander ordered her, in the name of holy obedience, to return to Zdzary. She immediately left Lyons and came to her family estate, where she spent the following year.

Within a short distance from Zdzary lies the city of Nowe Miasto, where, as previously stated, Father Leander was appointed

local superior of the Capuchin friary. This nearness made it possible for him to direct the little religious community at Zdżary. The cruel Russian government watched the Capuchin cloister with a very suspicious eye. Russia knew and understood, although not without a feeling of dissatisfaction and

Grotto in Lourdes.

hatred, the beneficial influence these zealous friars exercised upon the surrounding population, and for this reason, molested them continually, ransacking their cloister and imprisoning their members or banishing them into exile. It was clearly evident that the government harbored particularly savage resentment against Father Leander. The diocesan authorities, therefore, advised him to leave the country, in order to escape imprisonment or banishment to Siberia. The obedient friar immediately submitted to the will of his superiors, and, asking for Brother Stephen as his companion, he departed for Paris, where a large number of Polish emigrants who preferred voluntary exile to a life of terror under the Russian scourge of banishment and death, had already made their home.

Having acquainted himself with the environment and circumstances of his newly adopted country, Father Leander reflected seriously, thinking that this might be an appropriate and favorable place for the establishment of the new religious community. With this end in view, he summoned Frances to Paris. The young Foundress, ever ready to obey, started for the great metropolis with her mother and the two remaining companions, Załoziecka and Nęcińska, towards the end of the year 1874. Paris however, was not to be the seat of the new religious community. Frances understood this well, although, there seemed to be no obstacle to such a realization.

Frances always cherished a great desire of visiting Lourdes. It seemed to her

that this was the most appropriate moment to pay special homage to her heavenly Mother, and through her never-failing and allpowerful intercession, to obtain God's necessary light and grace for the accomplishment of His designs. Together with her companions, the young Foundress turned to the «Miraculous Grotto» and there she spent many hours in humble and fervent prayer. Father Leander and Brother Stephen accompanied them. Their prayer was heard. Frances felt deeply convinced that God had destined Rome to be the cradle of her community. A great calm and interior happiness filled her soul, which assured her that this thought really proceeded from God. From that moment, all doubt disappeared, and the little band of religious together with the Capuchin Exiles started for Rome in the beginning of 1875.

CHAPTER II.

ESSENTIAL CHARACTERISTIC OF THE NEW INSTITUTE.

SUMMARY. — 1. Abode and name. — 2. Constitution, rule and ceremonial. — 3. The ruling council. — 4. Early vocations. — 5. The development of spiritual life. — 6. The first sisters. — 7. Father Leander's and Brother Stephen's departure. Later spiritual directors.

1. Having come to Rome, Mother Siedliska encountered great difficulty in securing permanent and satisfactory quarters for her little community. During the first few years, she was obliged to change her dwelling-place very frequently, and the community resided successively on piazza Minerva, via Sistina, Giulio Romano, near Araceli, via Merulana, piazza Farnese, via del Quirinale, Ferruccio and Santa Susanna. Finally, she succeeded in purchasing a home on via Machiavelli, 18-20, where the community was transferred on Jan. 16, 1884, and until this day this is the residence of the Superior General and her Council.

As previously mentioned the Franciscan Tertiaries at Lublin, adopted the name of: «The Sisters of the Blessed Virgin of Loretto». At Rome, Frances changed this to: «The Congregation of Mary of Nazareth», and later, because of her great love and devotion to the Holy Family, she decided to call her community: «The Sisters of the Holy Family of Nazareth».

What was to be the purpose of this new community, what the means to be employed

in achieving it, and what the spirit in which it was to be formed and developed, is best expressed and defined in the document, which

The Servant of God, in her first religious garb.

Mother Siedliska presented to His Eminence Cardinal Raphael Monaco La Valette, Vicar General to His Holiness, and which we here cite:

« I. The purpose of this congregation is the Glory of God through a life of prayer and immolation for the wants of the Church and the intentions of the Supreme Pontiff for heretics, infidels and sinners, a life of continuous self-sacrifice in expiation of the innumerable out-societies condemned by the Church.

The Motherhouse at Rome, via Macchiavelli 18 in which the Servant of God lived and died.

« II. Besides leading a life of prayer and self-sacrifice, the Congregation desires to be engaged in all good works, which lead to God and to His holy Church, such as: *a*) the teaching of religion to those desiring to embrace the catholic faith, e. gr. Jews, Protestants, Schismatics; *b*) aiding young ladies in making retreats; *c*) the teaching of catechism and Church history to children, and preparing them for the sacraments of confession and Holy Communion.

« III. Our Model and example is to be the hidden life of Jesus at Nazareth with Mary,

His Mother, and his fosterfather St. Joseph, Whom we shall endeavor to imitate by a life of sacrifice and self-denial a life hidden with Jesus in God.

« IV. In order to be continually penetrated with the spirit of God, the Community shall observe the following exercises:

« *a*) Adoration of the Most Blessed Sacrament, i. e. each member shall spend an hour daily before the Tabernacle, praying chiefly for the intentions of the Church. *b*) Daily meditation on some mystery of the Passion of our Lord in expiation of the sins of the world. *c*) Recitation of the Little Office of the Blessed Virgin, according to the Roman Ritual. *d*) A feeling of deepest reverence and childlike affection for God's Church and a love, which could only be measured by a life of perfect immolation and abandonment of self, for the Church of Christ. *e*) An un-

wearied watchfulness over self and a faithful cooperation with God's grace in order to live a supernatural life of faith, hope and charity, a life of intimate union with God.

« V. In order to be a regular member of this Congregation, one must pass a two years novitiate, which is to be preceded by a six months' postulancy. At the expiration of two years, the novice is to be permitted to take her temporary vows of poverty, chastity and obedience. These vows are to be renewed annually during a period of ten years, at the termination of which time the Sister is to be allowed to take her simple perpetual vows of poverty, chastity and obedience, which will bind her with the Congregation permanently. This final act is also to be preceded by a six months' novitiate.

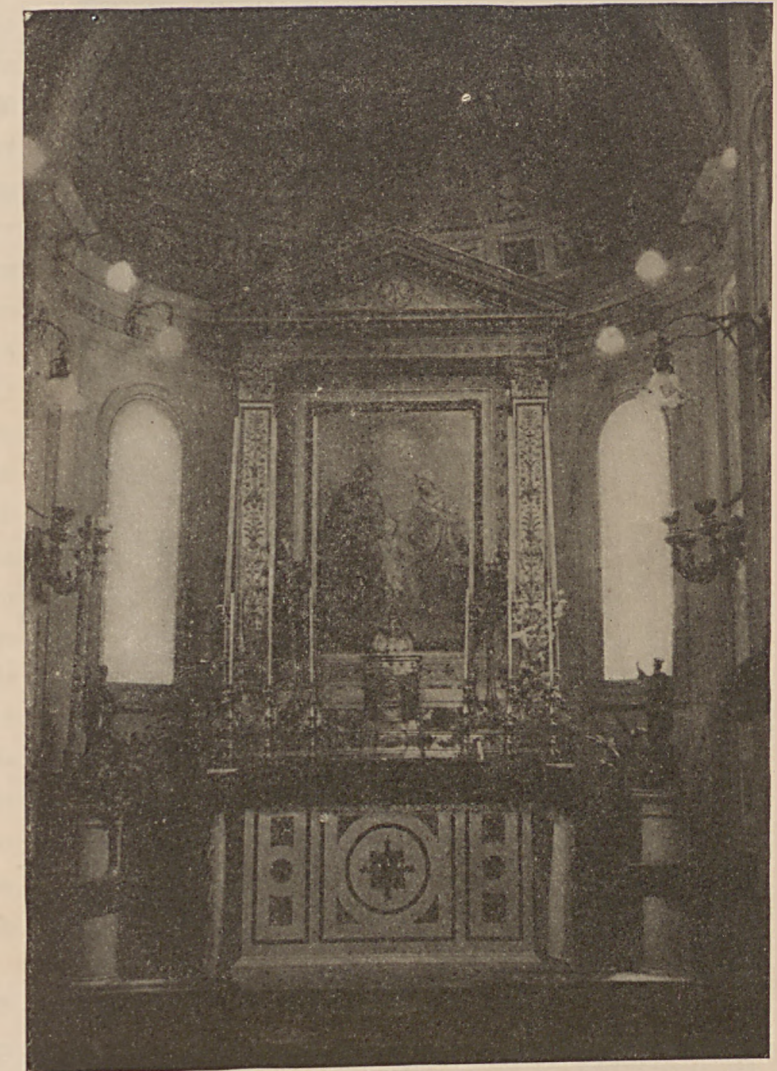
« VI. The enclosure of the Congregation mediates between the severity of the contemplative orders, and that of moderate freedom of religious communities devoted to the active life. The sisters leave the convent only in cases of absolute necessity, and in accordance with the judgment of their Superiors. They are never permitted to go out

alone, but always accompanied by another sister. Seculars are not admitted into the enclosure; they are received in the parlor.

« VII. The Congregation depends on the dowry of its members as a means of support. This dowry of the individual members does not represent any fixed amount, but is regulated according to individual circumstances. In order that otherwise good vocations may not be prevented from entering the congre-

gation because of their poverty, there are no specified requirements concerning the dowry, in so far as the Church authorities and the financial condition of the congregation may permit.

« VIII. Since only the Glory of God is to

Chapel in the Motherhouse at Rome (Italy).

be the aim of the work of this congregation and in order to guard against any material profit, the members shall not receive any compensation for their work of charity. Persons coming for the purpose of making a retreat will be requested to leave some appropriate compensation to cover lodging expenses. Considering the general condition of health at the present time, and to facilitate the entrance into the Congregation of persons of a

weaker and delicate constitution the rule prescribes no extraordinary, external mortification. Instead great stress is put upon the exercise of a life of interior penance, mortification of the passions and entire self-abnegation». ¹

The Rev. Mother Foundress at her writings.

2. Having gained considerable experience, Mother Siedliska, in course of time, changed several points in this first outline of her congregation. These modifications however, in no way affected its substance. On the contrary, this brief sketch later became the foundation of the constitutions of her congregation.

¹ *The life of the Servant of God* (Italian edition) p. 146-149.

The servant of God worked very strenuously many years, with great patience and perseverance on her constitutions, which she wrote in a kneeling position most of the time. She never failed to seek advice of those, whom she deemed more capable than

herself, especially of her spiritual advisors, in questions of doubt and uncertainty. In the year 1895 Mother Siedliska submitted her constitutions to the Sacred Congregation of Religious and received a commendatory decree of approbation. This however was only temporary. According to the existing and all-wise custom of the Church, the new rule had to be given a trial by applying it in the daily life of the community, in order that, should it seem necessary, improvements and modifications might be made. Mother Siedliska was very happy and grateful for the favor Holy Church had granted her, and until the end of her life, she studied very carefully the various points of her constitutions, correcting and improving them according to her own observations and the suggestions of others.

In June 1902, the year of her death, Mother Siedliska called a general chapter for the purpose of discussing some of the modifications and improvements of her constitutions in order to prepare and to submit her rule to the Sacred Congregation with request for a second approbation. At the call of their superior, the summoned delegates hurried to Rome immediately. The chapter took place in July, 1902, under the direction of Father Cormier, appointed as delegate by His Eminence, the Cardinal Protector. Besides Mother Siedliska, the following members were present, Mother Loreta, from the United States, Mother Gabriel, Mother John,

Mother Gertrude, Sr. Irene, and Sr. Victoria. Article after article was discussed, various projects were considered, the different wants and deficiencies of the congregation were closely examined and, finally, corresponding resolutions were adopted. It was left to Father Cormier to work out definitely these adopted resolutions and to prepare them for submission to the Sacred Congregation. Owing to the death of Mother Siedliska, which followed that very year in November, the matter was postponed until August 1909.

3. In addition to the constitutions, Mother Siedliska prepared a daily rule, which she completed in the year 1894. There every sister finds a definite and clear explanation of all, even of the smallest daily duties. In regard to this daily rule, a certain virtuous and learned religious expressed himself as follows: «Many a community would deem itself very fortunate to possess a similar treasure, wherein the duty of each and every sister is clearly explained». Between the years of 1896 and 1897, the Servant of God wrote a ceremonial for the investiture and religious profession of her daughters, wherein she explained very clearly all the details and the meaning of the above mentioned ceremonies.

To insure the welfare and development of an institute, it is necessary to provide for a regular and well established executive department, which should have its quarters at the main center in order to be able to act energetically and without delay. Mother Siedliska understood this well, and therefore after due consideration decided to organize her council. Having received the Cardinal

Protector's permission and sanction, she selected the following members to constitute her council, Mothers: Gabriel, Teresa, John, Bernard and Sister Tarsicia.

Coming to Rome, for the purpose of establishing her community, the servant of God was accompanied by Father Leander and Brother Stephen, and four other persons who

Three Sisters of the Lubowidzki family who took the first habit from the hands of the Servants of God.

represented the first vocations of her little congregation. One of these was Cecilia Siedliska, the mother of the servant of God, who left her country and her only son Adam together with all the comfort and pleasure of her family home in order to devote herself to a life of obedience under the direction of her loving daughter. The inconveniences and discomforts of a mortified life so different from that which she had led in the world, soon undermined her health to such an extent, that she was obliged to return to her family. She left Rome with the intention of returning there as soon as her health would permit.

This however could not be accomplished. Her condition did not improve, and she was

The Rev. P. Semenenko, Founder and first General of the Resurrectionist Order.

obliged to spend some time at a hospital at Kochanow, near Posen, where she died a very happy death in September, 1889, while her daughter was in London. The two remaining Tertiaries, Zatosiecka and Necinska, also returned to their native land with Cecilia Siedliska because they too were obliged to leave Rome on account of their health. And so Frances remained alone with two postulants, of whom only one, the sister of Brother Stephen, became a regular member. Regardless of all these hardships and trials, Mother Siedliska did not become discouraged, but continued her work with patience and zeal. God quickly rewarded her perseverance by sending her new vocations from her fatherland. Among the first, to come were three sisters: who later took great part in the development of the congregation, Wanda, Laura and Felicia Lu-

bowidzka and their cousin, Thecla Lubowidzka, the present Superior General.

These new aspirants, whom Mother Siedliska had previously known in Poland, were heartily welcomed by her in Rome. What an impression the Foundress made upon these newcomers, can well be understood from what young Thecla later wrote: «I shall never forget the impression the first meeting with our Mother Foundress made upon me. Entering her room, it seemed to me that I was approaching a saint; her demeanor and voice, her words so simple yet so charming breathed an air of something supernatural, which attracted the hearts of all, who came in contact with her, even for a few moments. Within my soul there arose also a feeling of great confidence in her, which caused me immediately to consider myself as one of her spiritual daughters».

4. With the coming of these young Polish vocations, as some one remarked, had com-

The Rev. Father Bernardino of Portogruaro, Superior General of the Minor Friars and later Titular Archbishop of Sardica.

menced the springtime in the life of the congregation; a springtime adorned with the charm and freshness of the youth of souls desiring truth, simplicity and humility, vir-

tues which were to be the chief characteristics of the new institute. Each and every heart was aglow with that one predominating desire, viz. to cooperate most perfectly with the designs of Divine Providence. Their souls were filled with a holy joy and sincere gratitude towards God, and a great love for their community, for which they were ready to sacrifice all, even their life. Frances, ever the soul of her small chosen community, endeavored in every way, but chiefly by the most eloquent speech of her good example, to lead her daughters on the road to perfection.

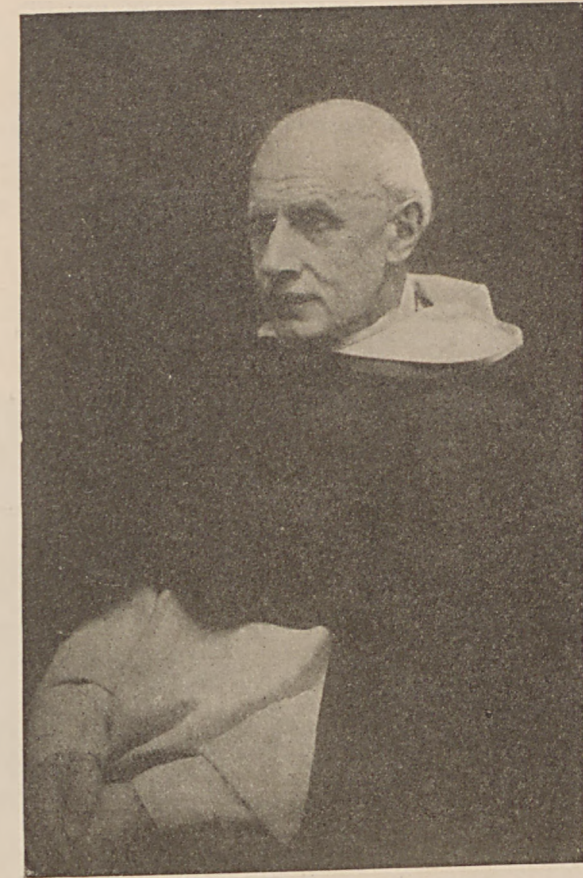
5. Gradually, as she saw them thoroughly prepared, the Servant of God agreed to the investiture and profession of her daughters. The first took place during mid-night Mass, Christmas 1877, when the three sisters of the Lubowidzki family, took the habit and

The Rev. Anthony Lechert, spiritual director of the Servant of God.

received the name of Michael, Gabriel and Raphael. The sacrifice of the Mass was cele-

brated by Father Leander, who also blessed the habits. This new garb consisted of a

The Rev. Father Hyacinth M. Cormier, Proc. and later the Superior General the Dominicans.

black tunic, cape of the same color and a white veil, which covered the head and shoulders. Two years later, on the 13th day of November, these same novices took their temporary vows of poverty, chastity and obedience. On this occasion also, Mass was said by Father Leander, this being his last act performed in connection with the Congregation of the Sisters of the Holy Family of Nazareth, for which he worked untiringly sacrificing and suffering a great deal.

6. Towards the end of that year, Father Leander, seeing the new community satisfactorily developed and organized, understood that the mission God had entrusted to him in regard to Frances Siedliska, was completed. Having therefore received permission from his superiors to return to his native land, he departed for Poland regard-

less of the many pleadings of Frances who desired very much that he remain somewhat longer and who regretted his departure immensely. Father Leander retired to the Capuchin friary at Cracow, where, after leading a life of greatest austerity, he died an exam-

The Rev. William M. van Rossum, of the Redemptorist Order, who was for years few the Confessor of the Servant of God.

plary and holy death Aug. 20, 1890. A few more years passed and Brother Stephen, summoned by his superiors, also returned to his native country, where he lived until old age, dying a saintly death in the year 1922.

7. With the departure of Father Leander, Frances and her little community were deprived of a spiritual director. In order to satisfy this pressing need of the congregation, Mother Siedliska had recourse to the Jesuits,

the Resurrectionists and to the Franciscans at Ara Coeli, where she fortunately made the acquaintance of Father Bernardino da Portogruaro, who undertook the duty of spiritual director to the new community and aided the Foundress considerably in the formation of her constitutions. Soon however, the Franciscans commenced to build their new monastery on via Merulana, and Father Bernardino was obliged to devote the greater part of the day to the affairs of his own order. Again Mother Siedliska was in need of a confessor and a spiritual director. God came to her aid, and she found a director and confessor in the person of Father Lechert, general procurator of the Resurrectionists Fathers at that time. The young Foundress saw in Father Lechert a godly religious, whom Divine Providence had sent her, and consequently having obtained the Cardinal's permission, she entrusted the spiritual direction of her community to his care. Father Lechert guided and directed Mother Siedliska and her sisters during a period of several years. He was very devoted to the community, sacrificing much of his time to aiding its members, especially by giving conferences, extending advice and by hearing confessions. During the last years of her life, the direction of Mother Siedliska's conscience and of her community rested in the hands of two very virtuous and learned religious. Father Cormier, a Dominican, later the superior general of his order, and Father Wilhelm Van Rossum, a Redemptorist, and at present, a cardinal of the Church, the Prefect of the Propaganda Fide, the beloved and revered Protector of the Congregation of the Sisters of the Holy Family of Nazareth.

CHAPTER III.

THE INSTITUTE AND ITS DEVELOPMENT.

SUMMARY. - 1. Development and first missions in Poland. - 2. Mother Siedliska's resignation as Superior General and her reelection by the general chapter. - 3. Her voyage to the United States, and the founding of the first three missions in Chicago. - 4. Missions in Paris and London. - 5. The second general chapter.

1. With the help of God's grace and through the untiring zeal and care of the Servant of God, the Congregation of the Sisters of the Holy Family of Nazareth, soon drew many, who desired to devote their lives to the service of God and to the sanctification of their soul. The community soon numbered spiritually developed members, who besides being capable, with the help of God's grace, to work out their own sanctification, were also prepared to sacrifice themselves for their neighbor. Mother Siedliska therefore seriously considered the various ways and means which she thought could be utilized in aiding her sisters to commence their mission in Poland. After considerable reflection she selected Cracow, the metropolis and heart of the devastated kingdom, as the first field of work in her native country.

She feared however that, owing to the existence of numerous religious communities in this city, her plan might not receive ecclesiastical approbation. As usual in cases of doubt, also at that moment of uncertainty and fear, Mother Siedliska entrusted the mat-

His Em. Cardinal Albin Dunajewski, Bishop of Cracow, the first Protector of the Congregation.

ter to God, and with a most filial confidence implored her Divine Master to make known His Holy Will. Her prayer was heard. Cardinal Monaco La Vallette, Vicar General to His Holiness encouraged her one

day, saying that the work of a Polish community ought to flourish in Poland more than elsewhere. Having taken these words of His Eminence as a sign of the Will of God,

The Chapel of the Blessed Virgin at Czestochowa (Poland).

Mother Frances decided to act. Although still very weak in consequence of a severe illness, she departed for Cracow on the twentieth of Sept.; 1881, carrying a letter of recommendation from the Cardinal and supported by her great confidence in God. Upon her arrival, she immediately presented herself to the Rt. Rev. Albin Dunajewski, Bishop

of the diocese, later a cardinal of the Church and the first Protector of her congregation. Contrary to her expectations, Mother Frances was received very kindly and encouraged to commence her mission. And, although later, at the moment when she was to receive the ecclesiastical approbation, there arose hardships and misunderstandings, she kept up her courage and did not become disheartened; the trials served only to confirm Mother Frances in her resolution, and the work of God flourished to the greatest satisfaction and contentment of all concerned. She was advised, and some even insisted very strongly, that she transfer the Mother-house from Rome to Cracow. To this she did not consent. However desiring to know the opinion of her sisters at Rome in regard to a similar change, she asked their advice and received an unanimous reply which was in accord with her own opinion. This brought her much happiness - she wrote: «I appreciate and with all my heart do I share your desire of remaining at Rome. My dearest ones, Rome is a mother to us and we are her youngest daughters. We are in great need of the love of

her maternal heart, without it life within us would wither away fast and finally die entirely. I doubt that anything is able to substitute Rome to us. A withdrawal from Rome would indicate our ruin ».

With the permission and under the protection of the diocesan authorities, Mother Siedliska established her community in a very

simple little home at Cracow, and appointed Mother Gabriel Lubowidzka, local superior. There the sisters commenced their missionary work, which consisted in aiding young ladies in making their retreats, in teaching catechism to children, and in preparing them for the sacraments of confession and Holy Communion.

Czestochowa, Vilna and Grodno gradually came into existence.

Foundation in Wadowice. The Right Reverend Puzyna, Bishop of Cracow, wished to found a day nursery in Wadowice for the children of that city, and an orphanage for the destitute orphans of the county. This

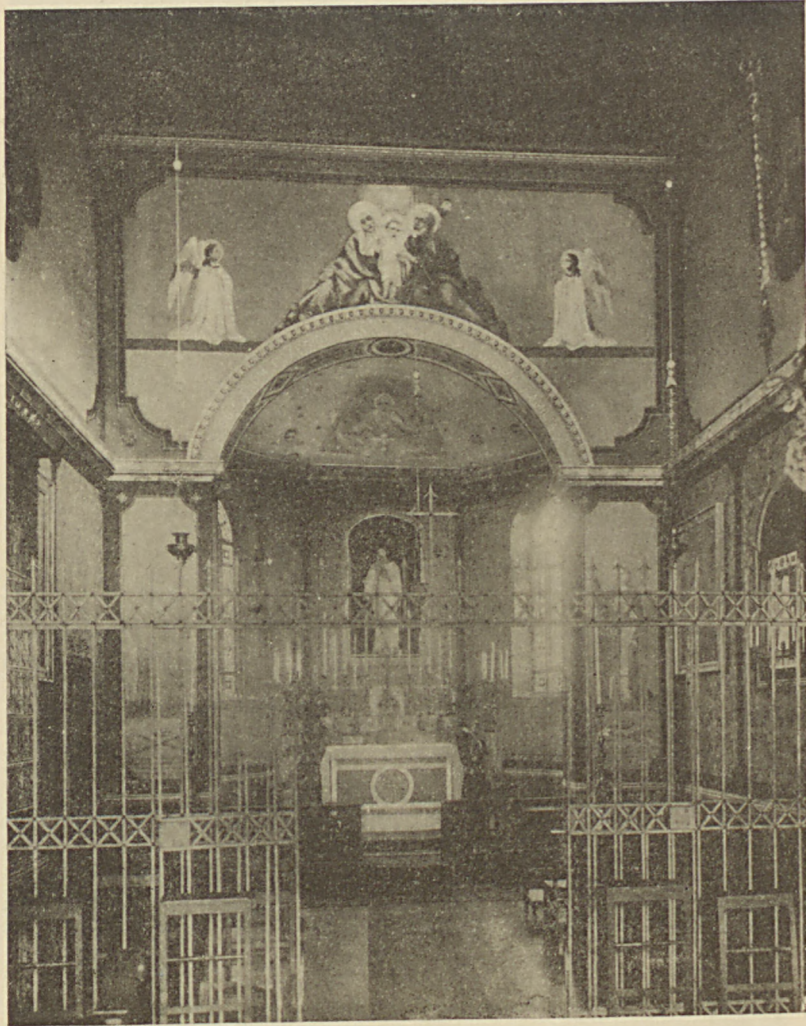
The House of the Sacred Heart of Jesus, at Cracow (Poland).

God showered His blessing in full abundance upon the work, undertaken solely for His Glory. Within a few months, Mother Siedliska succeeded in procuring her own property by purchasing a home at 15 Warszawska Street, to which she immediately removed her little band of missionaries, securing in this way, better living quarters and more appropriate accommodation for the little ones entrusted to their care

The field of labor commenced to broaden. Requests for sisters began to come from within and from without the country, and in this way the homes in Lemberg, Wadowice,

work he entrusted to the Sisters of the Holy Family of Nazareth. Accordingly, having received permission from our Rev. Mother Foundress, and letters of recommendation from the dean, Monsignor Zajac, the Sisters departed from Rome to Wadowice. At first they acquired a large garden with a small house on 3-go Maja St., where they at once opened an orphanage and a boarding school. Besides the boarding school and the orphanage in Wadowice, the Sisters established sewing and embroidery schools, for those orphans that desired to remain in the institution after their graduation. Basketry and other man-

ual arts are taught here also. Thus, the girls are well prepared for life, when they leave the school. The Sisters are also in charge of the Children of Mary Sodality, both in the boarding school and in the orphanage. Upon the country girls employed in the city

Chapel in the House of Cracow (Poland).

as servants, and left to themselves without a protector and a moral director, they have great influence. Monsignor Zajac was of great help to the Sisters in their various undertakings, he was always ready to serve them with good and prudent advice. For his kindness and services the Community is most grateful to the benevolent prelate.

The second foundation in Wadowice in 1897. When the civil authorities of Wadowice completed the construction of a hospital for the World's War victims, they decided

to entrust it to the Sisters of the Holy Family of Nazareth. There are eight Sisters in the institution, nursing the sick, working in the kitchen, wardrobe, laundry and office. Frequently, while attending the patients, and bringing relief and comfort to their bodies, the Sisters win their souls. It happens often that a sinner, who had neglected the Holy Sacraments for many years, is gained here for God by the prayers and sacrifices of the Sisters. During the war many victims were brought to this institution in so deplorable state, that it was necessary to give immediate service rather to their souls, than to their bodies. An evidence, of how devotedly the Sisters labored in this and other hospitals, is that many of them were rewarded with silver and gold medals.

Foundation in Lemberg.

In Lemberg a high school was founded in 1892 in a leased building. Three years later the Community purchased three houses on Unja Lubelska St., but these buildings are very in-

convenient and absolutely too small. The Sisters are, therefore, anxiously awaiting an opportunity of acquiring a more suitable home for the boarders and a new building for the high school. Despite all these difficulties and obstacles, the institution is growing rapidly, and has great influence especially upon young women.

A boarding-home was opened for young women coming to Cracow for their studies. A request was received also from the United States, where Father V. Barzynski, C. Rector

of St. Stanislaus Church in Chicago, urged persistently that the sisters come across the waters of the Atlantic, in order to take care of an orphanage and a school, founded chiefly for Polish emigrants, which he intended to entrust to their direction.

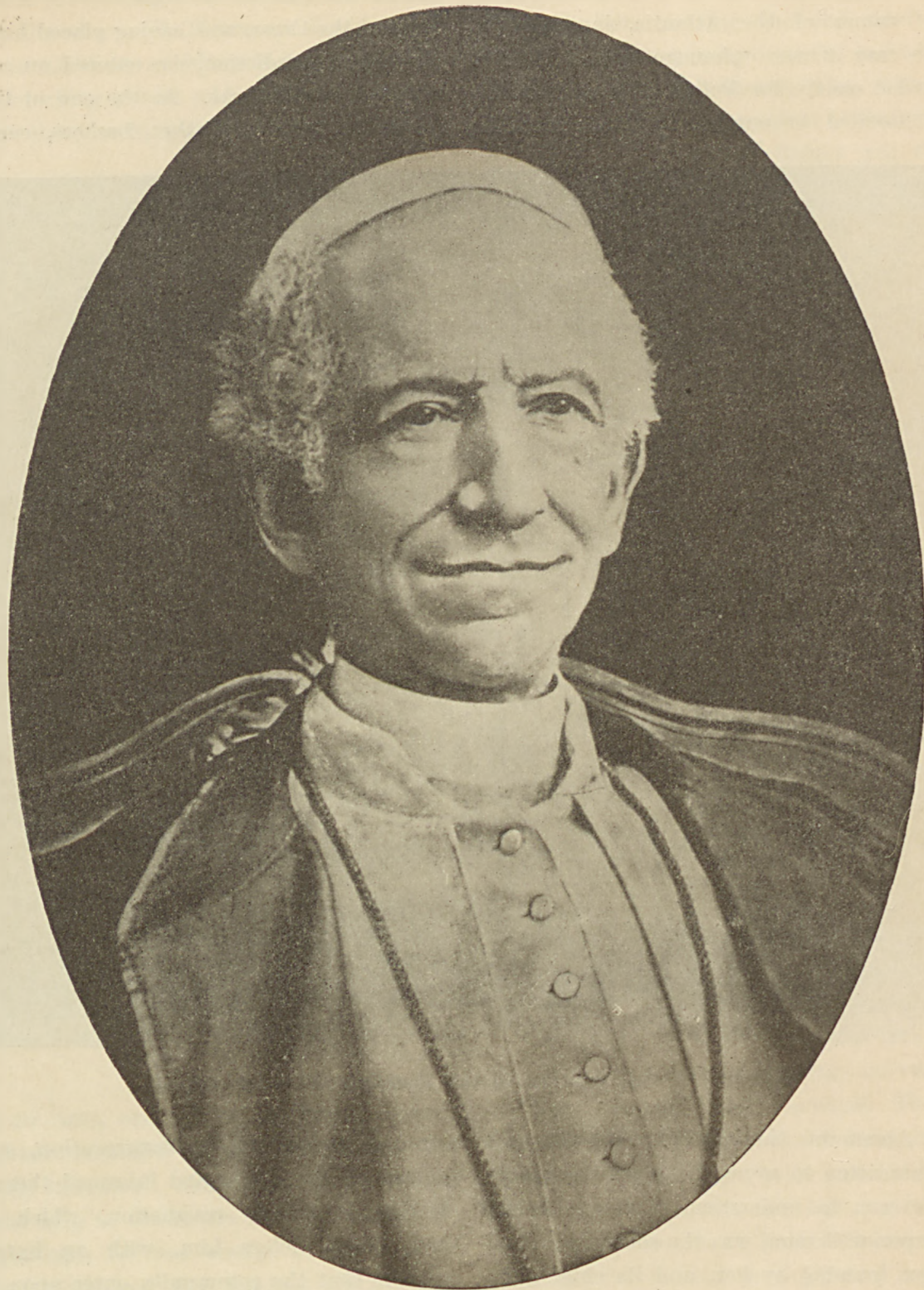
this reason on Nov. 25, 1884, she committed the duty of superior to Mother John of the Cross, and having placed herself under her jurisdiction, she entered on a severe ten days retreat. At the end of these spiritual exercises, Father Lechert, confes-

A group of Sisters with their Mother Foundress at Cracow (Poland).

2. About this time, Mother Siedliska gave her attention to some of her private affairs. It is easy to understand, that she herself as superior General was the soul of the institution founded by her, and its chief directress. As the community commenced to grow and develop, Mother Frances began to feel a certain uneasiness with regard to her duty as superior, and it seem to her that another, possessing greater virtue and holiness, ought to replace her. And for

sor and director of the congregation, summoned all the sisters and informed them of Mother Siedliska's resignation, which she had placed before him, with an humble request that the community enter upon the subject of a canonical election, and hereafter consider her a regular inferior. Great as was the dismay of her subjects, they were bound to obey, and on the fifth day of Dec., they assembled for the purpose of electing their Superior General. The result of this

HIS HOLINESS, POPE LEO XIII.

election could easily be foreseen. Regardless of her opposition, Mother Siedliska was re-elected unanimously. She accepted the office with great humility, and kneeling before her sisters, she expresses herself as follows: « My daughters I beg you, from this moment, to consider me as God's most unworthy instru-

carefully. The small number of her devoted workers, who were not sufficiently prepared for a life so different in a foreign country, caused her much anxiety. Again, prayer was her one support and consolation. Realizing the value of obedience and the power of God's blessing connected therewith, Mo-

A group of the first students at Cracow (Poland).

ment, and that in your dealings with me you never be guided by any human regard ».

3. The demand for the new community in the United States, was, no doubt, a source of joy to the young Foundress, who always desired, within her moderate limits, to assist in bringing God's kingdom to the needy and the forsaken. Guided by prudence, and not inclined to be carried away by too enticing prospects, Mother Siedliska fully comprehended the difficulties connected with such distant missions, and for this reason she decided to consider the matter very

ther Siedliska determined to act according to the advice of her ecclesiastical authorities. His Eminence, the Cardinal Vicar, and His Eminence Cardinal Ledochowski, Prefect of the Propaganda Fide, to whom she had recourse, were both in favor of the proposition and advised Mother Siedliska to accept it. This decision of her superiors settled the question, and Mother Frances immediately commenced to make preparations for the expedition of her little missionary band, which she decided to accompany. Considering the probability of a longer absence, she ap-

pointed Mother Gabriel Lubowidzka local superior of the Mother house at Rome, and encouraged her sisters to a more strict obser-

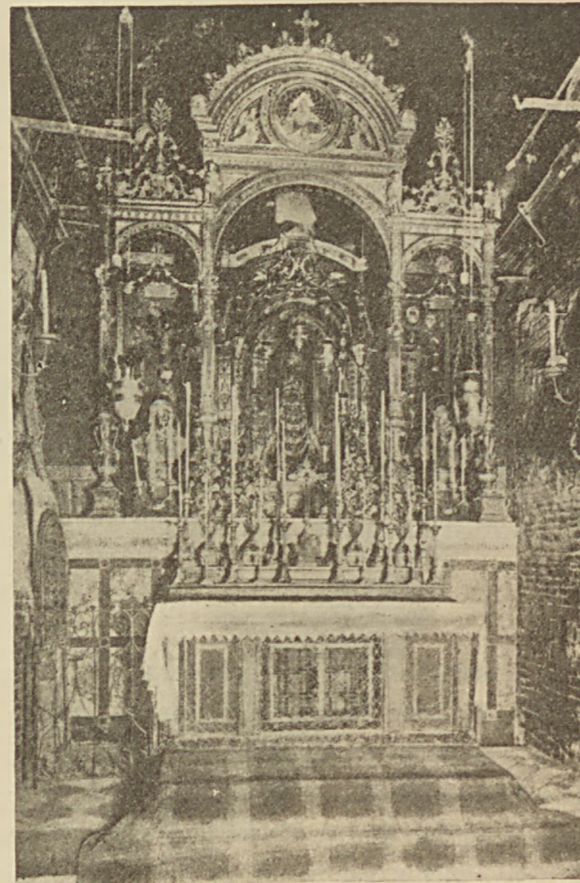

The Basilica in Loreto (Italy).

vance of the rule. In place of Mother Raphael, whom she decided to take to the United States as Provincial Superior, she appointed Mother John of the Cross as superior of the home in Cracow. Previous to their departure, the little band of eleven sisters together with their Foundress, were given the privilege of an audience with His Holiness, Pope Leon XIII. The Holy Father had words of encouragement and fatherly affection for each and every one of the Sisters, and giving his Apostolic Benediction, he manifested great joy and enthusiasm in regard to their future work in the far off mission, where unusual opportunities for doing good to souls, awaited them.

Mother Siedliska and her little band left Rome on the seventeenth of June, and

boarded the steamer «Gottardo» at Naples. Father Lechert, desiring to cooperate with them in their work at the new mission, accompanied them. Having landed at New York, July 4, 1885, they immediately boarded the train for Chicago, where they arrived on the sixth day of July. Father Barzynski, who met the sisters at the station, accompanied them to their quarters on Belden Ave., near St. Josephat's parish church. The home and church were very simple and poorly furnished. The parishioners welcomed the sisters very heartily, especially the women, who supplied the newcomers with various necessary articles and food, calling them: «the good sisters from their native land».

The interior of the Holy House of Loreto, in which the Servant of God spent long hours of prayer.

The young Foundress and her sisters began their work at once. And, although Mother Siedliska remained in Chicago only

A group of Sisters with their Mother Foundress at Rome, Italy.

St. Josephat's church and school in Chicago.

three months, she managed to open three houses: one under the patronage of the Infant Jesus in St. Josephat's parish, another under the patronage of the Blessed Virgin in the vicinity of St. Adalbert's parish, and a

The interior of St. Josephat's new Church, Chicago, Ill.

third, a novitiate, under the patronage of St. Joseph, in the parish of St. Stanislaus. The establishing of the above mentioned novitiate was very necessary, because, no sooner had the sisters arrived, than candidates commenced to apply for admission to the congregation. Exercising great prudence in the admission of new members to her congregation, Mother Siedliska received, with a gra-

teful heart, the vocations, which Divine Providence was sending her. Born and reared in America, understanding and knowing the language of the country, its spirit and customs, they were a Providential aid to the congregation, which could thereby limit, to a greater or lesser extent, the transfer of members from Europe, where the number was indeed comparatively small.

In connection with the novitiate, Mother Frances established also a provincial home, where she decided the Provincial Superior was to reside.

The first, as well as the later years in this field of labor, were marked with the seal of trials and sufferings, which distinguished and authenticated their endeavors as a work of God, purifying it from every human deficiency and imperfection. Amid all these hardships, nevertheless, the community found a wide and fruitful field of work in America, where aided chiefly by the Polish emigrants, it commenced to grow very rapidly. In Chicago besides the three above mentioned homes, parish after parish called upon the sisters to teach in their schools, which fact so increased the scope of work

that, today, the congregation is in charge of twentythree schools and one hospital, in that city. Having so successfully initiated her congregation in Chicago, the Servant of God returned to Europe, in the beginning of Oct. 8, 1885. She visited America again in 1889 and 1896, remaining there for a period of more than one year each time, with the intention of making a visitation of the

alread yexisting homes, and for the purpose of establishing new missions.

4. Besides the call from the far New World and that of her native country, Mother Siedliska received requests from various parts of Europe. She was urged to send her sisters to St. Petersburg, and there to direct a boarding school for young catholic Lithuanian girls. The boarding-school existed in connection with the church of St. Catherine. On first thought she was encouraged by the hope of the immeasurable amount of good, which the sisters of her congregation could accomplish, in the capital of great schismatic Russia. After due deliberation, however, she restrained this fervent impulse of her zealous soul, for she saw and realized that many insurmountable difficulties, with which her small and as yet, unprepared, community would be confronted. Consequently, she refused the offer. Instead, she very carefully considered requests from Paris, and from London.

Paris, then the centre of the political world, was the adopted land of a great number of Polish emigrants, and hence inspired her with the hope of numerous vocations. Furthermore, a home in Paris, she reasoned, would be a very convenient stopping place for the sisters en route to, and from America. Encouraged by these thoughts, she wrote, on the twenty-fourth of June 1891, to Mother Loreta, Provincial Superior in the United States, as follows: « Within a few weeks I shall be obliged to go to Paris, because it seems, that the Lord is telling me at present, through various circumstances, that the hour has come for the establishment of a mission there ».

The requests from Paris were indeed very pressing, and full of the most promising pro-

spects. The establishing of a mission there, however, was not free from its grave trials and hardships. Mother Siedliska was obliged to undertake many a voyage to that city, to suffer many bitter disappointments, and to endure not a few unpleasant and humiliating moments before she could say: we have a home in Paris.

The existence of this mission being finally realized, its development was very slow and replete with untold adversities, with financial

A group of children in the orphan Asylum of the Holy Child of Jesus in Chicago.

struggles, and with the continual inconvenience of having its residence changed from one end of the immense city to another.

To all these trials, it pleased God to add that of religious persecution, which broke out in France at that time. Regardless, however, of all these obstacles, the mission continued to exist. Although this is the only mission of the Congregation of the Holy Family of Nazareth in France, and although it has a very limited scope, the sisters have the opportunity of doing a great deal of good, for the Catholic youth there.

A similar experience awaited Mother Siedliska in London. For, it was the wish of His Eminence Cardinal Vaughan, that the congregation establish a home there, in order to aid the Polish and Lithuanian emigrants, the greater part of which was of the poor,

working class. The majority of these emigrants were people of a deeply religious character, who often sought in vain for a priest

Negro orphans educated in the Academy.

of their own nationality, or for one who could speak their tongue, and who would thus be able to enlighten them, in the matters of faith, to administer the sacraments more conveniently, and especially to bring them consolation, in the hour of death.

Although Mother Siedliska had the Cardinal's protection and the support of her ecclesiastical superiors, she was obliged to endure many hardships, before she could establish a mission in London. When finally her plans materialized, she and her sisters worked very assiduously in alleviating the hardships of the poor and needy. Besides directing the material aid, which the congregation bestowed upon these unfortunate Poles and Lithuanians, the holy Foundress devoted much of her time in visiting the sick, who lay suffering either in the hospital or in

their own scantily furnished abodes, in the poorer quarters of the metropolis. How many tears she dried, and how many words of spiritual comfort she brought to these poor creatures, is scarcely recountable.

Thus, while the missions in Poland and in the United States progressed rapidly, the one in London, like the one in Paris, developed very slowly and with great difficulty. Adverse circumstances, then, did not permit the founding of more homes in either France or England.

5. The time to hold the second general chapter was now at hand. Having received permission from the Sacred Congregation of Religious, the Servant of God announced the future convention of the chapter, to be held at Chaville. She selected Chaville rather than Rome, for the convenience of the sisters, who were to come from the United States. The

Negro and an Indian girl adopted by the Servant of God to be bred in the Congregation.

chapter was preceded by an eight day retreat. The first session took place on the twentieth of February, 1898, and was presided over by

Father Lechert, who was appointed special delegate by the Cardinal Protector. At the very outset, Mother Siedliska tendered her resignation as Superior General, begging her sisters to relieve her of this responsible position, and to elect a more capable and proficient leader in her place. The election was held, and Mother Siedliska was unanimously chosen to remain Superior General. A second election ensued, and the same result followed. The Foundress then appealed for a third election, but her request was not granted, Father Lechert deciding, that the results obtained in the two previous elections would suffice. He pointed out, that it was her duty to resign herself to the Will of God, which manifested itself through the unanimous vote of those, who represented her community, and that she should say, with all her heart: «Eece ancilla Domini». Being scrupulously obedient, Mother Frances again accepted the office of Superior General. The conviction of her own unworthiness, and the spirit of deep humility with which she accepted this great responsibility, is best evinced by her notes of that evening: «O my dearest Saviour, she wrote, yesterday I laid my office

at Thy Sacred Feet, and into Thy Hands I confided myself entirely. Today I repeated, the same in outward act before my community. I desired with all my heart that they elect another in my place, for I am fully aware of my misery, and I feel my incapability and want of qualification for such an office. The sisters have not granted my request, and my Spiritual Director has said that it is my duty to repeat, with the Blessed Mother, «Eece ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum Tuum,». All my trust and confidence I place in Thee, my God! Thou art my strength and my refuge! Grant that Thy child follow Thee in perfect obedience. Guide Thou this little Nazareth, the work of Thy Hands».

The chapter ended on the eighth of March; the members, who participated in it, adjourning with a feeling of great joy and satisfaction because of the advantageous measures adopted; for, these were to aid the community in a more strict observance of the rule, thus insuring mutual help in advancing along the road to perfection, and fostering greater harmony among the members of the various missions of the congregation.

CHAPTER IV.
THE SERVANT OF GOD.

SUMMARY. — 1. Gifts of nature and of grace, virtues and good qualities. — 2. The Superior General. Relation between the Mother and her Daughters. — 3. Her last illness, death, funeral services. The preliminary process for her beatification. Along the path of glory.

1. An adequate, though brief outline of the nature and of the beginning and development, of the Congregation of the Sisters of the Holy stage of our narrative to obtain a closer glimpse of this extraordinary woman, who one day please God will be an honor to the

Sisters' residence of the Blessed Virgin Mary in the Parish of St. Adalbert's in Chicago.

Group of buildings in St. Stanislaus.

Church and to Poland, her native land. It is important then, that we study the gifts of

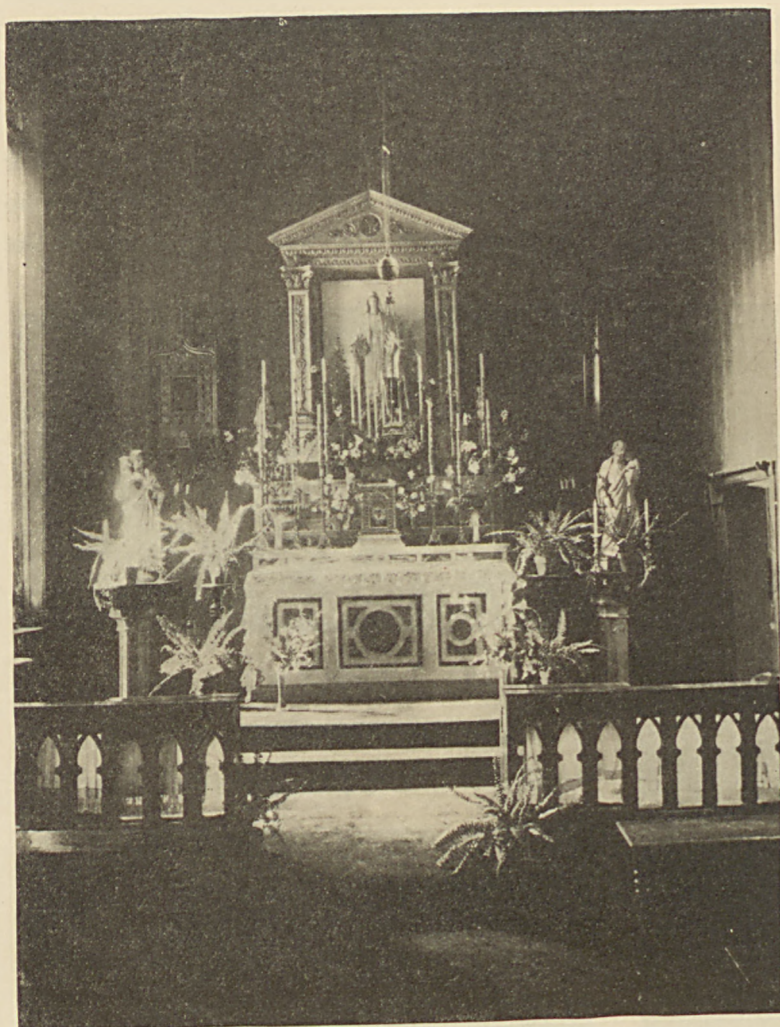

The Convent of St. Joseph, renovated in 1892, in the same place.

Family of Nazareth, would be incomplete without fuller mention of the one who founded it, and who, for a period of many years, directed it. Let us pause, therefore, at this

nature, and the graces with which it pleased God to endow her so royally, and with which she cooperated most faithfully in order that they might bear abundant fruit within her soul.

In stature, Mother Siedliska was of little more than medium height, feeble-looking and delicate. Her face was oval and of fair complexion. She had a high forehead and brown hair. Her expressive, dark eyes, her penetrating, though gentle look, portrayed

The Chapel in the Convent of St. Joseph, in Chicago.

a soul which was pure and full of goodness, a soul deeply in union with God. Her voice was charming in tone. She was kind and gentle to all without exception. Indeed, she seemed singularly gifted to draw heart unto herself by the love and esteem which she inspired in others.

At the request of the present Superior General, His Eminence Cardinal Van Rossum wrote a beautiful treatise concerning the gifts of nature, and of grace of the Servant of God. In truth, no one could have done

this better than His Eminence, who had known her so well, and who had acted as her confessor and spiritual advisor for many years. The following is a translation of an excerpt taken from the aforementioned work of His Eminence, the Cardinal Protector:

«As you wish to have a few words about your Mother Foundress, Mary of Jesus (for such was her name in religious life) I desire most truly to grant your perfectly justifiable request, particularly since I hope, in this way, to aid you in keeping blessed her memory among you, a memory which will continually encourage her Daughters to a faithful imitation of her virtues. Divine Providence had endowed her munificently with natural gifts. With her great intellectual talents, she combined uncommonly good qualities of heart. She had a special liking for studies, art, poetry and music. Her love for nature, especially her love for flowers, inspired her with a great love of God and of His Divine Attributes. She possessed a noble and tender heart; full of goodness, and

very generous, she treated the poor and the unfortunate, especially the morally unhappy, with great sympathy. Her personality, full of godly beauty, inspired confidence and love. These natural qualities, unusually cultivated in her innocent life by a good bringing up, were perfected by grace and virtue. She loved the good, and it was her greatest delight to converse on virtue and perfection, on the interior life, and on intimate union with God. Everything relating to spiritual life interested her greatly. Her

conscience was very delicate, and she had a childlike reverence of God. Her soul dreaded even the smallest offence against Him, and she examined her conscience with the utmost care, not sparing herself the accusation of even the slightest gratification. She

Holy Communion. The Holy Eucharist attracted her in an especial manner. And hence it was, that her liberal spirit sought every means to beautify the adornment of the tabernacle and to make the religious services grand. In fact, it was her conti-

A group of the Academy Students, in their National Polish Costumes, on the great day of Archbishop Feehan's Silver Jubilee, in Chicago.

took particular pains to avoid lukewarmness and carelessness in the service of God, striving courageously and earnestly to advance in virtue.

«I have always observed in her a deep faith, a profound reverence for all the mysteries of our holy religion, and a great attachment to the Church. This spirit of faith was the source of her unbounded love for the Most Blessed Sacrament of the altar, for the Holy Sacrifice of the Mass and for

annual desire to have elaborate church vestments, beautiful flowers, and nice lighting, in short, nothing was too good for Jesus in the Most Blessed Sacrament. She desired too, that as many Masses as possible be celebrated in the chapel of the Congregation, and she delighted in glorifying the Sacred Mysteries of our holy faith, by having good music and singing during the ceremonies. As was said, her soul cherished an untold love for Holy Communion, and for this rea-

son she exercised great vigilance over herself, lest she approach the holy table when she felt that she had been deficient in charity towards anyone. Thus it was, that she frequently had recourse to the Sacrament of Penance to purify her soul, before recei-

No wonder, then, that she always thought and spoke kindly of others, and that she surrounded her spiritual daughters with a special tenderness, which came from God and returned to Him. She always expressed herself favorably about her sisters, even when

A group of Sisters with their Mother Foundress in 1889, Chicago, Province of the Sacred Heart of Jesus.

ving Jesus in the Most Holy Sacrament of the altar. Her greatest joy was to find herself in the presence of Jesus in the Holy Eucharist and there to forget the world and all else. Indeed, she was accustomed to spend long hours in devout adoration before the tabernacle.

« Her spirit of faith engendered a deep reverence for priests, in whom she saw the representative of God. Faith brought love, and her grand, noble heart expanded in supernatural affection for all her fellow beings.

she had reason to complain. Ever ready to pardon them in their faults and transgressions, she accepted their shortcomings with great patience ».

The treatise, from which the above was taken, was written by Cardinal Van Rossum, on the twenty-first of November, 1905, and although His Eminence has recorded many other facts, it is impossible to note them here, owing to the limited scope of this work. The Cardinal Protector, having been consulted on the words written by him, said: « On re-

reading what I have written, I confirm that edly stated at length in her life, especially all is in perfect harmony with the truth ». in the third part of the volume. Judging

A group of Sisters with Mother Foundress in 1896, Pittsburgh, Pa. Province of St. Joseph.

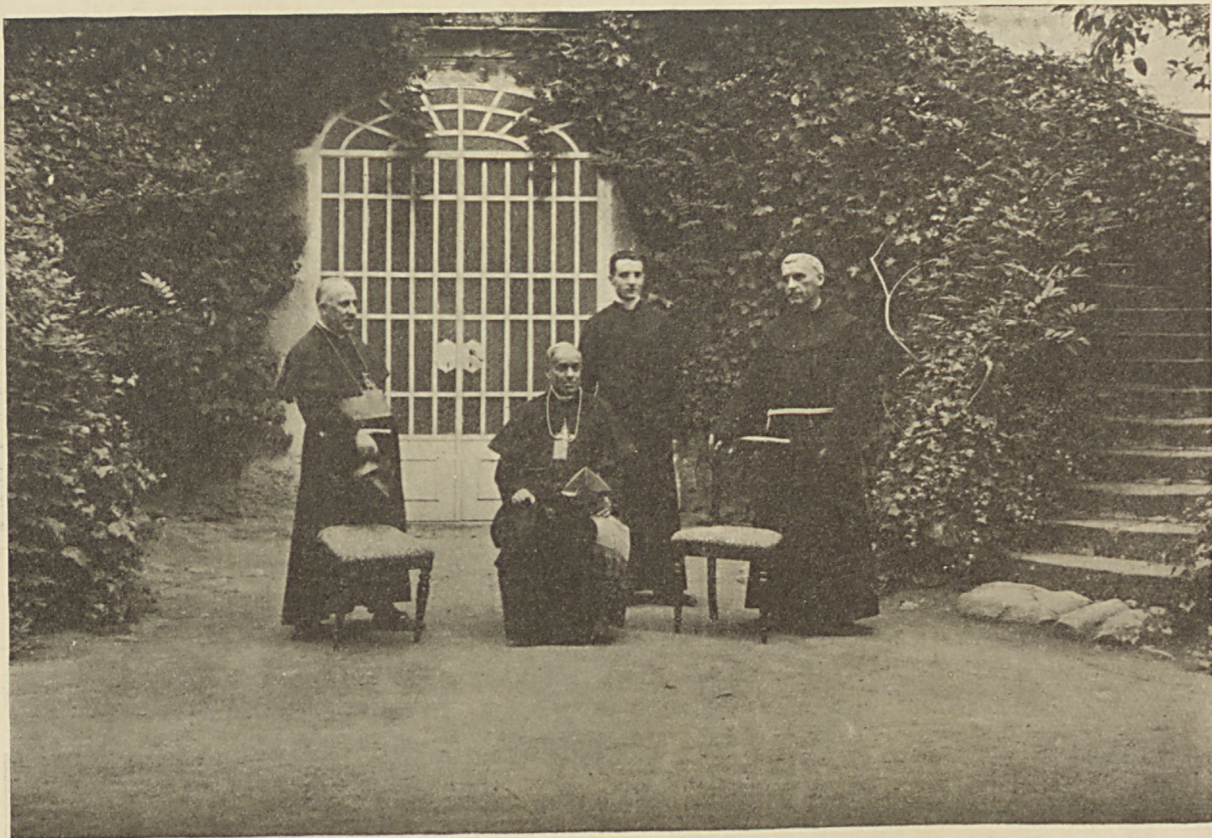
What Cardinal Van Rossum said about from this, therefore, and from various other the virtues of the Servant of God is repeat- documents, as well as from the numerous

A group of Children from Shool in Paris, France.

reports submitted by those who knew Mother Siedliska well during her life, it would be difficult to doubt that, through the grace of God, she had acquired these virtues in no small degree. The Church of Christ, which is to examine the theological and the moral virtues, as well as the evangelical coun-

her saying: « You will see me again on the day of your first Holy Communion ». ¹ It is not known, however, whether our Lord appeared to her on this memorable day, because Frances never spoke of it; she said only, that, after having received Jesus, her soul became filled with an indescribable

A Photo of His Excellency with guests in Albano (Italy, province of Rome), after retreat and Ceremony of reception and the first vows in 1914. His Excellency the deceased Mgr. Sardi was the first Author of the life of the Servant of God Rev. Mother Foundress, Frances Siedliska.

sels, as practiced by the Servant of God, will pass judgment on their heroicity.

It will be worth our while to consider some of the special graces with which it pleased God to bless her. One of these was the gift of reading the human mind. ¹ Another was that of continually remembering the holy presence of God, the sweet consolation of which she enjoyed even in the early days of her life. Beautiful, for instance, is the passage wherein she narrates how, when she was only twelve years of age, Jesus appeared to

¹ *Life*, page 485-498.

joy, and, that, having bowed her head, she ceased to be conscious of the world and of what was going on about her.

Frances received her first Holy Communion on the first of May, 1855, and she never forgot the deep impression it made upon her, and the heavenly inspirations which her soul then experienced. Every year thereafter, she celebrated the anniversary of that unforgettable feast as the happiest, the most beautiful and the most holy moment of her life.

In another part of her memoirs, Mother

¹ *Life*, p. 28.

Frances mentions her continual cognizance of the holy presence of God, which her soul enjoyed particularly when before the Most Blessed Sacrament. It was then that her soul was elevated in most fervent prayer, that her heart became inflamed with intense love of God, and that she exclaimed: « Here I desire to live; here I desire to die ». Several of the sisters witnessed some of these transports. ¹

2. Having thus considered the virtues and the good qualities of Mother Siedliska, let us now look into her manner of supervising the activities of her community and her conduct in relation to her spiritual daughters.

Since, as we have observed already, Mother Siedliska had devoted so many years of patient and untiring labor to the framing of the constitution, in order that her rule might respond to the highest ideal of perfection, which she desired her congregation to follow, it is logical that we surmise that she spared no effort in aiding her sisters to advance along this road. Her lofty ideals, as well as the spirit in which the community

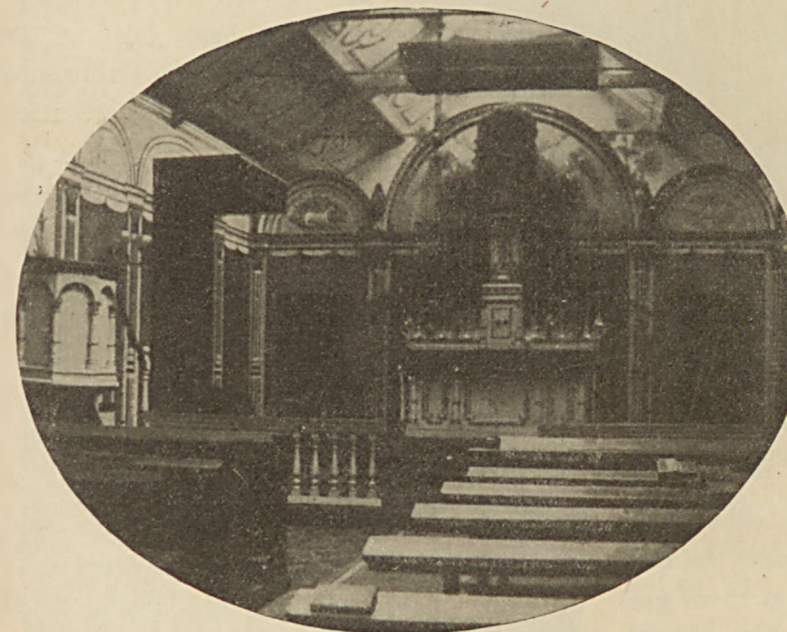
a summary of this, we shall here repeat what Mother Siedliska wrote to a sister after the chapter: « In answer to your question, I can

The Sisters Convent in Enfield, England.

only say that our life should be an imitation of the hidden life of Jesus and of His Blessed Mother. In the life of Mary Immaculate, we perceive great peace, deep humility and a never-ceasing fidelity in observing even the smallest points of the law. And such should be the life of the Sisters of the Holy Family of Nazareth. A life of perfect simplicity; it should be without extraordinary occurrences, and free from affectation and exultation; a simple life it should be, devoted to work and to an untiring vigilance over self, it should be lived in continual death of self and of our corrupt nature ». ¹ To

prepare the sisters for such a life, and to lead them along this road to perfection, no end of care, of reflection and of zeal were required on the part of the Servant of God. And she spared no effort towards this end, especially in her dealings with the novices, whom she called her « doves »,

The first Chapel in London (England), for the Polish and Lithuanian Nationality.

embraced them, are best portrayed by the work of the second general chapter. To give

¹ *Life*, p. 181-311.

and in whom she placed her hope and the future of the community. For many years, she

¹ *Life*, p. 186.

herself performed the duties of Mistress of Novices, entrusting this important office to other reliable and experienced hands only then, when she was incapacitated either by

His Em. Cardinal Lucidi M. Parocchi,
the second Protector of the Congregation.

illness, or by prolonged absence. She strove earnestly to penetrate their hearts, to gain their confidence and to accustom them gradually to the accomplishment of deep resolve, of strict observance of the rule, and of the practicing of patience, love and obedience. Above all, she insisted upon obedience, which, according to her own words, « should be the essential and distinguishing trait of a daugh-

ter of the Holy Family of Nazareth. It should be a supernatural obedience one based upon the faith, that God Himself guides the soul through the authority of those whom He has placed in His stead and to whom, therefore, the soul should submit out of love for Him, believing that they represent God Himself ».

Although Mother Siedliska took special interest in the novices, the other sisters were no less an object of her attention. She cared alike for all, having her thoughts continually upon all the homes and upon the individual sisters in them. There was no convent of the community which she did not found personally and visit from time to time. Hence her frequent journeys, for she desired to see things for herself, and to be thus aware of the actual condition of affairs. These trips she undertook at different times of the year irregardless of cold or of heat, bearing the inconveniences with astonishing patience, and paying no attention to the delicacy of her health.

True as was stated in the first chapter, Mother Siedliska was instantaneously cured of heart and kidney disease. Still, not a year passed without God's trying her with various serious maladies which sometimes brought her near to the door of death, and caused her, at

times excruciating pain. Nevertheless, not sparing herself, she not only refused her body even the slightest repose, but also inflicted upon it all kinds of penances and mortifications. In fact, she practised these austerities to such an extent, that her confessor was obliged to have her mitigate. To physical suffering, Our Lord allowed moral trials to unite themselves, that her soul be purified

and perfected by the cross of adversity, and she accepted all not only with resignation and submission, but also with happiness and joy. Whenever sickness, or any other serious obstacle, prevented her from visiting her sisters to encourage them personally by her good example and words full of love, she had recourse to writing, that through correspondance she might impart to them the necessary advice, admonishments and direction in the discharging of their duties. Her innumerable letters are full of deep, wise, salutary and motherly counsel. Many excerpts from these letters are cited in her life, but it is to be desired

certainly would offer the sisters a splendid collection of spiritual counsels, breathing that

A group of Sisters in Chapter at Chaville, France.

fragrance of motherly tenderness, which was so characteristic of the Servant of God.

What I have said, however, is not meant to give the reader the impression that she was guided by a spirit of leniency or affection in ruling the congregation. Whenever it was necessary to remove anything which might be the cause of offence to God, or which might throw a shadow of suspicion upon the community, the holy Foundress never hesitated to take immediate action, even though this should cause her intense pain. Still whenever she undertook to employ even the most severe means by making changes in the congregation, or by removing members from it, her action was always forced to such extremes, she always prayed to execute her designs and reflected much before proceeding, ever ready to profit by the advice of prudent persons, and always dealing most gently and most mercifully with the guilty, who could not help feeling that their respect and esteem for her grew thereby despite her unrelenting firmness. Such occurrences however, were fortunately very rare. In general, she was guided by kindness, humility, and love, and what has been written of Blessed Mother Barat can be justly ap-

Chapel of the Blessed Virgin at Wilno, Poland.

that the letters may be published separately. They would form a nice set of volumes, and

plied to her also: Faithfully following Jesus in all her actions, she pointed out the goodness and the love of God, and her manner of directing souls was never overbearing, too severe, nor violent, the flame of ardent zeal in her always being united with that of love.

A Photo of the Rev. Mother Foundress, taken in her later years, before her death.

Hence also Mother Frances' great influence upon all the sisters of Nazareth. The impression made upon them when they beheld her, when they spoke with her, or when they came in contact with her on different occasions, was one which awakened within them feelings of esteem, of reverence and of love. Her extraordinary personality drew them towards her, and compelled them, so to say, to acquiesce to her desires. Sweet and loving

was her gaze and her smile, and her soft voice and modest movements were so full of expression, and manifested so truly her deep humility, that the sisters were convinced that they had a directress who excelled them, not only by her noble birth, by her unusual talents, by her versatility and education, but also by her eminent virtue, in a word, they felt that their Foundress was a saint.

3. If great was the sisters' love and esteem for their beloved Mother, greater still was their grief upon her death.

Mother Siedliska had established three special feasts to be celebrated by her congregation: The Presentation of the Blessed Virgin in the temple, on the twenty-first of November, for the novices; the Annunciation on the twenty-fifth of March, for the professed sisters, and the Assumption for those sisters who had already made their final vows.

It is interesting to note that, although Mother Siedliska later on changed the feastday of the novices from the thirteenth of November – an arrangement which dated back to the earliest days of the community – to the twenty-first of the same month, still, in the year 1902 she desired to return to the former date, and in that year the feast-day was celebrated on the

thirteenth of November at Via Machiavelli. The sisters were somewhat astonished, for the change seemed significant. And a few days later their supposition was confirmed, namely, that the servant of God not only had a presentment that her end was near, but also that, from a divine revelation, she knew the exact day when it was to occur. In fact, on the fourteenth she already felt unwell, and the malady increased despite

the efforts of the doctors called in consultation and the earnest prayers of the sisters begging God for her health. The Servant of God suffering of acute peritonitis, passed away as she had lived, holily. She was comforted by the consolations of our sacred religion, and she received the Last Sacraments, and the blessing of the Holy Father «in articulo mortis», in the presence of the sisters and of her three spiritual directors; Father Lechert, Father Cormier and Father Van Rossum. Her death took place at three o'clock in the afternoon, on the twenty-first of November, 1902, on the feast of the Presentation of the Blessed Virgin in the temple. Sixty years previously, on the same day, she had been baptised.

After the funeral services which were held on the twenty-fourth of November in the chapel of the Mother House, the remains were transferred to the cemetery the Campo Verano, and there deposited in the simple tomb, which she had prepared for herself and for her Sisters. In the course of time, however, as death carried away many members of the community, the tomb

proved to be too small, and the community was obliged to erect another, which was built on the opposite side of the Pincetto, whither the venerated remains of the Servant of God were transferred on the third of May, 1913. Since then the body of the Servant of God has continued to rest there, while her Daughters anxiously await the moment when the Church will give out the decree confirming the heroicity of her virtues and will proclaim her a Saint. Their gaze is fixed upon

that beloved tomb, which has since become the object of many holy pilgrimages. For, there lies she, in whose footsteps all can follow by a life of prayer, of sacrifice and of humble and patient labor; and thence shines that bright light of wisdom and of good example

The Chapel in cemetery at Rome, Italy.

which their venerated Foundress left them as a last will, repeating to them all now from eternity. «Ne dimittas legem matris tuae».¹

The death of Mother Siedliska awakened deep bereavement amongst those who had known her. And they were unanimously of the opinion, that a great Saint had passed away. Nor did the fame of her virtue and holiness die away with time. Rather it grew

¹ Prov., VI, 20. – *Life*, p. 418.

and spread proportionally as the various detailed incidents of her holy life became known, and as her enormous correspondence permitted others to penetrate into her sentiments, which were especially manifested in

His Em. Card. Basil Pompilj, Vicar of His Holiness in Rome.

her conferences to the sisters. Her private notes also were a source of edification, for it was in these that she poured forth her soul before her Divine Spouse. Graces too, for it pleased God to spread her fame in this way also, were received through her heavenly intercession, some of which approach the realm of miracles, and concerning which the Church, God's only tribunal upon earth, is to give decision.

We do not think it opportune to recount them here; it were to draw out excessively this brief résumé of the events of fifty years in the Congregation of the Holy Family of Nazareth. He who wishes to learn about them, will find them told in all their particulars in the often cited «Life» of the Servant of God. We humbly submit to the infallible judgment of the Church not only the account of these graces, but that of the visions also, of which mention has been made in these pages, especially in the first chapter which treats of the origin of the Institute of Nazareth.

The first steps in this direction, i. e. for the beatification of Mother Siedliska, have already been taken. On the twenty-fifth of April, 1922, His Eminence the Cardinal Vicar, Basilio Pompilj, ordered that the official process for the purpose of examining the life and the virtues of the Servant of God, commence. This first process is already drawing towards its end, including also the session held in Cracow, in Paris, in London and in the United States. A decree has also been published with regard to her writings, and these are now being collected with all care and diligence, so that every

thing gives promise, that before long the Most High will be pleased to glorify our beloved Foundress, by raising her to the honors of the altar, and it is to be hoped that, as H. E. Cardinal Van Rossum expressed himself in the letter already cited, and which was written on February second, 1924, to the Right Reverend Monsignor John Bressan, Postulator of the Cause, this «Great and faithful servant of God may be honored upon earth».

CHAPTER V.

FURTHER DEVELOPMENT OF THE INSTITUTE.

SUMMARY. - 1. Lights and shadows. The Chapter of 1903. Mother Vicar General. For another approval of the Constitutions. Cardinal Respighi Protector. - 2. Chapter of 1909 and the new Mother General. Protectorate of the Institute to Card. Van Rossum. Novitiate house at Ariccia. Polish Hospice in Rome. New foundations in Europe. - 4. The houses of the Congregation in America. General survey of the Institute. - 5. Chapter of 1920. Definite confirmation of the Constitutions. Pius XI and the Institute of Nazareth. - 6. Conclusion.

1. The year has its variations of season; the sea its calms and storms; the weather its information with a view to taking steps for days of sunshine and of rain, the withdrawal of sisters belonging to them.

of wind and of hurricane; every individual his spells of sadness and of joy; human institutions today prosper, tomorrow encounter adversity. In the first twenty seven years of its existence, the Institute of Nazareth had many redletter days, but there were not wanting to it many black ones too. The saddest and most disastrous was undoubtedly Nov. 21 st. 1902; for by the death of the Foundress was taken away its strongest support its most skilled and surest guide.

The first days which followed that dismal date, were days not only full of the profoundest grief for the sore loss sustained, but also days of bewilderment and anxiety for the future destinies of the Institute. Nor were there wanting those who predicted its imminent and inevitable dissolution; sinister rumours were spread and so far accepted, that letters of alarm arrived from Poland on the part of several families, seeking

The Rev. Mother Loreta Lubowidzka, present Mother General of the Congregation of the Holy Family of Nazareth.

In that painful period of sadness and anxiety the sisters of the Mother House deri-

ved great comfort from the devotion and affection of many good persons, but chiefly in the truly paternal solicitude of the Cardinal Vicar and of the venerable Fathers Cormier and Van Rossum. These Fathers, calling

His Em. Cardinal Peter Respighi,
the third Protector of the Congregation.

upon them almost daily, assisted them by their advice and consolation, stimulating their drooping spirits and urging them to hope in God, who would not permit to perish a work, which He had willed and had so visibly protected, from the moment of its foundation up to that time.

Now that the Foundress had gone, the poor sisters, in their humility, all believed

themselves unequal to the formidable burden of general direction. Great is the virtue of humility, to be prized in all and especially necessary to a sister in her own regard; but in that case excessive in regard to other sisters. Now that the giant was dead the sisters of Nazareth considered themselves all little dwarfs! And hence on the 3rd. of February 1903 in the general Chapter to which delegates from the Houses in Poland and America had come, and which was held in the Mother House in Via Machiavelli, in three successive scrutines, no one of those present obtained the majority required by the Constitutions for election as Mother General. H. E. Card. Pietro Respighi,¹ Cardinal Vicar, presided over the assembly and F. Van Rossum was also present acting as interpreter for the Cardinal. In view of this negative issue of the scrutiny, the Cardinal directed that a minute of the sitting be forthwith drawn up, saying that he would present it to the Pope, that he might deign to choose a Superioress General according to the heart of God. Ten days after, Father Cormier, by direction of the Cardinal Vicar reassembled the sisters, who had taken part in the Chapter, and informed them that the Holy Father had judged it prudent that the continuation of the chapter

should be postponed, to a time to be fixed later, and that the sisters who had assembled there from distant places should return to their respective abodes, with the exception of Mother Loreta, to whom the Pope intended to

¹ His Eminence the Card. Parochi, promoted in the preceding year Vice-Chancellor of the Holy Church, left the Vicariat and died few days before the General Chapter.

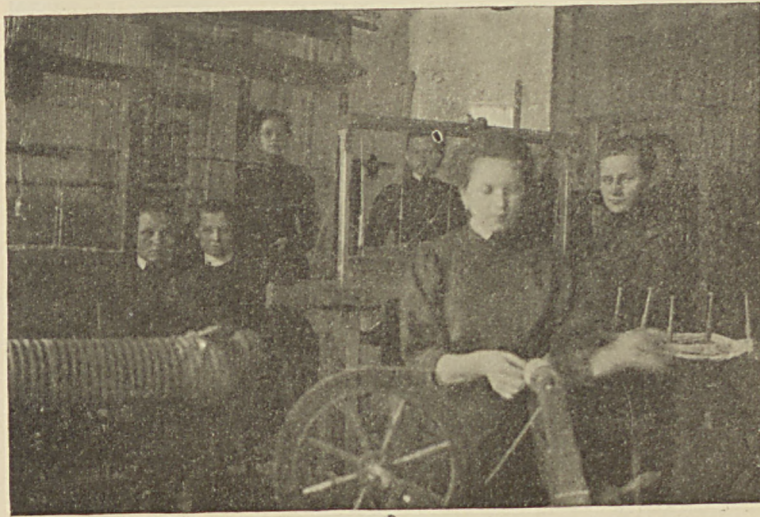

The Rev. Mother General, with her first Counsellors elected after the death of Mother Foundress.

A group of Students in Częstochowa (Poland).

entrust the settlement of the affairs of the Institute. And, to her, in fact, a few days

A laboratory for experiments and manual training in Wilno.

later, the Holy Father gave the mandate to rule the Congregation of the Sisters of the Holy Family, with the title of Mother Vicar.

On the occasion, Father Cormier, in quality of special delegate of H. E. the Card. Vicar, informed all the sisters of the fact by letter dated the 28th of March, 1903.

As was to be expected, the letter was welcomed by all the sisters of Nazareth, not only with the most complete submission, but with the greatest gratitude, and the keenest joy, because of the happy solution of a matter, they had so much at heart, the question of a Superioress General.

The newly elected was no tyro. She was then forty years of age. She had scarcely been fifteen when in 1877 she had come to Rome with a younger sister and the three cousins Lubowidzke. A willing captive to the charm of Mother Frances, little Thecla — this was her baptismal name — from the first time she saw her, felt herself filled with the desire to follow her steps,

determined to become a religious in her Institute, and soon became a postulant. But her family recalled her to her native land, and she had to obey. Yet she persisted in her holy resolve and after three years of effort, and trying experiences, she succeeded in rejoining Mother Siedliska at Assisi, where she chanced to be on pilgrimage, never to be separated from her again. On the 10th December 1879 she received the habit, changing her name of Thecla to Maria Loreta. The ceremony was performed by F. Bernardino da Portogruaro. Having made her vows, she

held successively several offices in the Congregation: Secretary to the Mother General, Assistant to the Provincial in America: Superioress at Cracow and then once more in America as provisional Provincial, and finally Provincial for eighteen years, displaying everywhere and in all places charity, zeal, energy.

A group of scout boys from St. Hedwig's School, Cambridge, Mass. U. S. America.

prudence — great qualities for one who is to rule. Appointed Vicar General, after some days of recollection and retreat passed at Subiaco

HIS HOLINESS POPE PIUS X.

with the Benedettine, her first thought was to present the Constitutions to the Ecclesiastical Authority. As has been already remarked, they had had only a provisional approval, so as to submit them to the test

His E. Card. W. van Rossum, present Protector of the Congregation.

of daily experience, and make in them modifications and additions which should in this way be shown necessary and opportune. These modifications and additions had been made by the Foundress, but various motives had hindered her from sending them to the proper quarters for necessary approbation.

Mother Loreta saw to the matter, and it is fitting that the following letter dated 29th of

June, 1903, addressed by the Cardinal Vicar to Mother Loreta and to the Mothers of her Council, and to all the Sisters of the Holy Family of Nazareth should be recorded.

« Beloved Daughters, It is a source of tender Consolation for us, to see successfully completed the new edition of your Constitutions, brought into full conformity with the laws issued, by the Holy see June 28th, 1901.

« This work is the fruit of the studies, the watchings, the prayers of your venerated Mother Foundress. She had entirely prepared the essential material, and had drawn up almost in its entirety the form, when an early death snatched her from your affection.

« You have wished to give without delay the last touch to this important work. We congratulate you upon it. It is a testimony of filial piety which does you honour; it will be likewise for your Congregation, a powerful means of progressing in unity of spirit, and regular observance, to the furtherance of the works of zeal entrusted to you by the Church, and, at the

same time, of that interior life, of that spirit of reparation, which your lamented Mother Foundress so keenly loved, urged with such earnest zeal, and practised so conspicuously.

« You may then enter in your acts all contained in the above pages. So you will, in due time, deserve that the Holy See should grant, after a final revision, definite sanction to your Statute. And, it is in this hope, that

we grant to all your houses, to all the sisters resident therein, and to all the works of piety and mercy in course of fulfilment our paternal benediction ».

The final revision was made and approved of as elsewhere stated, on the 2nd of August, 1909. After the publication of the Codex of Canon Law, the constitutions were once more examined, and with a few slight modifications sanctioned in 1923.

Mother Loreta also provided for another matter, that is, to have a new Cardinal Protector; and she had one in the person of His Eminence Card. Respighi Card. Vicar, who, addressing Mother Loreta, who had gone in company with another sister to thank him for his acceptance, said that, at the first moment, when the Holy Father had spoken to him of it, he was on the point of refusing on account of his numerous occupations, but that recalling the worthy behaviour of the Congregation, in the trying and painful time it had passed, after the death of the Mother Foundress, he could not find it in himself to do so, and has gladly accepted, and would help the Congregation to the full extent of his resources ».

2. The ideal of every good Superior of religions institution, is the interior perfection of the individuals belonging thereto, peace and charity amongst them, and the gradual exte-

The House in Rabka.

rior development of the Institute in conformity with its purpose, for the Glory of God, and the good of souls.

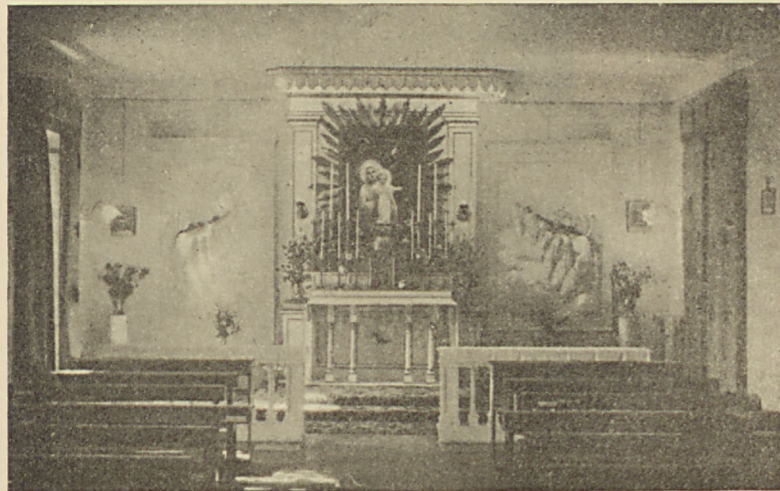
This could not fail to be the ideal of Mother Loreta. To achieve the first two, following the principles of the Foundress deeply

Chapel in the Novitiate Convent in Albano.

impressed in her own heart and memory, she had recourse to every means, example, correspondence, frequent inspections of the the different houses in Europe and America, adopting everywhere in her dealings with the sisters, an attitude neither unsympathetic towards the views of others, nor austere rigid of command, but rather of sweet and persuasive firmness, always and ever seasoned with maternal charity; and to achieve the third purpose, using prudent initiative and zeal. All this she has done and is doing, concealing, I should almost have said, obliterating her humble personality behind the shadow, the name, the authority, the teaching and example of the Mother Foundress, being a faithful echo of her in all things, so that the sisters, and especially those a more

considerable time in the congregation, seem to see and hear working ever present among them, the Mother Foundress of whom their

Chapel in the Novitiate Convent in Albano.

minds and hearts are still full. By means such as these, the Mother Vicar General could in a short time win the hearts of the sisters, and guide them with sure and skillful hand on the path of righteousness, and for this reason too, on the 1st. January 1909 after six years of trial the title of Vicar General, was by the express and direct intervention of the Holy See changed to Mother or Superioress General.

This was communicated to her by F. Cormier, as Vicar of the Cardinal Protector, together with a letter, which we here transcribe from the French: «His Holiness Pius X, on the proposal of the Cardinal Protector, wishing to give Rev. Mother Loreta a proof of his benevolence and encouragement, in her incessant efforts for the advancement of pious works in the Congregation of the Holy Family of Nazareth, has decided that now from henceforth she be styled, no longer Vicar General but Mother General or Superioress General, and

that for such time as the Holy See shall judge well to maintain her in office ».

The Constitution, then, as we have pointed out, having been approved that year Mother Loreta considered it opportune to convoke her General Chapter, which was held in 1909 under the presidency of F. Cormier, as well as the Moter General, the Assistant General Mother Gabriel, the mistress of Novices Mother Joseph Theresa and all the delegates who had assembled from the houses of Europe and America took part in this Chapter.

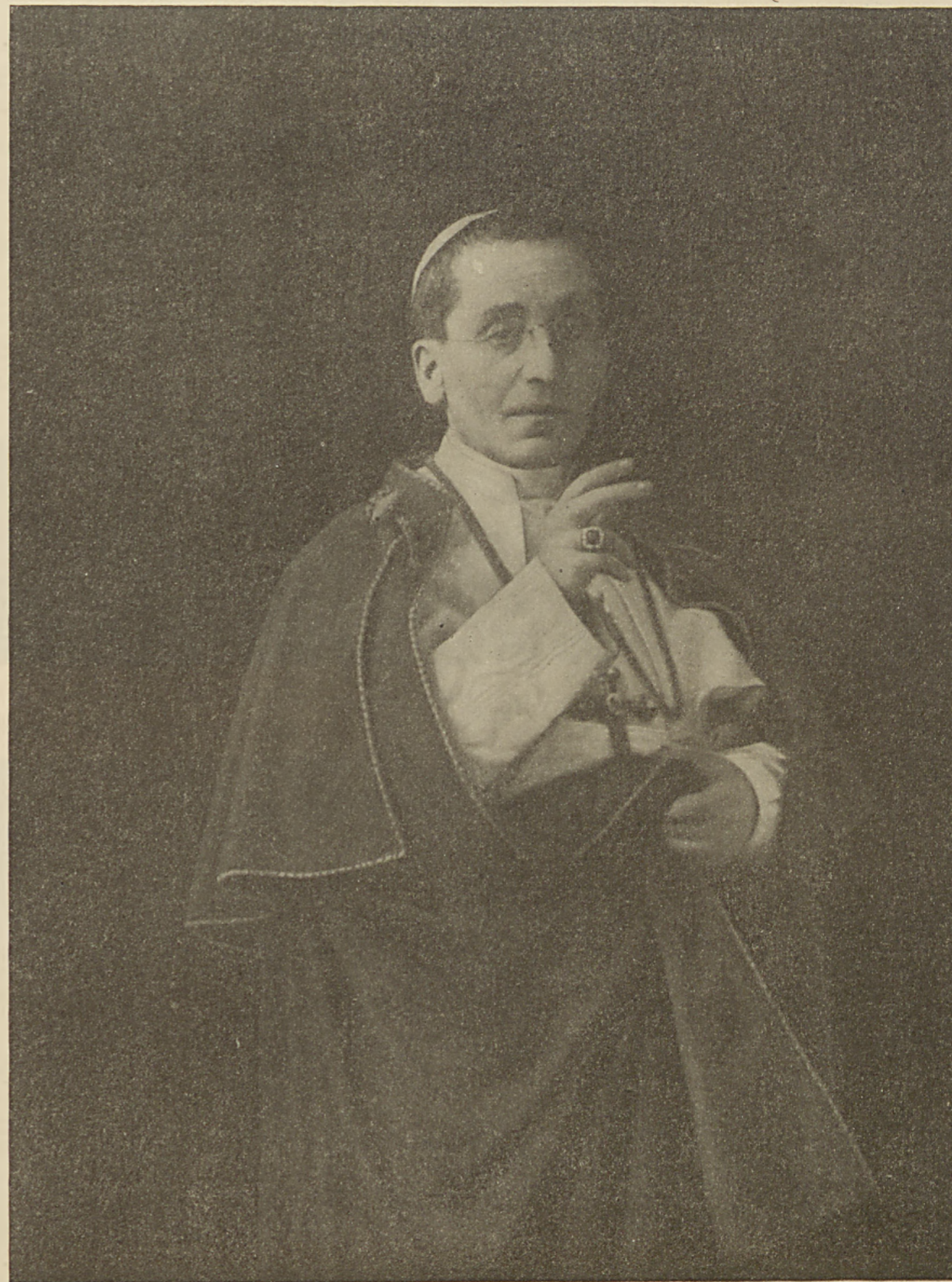
Most important resolutions were unanimously adopted, especially for the exact application of the Constitutions then approved. The sisters, before returning to their communities, had the consolation of a tenderly cordial and paternal audience with His Holiness.

In 1913 the Cardinal Vicar Respighi died, and the Congregation was once more without a protector. Mother General, mindful of the generous services rendered to the Institute in the past, and continued to the present

A view of Sisters' Villa in Ariccia.

by F. Van Rossum — two years before deservedly honoured by his elevation to the Cardinalate — begged him to condescend to act as Protector. His Eminence graciously

HIS HOLINESS POPE BENEDICT XV.

Convent in Częstochowa (Poland).

A group of University students, at Lublin (Poland).

assented, and having obtained the approval of the Pope, on the 11th of May, 1913 repaired to the Chapel of the Mother House so to take solemn possession. He addressed to the sisters a fervent discourse, a veritable hymn of praise of the deceased Mother Foundress, and an energetic exhortation to all, to follow her virtues and traditions.

3. Tyranny of space forbids our speaking here of many other events, which took place in the Congregation during these years: we shall refer only to the more important incidents in Italy, in the rest of Europe and in America. Let us begin with Italy.

The Mother Foundress had died still longing for a special novitiate house. The novices were trained in the Mother House itself, but though they had a portion apart exclusively for themselves, yet they did not enjoy the due isolation, and solitude necessary for their formation, according to the heart of God. During the heat of summer moreover, both because of the restricted space and the number, they were in actual discomfort. Hence the need of a country house, which in summer

would also be of service to sisters in failing health, who should require purer and more bracing air. Every year, in fact, the mother Foundress had had to rent, now in one place now in another, an apartment for this purpose, and in her later years, her preference had been given to Albano and its neighbourhood.

Here precisely Divine Providence aided in the discovery of the house which we sought.

It is a Villa facing the Via Appia Nuova, between Albano and Ariccia, not far from the great stone bridge erected by Pius IX, for the more convenient communication between these two pretty towns. The bridge

The Church and cloister in Grodno (Poland).

is 59 metres high and 304 metres long; it is formed of a row of huge arches, the enormous pilasters of which stretch down into the deep valley beneath. The villa, surrounded by a pretty wood of ancient hohne oaks, planes and majestic pines, which conceal it and hide it from the idle gaze of passers by, is situated upon gently sloping ground, at a height of a little over four hundred metres, and from the spacious window the eye

A group of students in Stryj.

A group of children in Rabka.

The new building with students at Wilno.

The ceremony of consecration of the renovated Church in Kalisz the Apostolic Nuncio, Mgr. Achille Ratti officiating, now the gloriously reigning Sovereign Pontiff, Pope Pius XI, in 1920.

The House of the Divine Providence, in Wadowice. Poland.

A group of orphans at Wadowice, Poland.

wanders at will over the wide expanse of the underlying campagna, and even to the sea not far distant. Another good work has also been initiated in Rome, in the acceptance by our Institute of the direction of the Polish Hospice, situated in Via delle Botteghe Oscure. This was founded by Cardinal Hozjusz with the approval of the Episcopate of Poland, in the 16th century for the advantage of their fellow countrymen, who should come on pilgrimage to Rome. Through the unfortunate partition of Poland, Russia had seized even the Hospice and in recent years had placed in charge of it a Russian priest, unmistakably hostile to Poland.

Now, that Poland has recovered her cherished liberty and independence, the Polish Episcopate asserted its claims to the Hospice, and after long and difficult negotiation,

and the Mother General took possession of it on the 21st of January, 1918.

The Church and cloister in Kalisz. Poland.

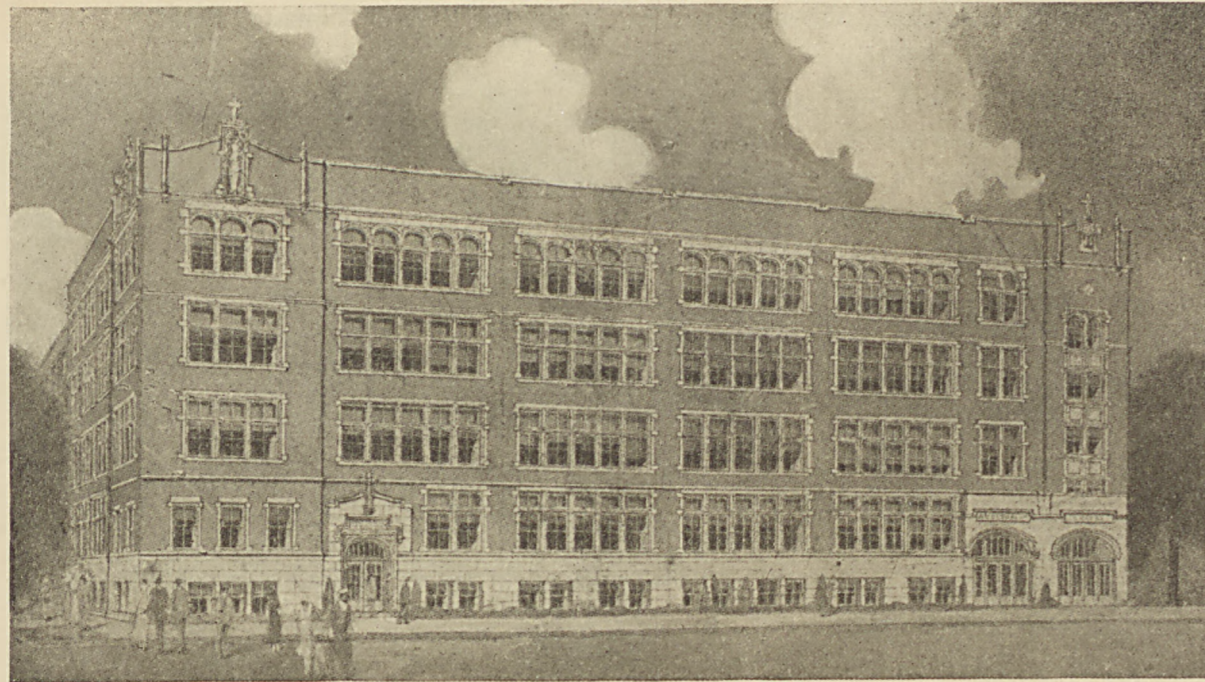
Outside Italy too in the last twenty years works already existing have been gradually developing in intensity, and new houses have been added. The following deserve mention. Czestochowa founded in 1903; Wilno in 1904; Stryj in 1913; and outside Poland, one at Vienna in Austria for Polish children.

While the process of consolidation and extension goes quietly forward, and other undertakings are being initiated, on comes the war, the dreadful world war, bringing chaos and misfortune even into the tranquil homes of Nazareth. The house at Vienna had to be closed; many others were requisitioned and transformed into hospitals, and the sisters into nurses; all communication with the Mother House was cut off. Who can describe, what the poor sisters endured during these four years or more, and the

The Provincialhouse and Noviciate at Des Plaines, Ill., America.

through the gracious intervention of the Holy See, the honour of the direction of it, passed to our own Institute of Nazareth, dangers of every kind, to which they were exposed especially in Poland, crossed and recrossed by the belligerents; taken and

Plan project of the new building for the Holy Family Academy, Chicago, Ill.

A class of students in St. Stanislaus School, Cleveland, Ohio, over 2000 Children attend daily.

A group of patients in the hospital at Wadowice, Poland.

St. Mary's of Nazareth Hospital, Chicago, Ill.

retaken now by one side now by the other? The war at last being ended, in the joy of

The Provincialhouse at Torresdale, Pa. U. S. America.

peace restored, and in the inspiring breath of freedom and independence, achieved after such a period of servitude, an extraordinary outburst of energy and enterprise took place in Poland, beneficial also from the religious and moral standpoint.

The Congregation of the sisters of Nazareth availed themselves of it too, repaired losses sustained, resumed works which had been interrupted and made some new foundations: in 1918 at Warsaw, Kalisz, Rabka; in 1919 at Lublin. But alas! quite unexpectedly and more terrible than all on comes the bolshevik terror; and as the invasion advances, ever more bloody so are horrors renewed and multiplied. How many incidents of good and of evil! How many deeds of violence and of heroism!

Let one suffice to illustrate. At Vilna the Bolsheviks decree that the teaching of the Polish language and of religion is to cease;

that the crucifixes are to be removed from the class rooms; that the lenten retreats already begun, be suspended. The Superioress of Nazareth refuses to obey; nay, summons in council the directors, and directresses of the other schools, and in a dignified and impassioned appeal urges them to resistance. The Bolsheviks returning to inspect the Institute of the Sisters, find that nothing has been changed in the class rooms. The Officer commanding them demands, why the Superioress has refused obedience to his orders, and if she knows that in doing so, she exposes herself to exile or death.

« Yes », replied the sister, « I know it; but you shall never constrain me to act contrary to my convictions ».

« Well, reflect on what you are doing »; remarked the officer », and if, on my return

St. John Kanty, parish School at Philadelphia, Pa. U. S. America.

next Saturday, I still find matters as they are, you shall be forthwith shot ».

« I have already reflected upon every thing »,

was the dauntless though quiet reply of the sister, « on Saturday my convictions shall be as they are today ».

« We shall see », the officer answered in a threatening tone, and withdrew.

But by Saturday matters had changed. Providence had intervened; the hostile army

lived in Czestochowa three pious ladies by the name Waskiewicz, a mother with her two daughters. They resolved to offer their home and estate for a Polish Institution in that city. The elder daughter, Sophia, made acquaintance with the Sisters of the Holy Family of Nazareth in Cracow, and entered

A group of students in Warsaw.

had been forced to precipitate flight, and on Saturday victorious Polish troops had already entered Vilna.

This act of heroic faith on the part of the sister, won the admiration of the citizens, who brought it to the notice of Mgr. Achille Ratti, Nuncio Apostolic. He, in turn, informed the Pope, and Benedict XV conferred upon that sister, the decoration of the gold cross and sent her the diploma *Benemerenti!*

This danger passed and gone, notwithstanding the serious economic conditions in Poland, new works are undertaken and new houses founded.

Foundation in Czestochowa in 1903. There

that religious Order. Having completed her novitiate in Rome, she returned to Czestochowa, to pay a visit and console her mother, who then was seriously ill. After Mrs. Waskiewicz's death in 1901, the younger daughter Anthonina, previously being unable to leave her sick mother, asked for admission to the Order of the Sisters of the Holy Family of Nazareth. Soon after she was summoned by the Mother General to Rome, to make her novitiate. Taking her religious vows in 1903, she returned to Czestochowa, where she immediately began the foundation by establishing a sewing and an embroidery school, in order to attract young girls.

It is well known what obstacles the Russian government raised to prevent the establishment of Polish schools. For this reason, the Sisters had to act slowly and cautiously. In 1906 they opened a small three room school. Few years later, grounds were bought on Dąbrowski St. and a comfortable home

on Dąbrowski St. Later he renounced his rights to the estate, and bequeathed it to the Sisters of the Holy Family of Nazareth.

Foundation in Vilno in 1904. At the request of Miss Mohl, directress of weaving shops in Łotwa, Mother General sent some Sisters to Rzeżyce to take charge of the weav-

A group of alumnae in classroom at Lemberg. Poland.

was erected. The high school was growing rapidly, regardless of constant persecutions and searches by the Russian government. In 1918 the Sisters came out openly as nuns, wearing the religious garb. Since 1909 there are in Częstochowa two convents, each with its own administrative body. One on Kordecki St. with a sewing school, which was later changed to a boarding home for less affluent students, the other, a high school with a boarding school, authorized by the state, on Dąbrowski St. The brother of the two Waskiewicz sisters, Rev. Peter Waskiewicz, helped the Sisters a great deal, in the construction and sustenance of the home

ing schools there. On their way, the Sisters stopped in Vilno at Mrs. Jelenska's for a rest. Mrs. Jelenska wished to found a Polish school in a part of her spacious home, and intrust it to some religious order. This she suggested to His Grace, the Right Reverend Ropp, Bishop of Vilno, and Rev. Lubianiec, rector of the Seminary. The Right Reverend Bishop asked the Sisters to wait in Vilno at Mrs. Jelenska's home. In the meantime he communicated with Mother General in Rome, suggesting that the Sisters instead of going to Rzeżyce, remain in Vilno, and open a private school under a semblance of a weaving school. Although

under constant threat of searches and persecutions by the Russians, the school grew gradually, and many teachers were graduated from it, who later imparted what they received in the institution, to poor country children.

When reborn Poland regained her free-

loss of this property for the Church, Archbishop Ropp, advised the Mother General of the Sisters of the Holy Family of Nazareth, to take possession of the convent for a novitiate. Therefore, as soon as the Archbishop succeeded in obtaining a permission,

A group of children, in the cloister at Grodno.

dom, and the Sisters could appear in their garb, this institute was changed to a high school and a boarding school. The high school is authorized by the state.

Foundation in Grodno in 1908. There is a convent with a church in Grodno, which formally belonged to the Sisters of St. Bridget. At the time of the suppression of the religious orders in Russia, the government assembled a number of nuns of various communities there, and offered them the convent for lifetime. When the last one of these nuns expired, the estate was on the verge of confiscation by the Russians. To prevent the

and the necessary documents for the transaction, the Rev. Mother General investigated the condition of affairs, accepted the offer; and took possession of the convent. The government authorized her to open a novitiate for the Sisters of St. Bridget. Now the Sisters were at liberty to open a school, which in reality is the novitiate for the Polish Province.

Foundation in Stryj in 1913. Archbishop Bilczewski seeing, that the most pressing need on the *Kresy* was an educational institution for Polish children, asked the Sisters of the Holy Family of Nazareth, to establish

a high school there. After some investigations, the Reverend Mother General sent a few qualified Sisters, who acquired a villa on Kochanowski St., where they opened a school. Despite the outbreak in 1914, the invasion of the city, and the terror of war, the Sisters maintained the school.

count of lack of space, admission had to be refused to many. A large modern home is indispensable here, but the wish cannot be realized at present, for want of funds will not allow the Sisters to act. However, they are hopeful, that the Almighty will help them to raise a sufficient sum for this purpose.

The new building with students, at Wilno.

Foundation in Rabka in 1918. Until 1918 the Sisters of the Holy Family of Nazareth possessed no home in Poland for their diseased members. For this reason they were frequently compelled to rent private homes in Rabka, Zakopane or other healthful localities. Some persons advised the Order to buy a villa, where not only indisposed members of the Community, but especially sick children whose parents were not able to send them to a summer resort, could find a retreat. Hence in 1921 a villa was bought, — unfortunately far too small to lodge a large number of children, and the number was continually increasing owing to war incidents, want of proper nourishment etc. So on ac-

Those girls that remain in Rabka during the school year, receive instructions from the Sisters preparing them for state examinations in Cracow and Warsaw.

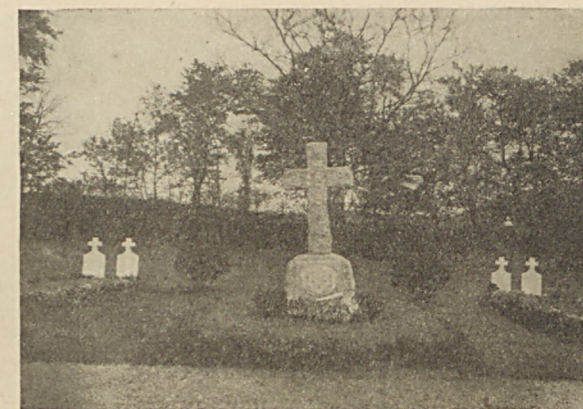
Foundation in Warsaw in 1918. Monsignor Przeździecki, the present Bishop of Podlasie, made a journey to Rome in 1916, to deliver an important document to His Holiness, Pope Benedict XV. During the conversation regarding the state of affairs, His Holiness inquired, whether the Sisters of the Holy Family of Nazareth were stationed in Warsaw. On receiving a negative answer from Monsignor Przeździecki, the Holy Father replied: «Go to the Mother General, and tell her that it is my wish that,

she write to Cardinal Kakowski for permission of admittance of the Order, into his diocese for the purpose of opening schools

will be used not only for a day and boarding school, but it will also be the center of the Polish Province of the Holy

The Noviciate Chapel at Des Plaines.

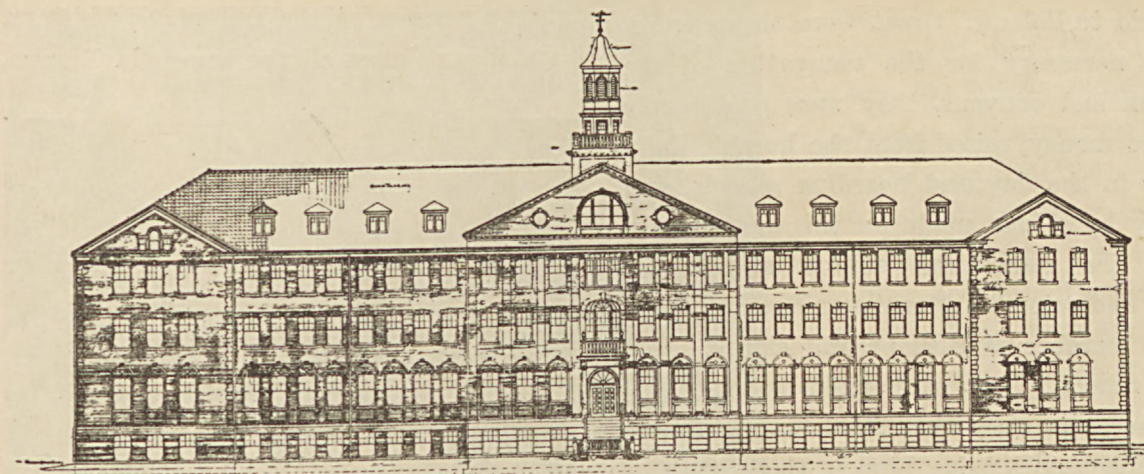

Cemetery in the Sisters garden, Torresdale.

in Warsaw.» The Reverend Mother Loreta, General Superior, immediately communicated this to the Cardinal. She soon received a favorable answer, but on account of lack of Sisters, disconnection of communication between Poland and Italy, and other effects of the war, the foundation of a home in Warsaw was postponed until 1918. In 1920 the Sisters moved from a temporary dwelling, to a more comfortable home on Litewska St., where a boarding school, and a day school were

Name of Jesus, established by the Holy See, March, 1925.

Foundation in Kalisz in 1918. The Germans, while bombarding the city of Kalisz during the World's War, destroyed the church and the Franciscan Monastery. The Right Rev. Zdzitowiecki, Bishop of the diocese of Kalisz, being benevolently inclined towards the Sisters of the Holy Family of Nazareth, whose labors he greatly appreciated in Cze-
stochowa, proposed that they take charge

The plan of provincial House of St. Joseph, in course of construction,
Ross St., near Pittsburg, Pa. U. S. America.

opened. Two years later a large tract of land was purchased near Czerniakowska St., on these grounds a colossal edifice is at present under construction. This building

of the said church and monastery. The Sisters took possession of the property, renovated the buildings, and opened a high school for girls, but because the Franciscan Fathers

still had some right to this estate, the Bishop, therefore, promised to settle the matter with them, which he successfully accom-

Chapel in the hospital of St. Mary's,
Chicago, Ill. America, U. S.

plished. In all these activities the Right Rev. Bishop was assisted by Monsignor Ratti, the present Pope Pius XI, at that time the Nuncio to Poland. Great were the expenditures necessary for the renovation of the church and convent, they were paid partly of the money, raised from the humble daily labor in the day and boarding schools, and partly by a loan made for this purpose. In 1920 the remodelled church and school were dedicated by Monsignor Ratti, assisted by a number of Bishops and clergy. The high school is now authorized by the state, but here, as elsewhere, the lack of suitable and adequate lodging hinders the growth of the institution. A new spacious building is absolutely necessary. It could be erected on the grounds that belong to the Community, and are adjacent to the convent. But alas, the financial difficulties do not permit the Sisters, to make such enormous expenditure, as would be necessary for a modern school.

Hence for lack of space, the growth and progress of this wonderful institution is hindered.

Foundation in Lublin in 1919. When the university of Lublin was established, its founder and director, the late Monsignor Idzi Radziszewski, suggested to the Mother General of the Sisters of the Holy Family of Nazareth, to open a boarding school for girls in that city, and a home for the Sisters of the Order who would wish to attend lectures at the said university. For this purpose a home was acquired on Niecała St., but again for want of suitable lodging, the boarding school was not opened. This institution has made no progress, whatever, to the present day.

4. More rapidly than in Europe, the Order of the Sisters of the Holy Family of Nazareth, grew and prospered in the United States of North America. Facts regarding the foundation of convents and schools in America, and their division into the three provinces were mentioned previously. Since the immigration of the Order to the United States in 1885, every year new homes have been founded, and some of them very far from the Mother-house. The chronology of these foundations is given at the end of this history.

In all or almost all the houses in Europe,

The house at Torresdale, with its garden views.

but especially in those in America, the work of main importance carried out by the Sisters is teaching. In America these schools

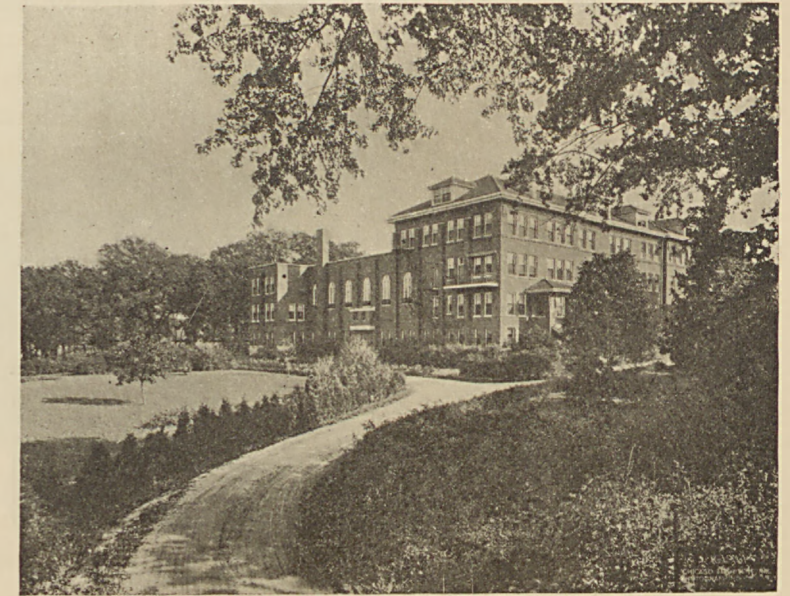
are chiefly parochial, because maintained by the Parish Priests, with the resources of the respective parishes. At present there are about sixty, all frequented by a large number of pupils.

To exemplify, let it suffice to mention, that in 1924 in the Province of the Sacred Heart, the school of the Most Holy Trinity counted two thousand nine hundred and twelve pupils, and in the Province of Mary Immaculate, the school of Bridesburg near Philadelphia numbered 1378; the school at Cleveland in the Province of St. Joseph, had 2794 pupils.

The three Provinces have a common novitiate, located

in Des Plaines, Ill. Originally a part of St. Joseph's Home on W. Division St., Chicago, Ill., was used for the novitiate, but, when Archbishop Quigley visited that convent in 1907, and saw the inconveniences

General Superior, visiting Chicago at that time, was greatly pleased with that offer, and erected a proper and a convenient build-

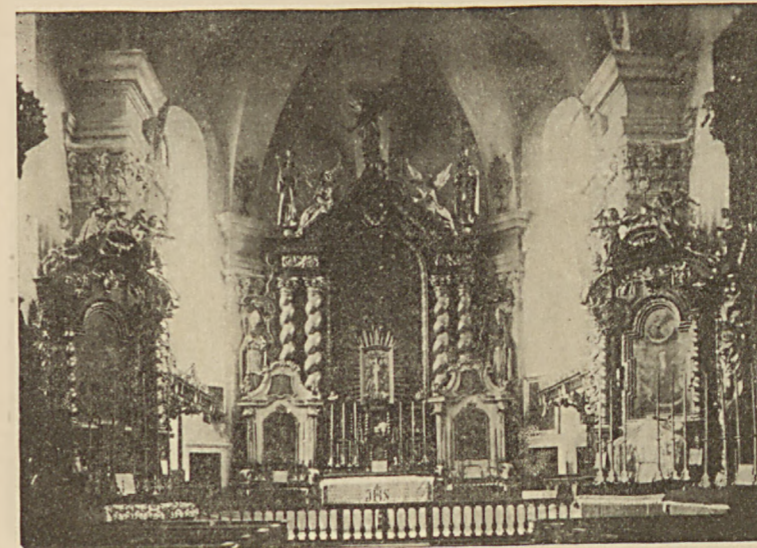

The Novitiate with garden views, Des Plaines, Ill.

ing for the novices, which was dedicated and opened in 1908.

In 1886 the Holy Family Academy was opened at St. Joseph's Home, 1444 W. Division St., Chicago, Ill. Owing to a large number of applicants every year, the institution was very prosperous, but soon it became too small. Hence four adjacent lots were purchased recently, on which at present an additional wing and a chapel are being erected.

The Immaculate Conception Province is located in a picturesque site of Torresdale, not far from Philadelphia, Pa. This estate contains twenty four acres of beautiful gardens, and three buildings used for the Provincial Home, and a home for

The interior of the Church in Grodno.

the Sisters suffered there, he offered 80 acres of land in Des Plaines, Ill., for the foundation of a new novitiate. Mother Loreta,

young girls preparing for state examination.

Another prosperous institution in the Immaculate Conception Province, is the St.

Mary's Asylum for boys in W. Conshohocken, Pa. It is an estate located in a beautiful, tranquil site. It was acquired by Rev. Tomiak, the present chaplain of the institution,

St. Stanislaus Church and parish School, Cleveland, America, U. S.

who offered it to the Sisters in 1911. A few years later a chapel and a wing were added, to the original building. At present the home accommodates seventy boys. The older boys attend public schools, but the younger ones are instructed at home by the Sisters. In their leisure, the children help in the gardens and orchard, which are in the care of their benefactor, the above mentioned Rev. Tomiak. In these gardens a sufficient amount of vegetables is raised annually, to supply the needs of the orphans.

The Provincial Home of St. Joseph's Province is in Avalon, Pa., about seven and half miles west of Pittsburg, Pa. It is a convenient home with a large garden, bought in 1920, but the building is absolutely too small for the purpose assigned. The Sisters, therefore, have bought lately forty-three acres of land in Ross Township, on which grounds a Provincial Home and a high school, are now under construction.

A great number of vocations to sisterhood

and priesthood, among the children that are in the Sisters care in schools, is the best evidence of their good work and the influence they have upon the youth.

The school curriculum is completed by festival congregations of the Holy Rosary and of the Children of Mary, in which religious instruction is imparted, due acts of piety are discharged and, in accordance with American custom, becoming gymnastic exercises and games are indulged in.

Furthermore, the Sisters conduct several boarding colleges, pensions and orphanages. One of these last, situated at Emsworth in Pennsyl-

vania, has as many as three hundred children, including boys and girls.

The sisters have, moreover, three hospitals; one in Europe at Wadowice in Poland, founded in 1897; two in America, at Chicago and at Clayton. This last has been entrusted recently to the sisters of Nazareth, and is still very small, having but nine rooms for those suffering from consumption. Un-

A group of Orphans at Conshohocken, Pa. in America, U. S.

doubtedly, it will be enlarged very soon, as has been the case with the hospital in Chicago. For there, too, a comparatively small one was opened in 1892 to meet the needs

of those, who had emigrated from Poland. Many of these Poles, in fact not having yet

An Orphan Asylum, Conshohocken, Pa. America.

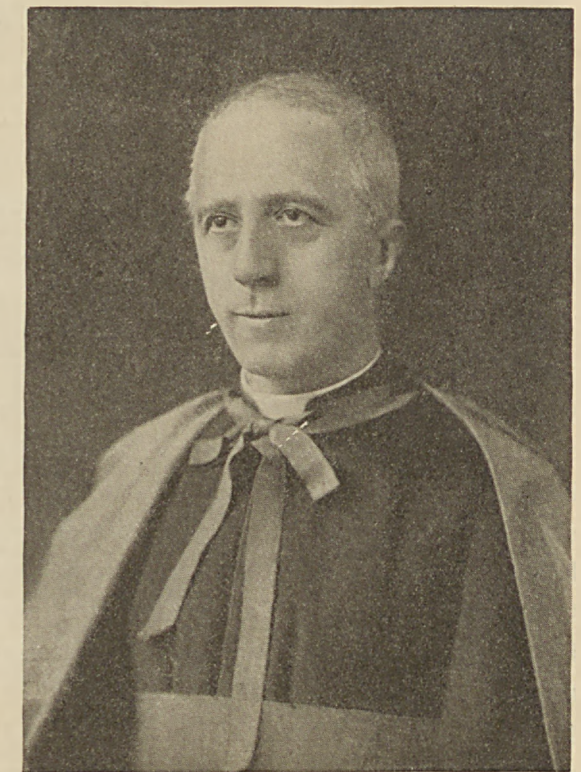
succeeded in learning English, when received into the public hospitals, were frequently unable to make known their needs and ailments, and so could not have all the remedies required by their condition. Still less could they manifest their spiritual needs, and hence many died deprived of the consolation of religion. When opened, the Chicago hospital was insufficient for more than twenty four patients, and hence the need of securing a much larger one, was at once obvious. It was the Mother Provincial Mother Loreta,

The corridor, in the cloister at Grodno.

who, by dint of sacrifices and dauntless tenacity of will, succeeded in achieving this purpose and had the solemn inauguration of the new hospital on the 25th May, 1902.

It can receive 250 patients, and is abundantly equipped with all that is needed in a thoroughly up-to-date model hospital. On an average, between four and five thousand patients are annually received. Many of these pay the fees in proportion to their resources, but many others are maintained gratuitously, receiving care equal to, if not greater than that bestowed upon those who pay. Finally, near Washington another house has recently been founded for the convenience of the

Mons. John Bressan, Postulator of the Cause of the Servant of God Francis Siedliska.

young sisters, who frequent the catholic University in the federal capital, to secure the teaching diploma required by American law for the Sisters, who intend to devote themselves to public instruction.

That house has been bequeathed as a gift to the Institute of Nazareth by that Father Lechert, who in life had rendered many valued services to it, and who had not forgotten it in death. He died on 15th of January, 1920.

5. Three concluding facts must be recorded. The first is the celebration of the General Chapter held at Rome on 1920. The three Provincials of America attended, M. Antonia, M. Bronislava and M. Valentine, each accompanied by another Sister delegate; also the Superiors of the houses in London and Paris, M. Francesca and M. Redenta, as well as Superiors of the houses in Poland and the Sisters resident in Rome: M. Gabriel, M. Clare, M. Bernard and M. Addolorata besides the, Mother General.

It was preceded by a spiritual retreat conducted by F. Drehmans C. SS. R., and the Cardinal Protector Van Rossum presided at some sittings. By unanimous vote, Mother Loreta was confirmed in the Office of Superior General, and all the various needs revealed in recent years were provided for.

Besides the fact that the ordinary process on the life and virtues of the Mother Foundress which, as has been said above, was begun on April 20th, 1922, has been already concluded by the ecclesiastical authorities in Rome, and will shortly be so in the other cities where it has been opened; the second fact to be recorded is the definitive confirmation of the Constitutions, revised and brought into conformity with the prescriptions of the New Code of Canon Law. Our Holy Father Pope Pius XI, gave them his supreme sanction on June 4th, 1925. Many other conspicuous proofs of his august benevolence, he has deigned to give the Sisters of the Holy Family of Nazareth, whom he graciously considers, as choicest flowers of the generous Polish nation, so valorously and so unfalteringly Catholic, a people amongst whom he has passed years never to be forgotten, and where there is no heart but beats for him; for they are mindful of the good which he wrought amongst them, while Apostolic Nuncio, and of what as Supreme Pontiff he continues to do more abundantly.

The third fact that is worthy of mention, is the so-called « Intermediate Chapter »,

which was held in July of this year, 1925, at the Novitiate of Ariccia. The Constitutions wish a General Chapter to be held every twelve years; but in the interval, they provide for another to be held after six years, — which, for this reason is called « Intermediate », — in order that the report of the Institute, religious, moral and material, may be made.

This « Intermediate Chapter » should have been convoked in 1926; but, with the permission of the Holy See, it has been anticipated one year, to have it coincide with the Holy Year, and thus give the Sisters an opportunity of gaining the Jubilee Indulgence.

At the Chapter, which the Cardinal Protector, His Eminence, Cardinal Van Rossum, opened with one of his fervent discourses, and over whose deliberations the Redemptorist, Father Trzemeski presided, the following Sisters with the Very Reverend Mother General took part:

Mother Clara, Assistant-General.

Mother Addolorata, Consultor and secretary.

Mother Redenta, General Consultor,

Mother Antonia, Provincial Superior of Chicago.

Mother Ignazia, Delegate of the same Province.

Mother Celestina, Provincial Superior of Philadelphia.

Mother Pancratius, Delegate of the same Province.

Mother Regina, Provincial Superior of Pittsburg.

Sister Czesława, Delegate of the same Province.

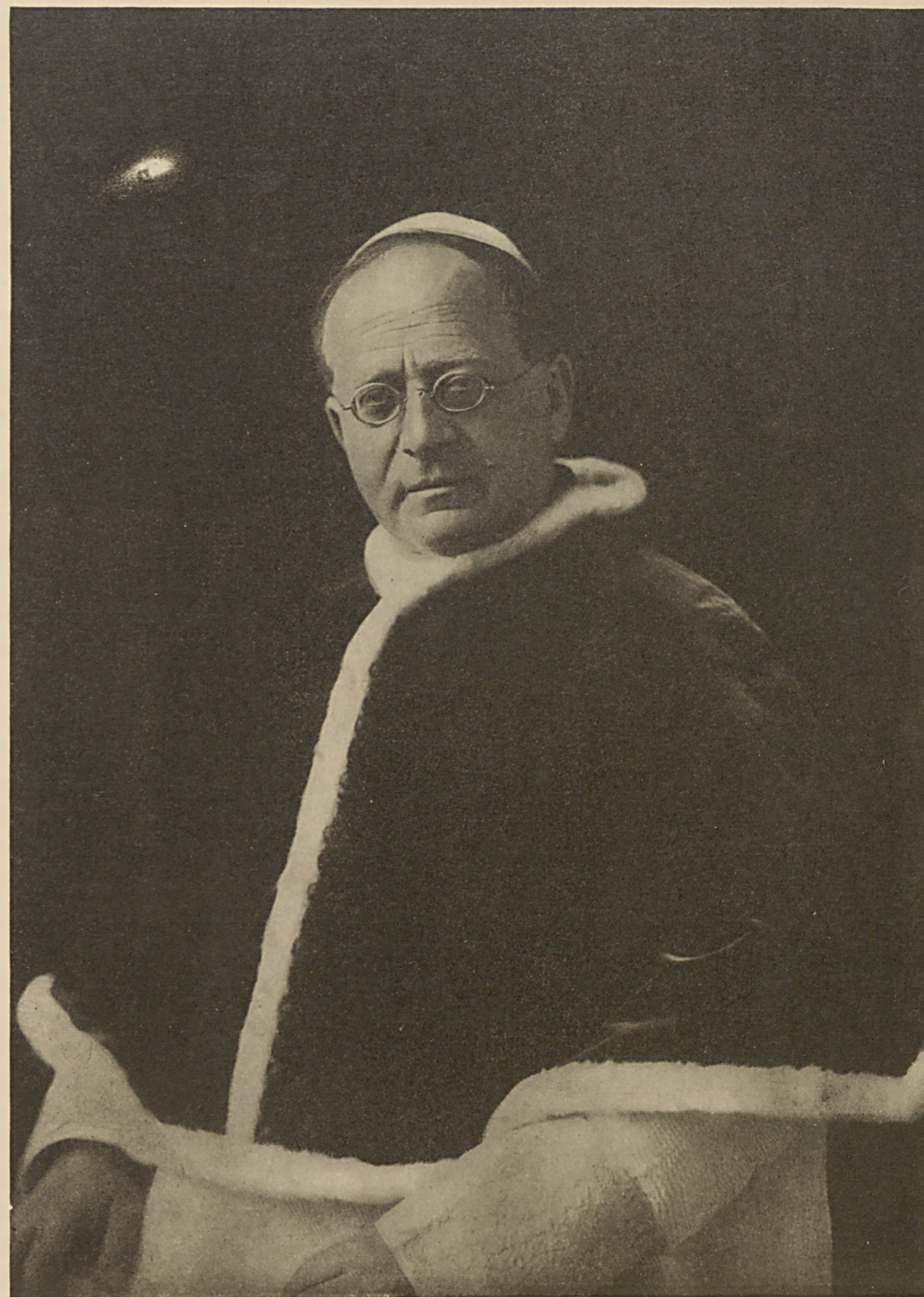
Mother Bożena, Provincial Superior of Warsaw.

Mother Valeria, Delegate of that Province.

Mother Gabriel,

Mother Frances.

6. In one of her last letters, written on March 20th, 1902, the Mother Foundress expressed herself thus, « I desire nothing else than that, this divine work — her Congre-

HIS HOLINESS POPE PIUS XI.

gation - develop in accordance with the Spirit of God, that the Sisters be faithful to the prescriptions of the Rule, that the Superiors be united in spirit and conduct with religious authority, and that they act not so much according to the letter, but

after vain-glory and the applause of the world, or the wish to attract attention, is felt. Where there is no humility, no obedience, no fraternal charity, no sincerity, no simplicity; where the pure intention of seeking solely Our Lord and Master and the fulfilment of His Holy Will, are wanting; where the spirit of prayer and of religious observance, is not found: there surely the love of Our Saviour cannot penetrate and inflame the heart, there in the abode of self-love, He cannot reign.

I like to conclude this brief sketch of the first fifty years of the Institute with these words. Let them serve as words of comfort, and of warning. Of comfort because, thanks be to God, the Institute has maintained its existence, has prospered and has spread precisely for this reason,

that the primitive spirit of fervour has been conserved within it. Of warning, that the Sisters may strive with all their energy to maintain it, so that the Lord - these are the wishes and prayers of the Servant of God herself, - may sanctify them, fill them with his spirit, that is, with the spirit of self renunciation and of self sacrifice, of love and obedience, of profound humility and of piety, so that, being all of Christ, they may ever tend to greater perfection, to a life of faith, of confidence and of love, and that the Lord may ever linger and live amongst them, as amongst true daughters of the Holy Family, and may use them as the instruments of this work ».

These wishes and prayers, so dear to the heart of the holy Mother Foundress, acquire an additionally great value from the august words, which His Holiness, Pius XI, in his sovereign goodness and bounty, has been

Mother General Loreta Lubowidzka with her present Councillors.

rather above all, according to our spirit. Then shall the Kingdom of God flourish amongst us, and our Congregation shall be established on lasting foundations; otherwise, only disorder and anarchy shall prevail, and it will fall in ruin, for the work of God can stand securely solid only on the spirit of God ».

And in order to accomplish this great object, the Servant of God never tired of repeating these principles, inculcating them in almost every one of her letters. « My dear daughters », she writes, « may Our Divine Master live and reign in us! May each of us make herself His temple and abiding-place. This can only take place, if each one of us labor sincerely for the glory of God, striving with great earnestness to die to self, curbing self in all things, where the desire to rule manifests itself, or where the love of a comfortable, easy life, the seeking

pleased to address to the Reverend Mother General, on the occasion of the fiftieth Anniversary of the Congregation of Nazareth. The precious Autograph of His Holiness, we are happy beyond measure to reproduce in this place:

« On the Fiftieth Anniversary of the Foundation of the Congregation of the Holy Family of Nazareth, with all Our heart We impart the Apostolic Blessing, to the Congregation itself, to all its Houses, and to all its Labors, rejoicing in the bounteous store of good works already harvested, and wishing the Congregation ever increasing and wear more precious fruits of good works, down to the latest Jubilee ».

Nel cinquantesimo anniversario della fondazione della Congregazione della Sacra Famiglia di Nazareth di tutto cuore impartiamo la Apostolica Benedizione alla Congregazione stessa, a tutte le sue Case, a tutte le sue opere, rallegrandoci della larga messe di bene già raccolta ed augurandoci di sempre più larghe e preziose fino al prossimo giubileo

Pius PP. XI

Rome, October 2^d 1925.

CARLO SICA,
Archbishop of Damascus.

EUROPE

Num. of order	FOUNDATIONS	The year of foundation	CITY	Number of Sisters in these years					Children
				1920-21	1921-22	1922-23	1923-24	1924-25	
1	Convent of Good Shepherd	1875	Rome	39	36	31	31	36	—
2	» of the Patronage of St. Joseph.....	1906	Ariccia	56	45	39	43	57	—
3	Hospice of St. Stanislaus ..	1918	Rome	5	5	5	5	5	—
4	Convent of Our Lady of Loreto	1890	Paris	7	7	7	7	6	110
5	« of the Holy Family	1897	London-Enfield	21	21	—	24	24	316

POLAND

Province of the Holy Name of Jesus

1	Convent in the Province of the Holy Name of Jesus	1918	Varsaw	8	12	15	17	19	—
2	» of the Sacred Heart	1882	Cracow	26	—	27	24	21	—
3	» of the Holy Family	1892	Lemberg	17	—	17	21	22	—
4	» of the Divine Providence	1894	Vadowice	23	28	24	27	26	—
5	» of Our Lady of Consolation	1897	»	10	10	10	10	11	—
6	» of the Patronage of St. Joseph	1902	Częstochowa	5	5	5	4	4	—
7	» of the Eucharistic Heart of Jesus ..	1904	Vilno	10	—	19	26	29	—
8	» of the Patronage of Our Lady	1908	Częstochowa	23	—	27	26	29	—
9	» of the Annunciation	»	Grodno	—	—	16	18	22	—
10	» of St. Joseph	1913	Stryj	7	—	9	11	13	—
11	» of the Patronage of the Holy Family	1919	Kalisz	19	—	19	26	28	—
12	» of the Good Shepherdess	»	Rabka	7	—	11	11	11	—
13	» of the Presentation of Our Lady....	»	Lublin	3	3	3	5	4	—

AMERICA

UNITED STATES

Province of the Sacred Heart of Jesus

Num. of order	FOUNDATIONS	The year of foundation	CITY	Number of Sisters in these years					Children
				1920-21	1921-22	1922-23	1923-24	1924-25	
1	The Provincial House	1908	Des Plaines, Ill.	28	25	25	24	22	—
2	The Novitiate of the Holy Family of Nazareth	»	»	44 ¹	25 ¹	57 ¹	68 ¹	85 ¹	—
3	Convent of St. Joseph	1885	Chicago, Ill.	25	21	22	24	25	309
4	» of the Infant Jesus	»	»	17	15	15	16	15	1112
5	» of Our Lady of Snow	»	»	41	37	41	42	43	2708
6	» of Guardian Angels	1888	»	36	37	37	37	37	2669
7	» St. M. of Nazareth	1892	»	55	49	32	50	48	5000 ²
8	» of the Holy Trinity	1893	»	38	40	43	45	46	2912
9	» of the Holy Ghost	1895	»	28	29	29	28	29	1740
10	» of the Immaculate Conception	»	»	20	21	22	23	24	1721
11	» of Our Lady of Rosary	1902	So. Bend, Ind.	8	9	9	9	10	514
12	» of St. Anne	1903	Chicago, Ill.	16	17	16	16	19	1416
13	» of the Assumption	1905	Pullmann, Ill.	9	10	9	11	10	661
14	» of St. Dominic....	»	So. Bend, Ind.	8	8	8	9	10	587
15	» of Our Lady of Loreto	1907	Calmet City, Ill.	12	13	11	13	12	797
16	» of Our Lady of Good Shepherdess....	1910	Kankakee, Ill.	5	5	5	5	5	199
17	» of the Queen of Angels	»	Chicago, Ill.	5	6	6	7	6	428
18	» of Our Lady of Lourdes.....	1912	Cicero, Gr. W. Ill.	6	6	5	5	5	295
19	» of St. Stan. Kostka	»	Irving Park	5	6	6	7	7	305
20	» of St. Raffael	1913	Argo, Ill.	11	12	10	9	8	448
21	» of St. Joachim....	»	Whiting, Ind.	5	5	6	7	7	451
22	» of St. Gerard	1914	Phoenik Harw. I.	5	7	7	7	8	550
23	» of St. Tarsicius....	1915	Chicago, Ill.	4	4	4	5	6	285
24	» of St. Catherine of Siena	1919	»	—	—	—	5	6	328
25	» of St. Joseph of Nazareth	1921	Clayton, N. Mex.	—	8	9	8	8	195 ²

¹ Novices. — ² Sicks.

Province of the Immaculate Conception of the Blessed Virgin

Num. of order	FOUNDATIONS	The year of foundation	CITY	Number of Sisters in these years					Children
				1920-21	1921-22	1922-23	1923-24	1924-25	
				1	The Provincial House of the Immaculate Conception..	1920	Torresdale, Pa.	5	
2	Convent of the M. of Dolors	1889	Scranton, Pa.	9	9	10	10	9	619
3	» of St. Frances of Rome.....	1891	Brooklyn, N. Y.	10	10	11	10	11	885
4	» of St. Anthony....	1892	Philadelphia, Pa.	10	10	10	10	10	900
5	» of the Patronage of the Bl. Mother..	1896	Brooklyn, N. Y.	11	11	10	11	13	1250
6	» of the St. Apostles Peter et Paul ..	»	»	6	6	7	7	7	323
7	» Our Divin Savior in the Gard. of Ol.	1905	Philadelphia, Pa.	24	23	25	26	27	2093
8	» of the Presentation of the Bl. Virgin	1907	Brooklin, E. N. Y.	7	7	7	7	7	573
9	» of the Bl. Mother of Good Counsel	1909	Derby, Conn.	10	10	11	10	10	725
10	» of the Hidden Life of our Lord....	1910	Utica, N. Y.	15	14	14	14	17	1275
11	» Our Lady of Grace	»	New Haven, Conn.	10	11	10	12	13	853
12	» of the Holy Face..	1911	Philadelphia, Pa.	19	19	19	19	20	1388
13	» of the Five Wounds	»	»	7	5	7	7	6	497
14	» of Our Lady of Cze- stochowa	»	W. Conshohoken	9	7	7	8	10	68 ¹
15	» of St. Clemente Hofbauer	»	Jamaica, N. Y.	9	9	10	10	10	705
16	» of the Arch. Gabriel	1913	Maspeth, N. Y.	8	8	8	9	9	595
17	» of the Arch. Michael	1914	Norwich, Conn.	7	7	8	8	8	476
18	» of Our Lady of Victory	1915	Worcester, M.	19	20	21	10	21	1168
19	» the Queen of Peace	1916	Cambridge, M.	10	10	12	11	10	640
20	» of Our Lady of Con- solation	1919	Springfield, M.	6	5	6	6	6	357
21	» of St. Francis Xa- vier	»	Brooklyn, N. Y.	8	10	11	11	13	1082
22	» of the Divine Love	1921	Washington, D. C.	—	4	4	4	6	—

¹ Orphans.

Province of St. Joseph

Num. of order	FOUNDATIONS	The year of foundation	CITY	Number of Sisters in these years					Children
				1920-21	1921-22	1922-23	1923-24	1924-25	
				1	The Provincial House of St. Joseph	1918	E. Bellevue Ross	7	
2	Convent of the Prec. Blood of Our S. J. C...	1895	Pittsburg, Pa.	13	12	14	13	11	509
3	» of the Imm. Heart of Bl. V. Mary..	1897	»	21	22	22	22	23	1291
4	Orphan Asylum of the Holy Family	1909	Emsworth, Pa.	24	19	20	20	22	356 ¹
5	Convent of the Holy Family	1903	Pittsburg, Pa.	14	14	14	15	14	917
6	» of St. Hyacinth...	1906	Dillonvale, Q.	5	5	5	5	5	252
7	» of the S. Hearts of Jesus, Mary and Joseph	1907	Cleveland, Ohio	33	34	40	41	41	2794
8	» of St. Thecla	1912	Mc. Kees Rosks	7	7	7	7	8	242
9	» of Our Lady of the Sacred Heart...	1914	Gallitzin, Pa.	5	5	6	6	6	251
10	» of the Divine Sa- vior	1915	Erie, Pa.	18	20	18	18	17	962
11	» of St. Casimir	1918	»	6	6	6	6	6	288
12	» of Our Lady Fidelis	1919	Monessen, Pa.	5	5	5	4	5	271
13	» St. Bronislaus	»	Corlett, Ohio	4	5	5	6	6	341
14	» of the Holy Cross .	»	Farrell, Pa.	5	5	5	5	5	304
15	» of St. Theresa of the Infant Jesus	1924	Portage, Pa.	—	—	—	—	5	218

¹ Orphans.

At present the Congregation consists of:

Sisters with perpetual vows	832
Sisters with temporary vows	348
Novices	166
Postulantes	150
	<hr/> 1496

To the care of the Congregation are confided:

Boarders	442
Day Scholars	48,120
Orphans	474
Patients	5,895

STATISTICS FOR THE YEAR 1933-1934

UNITED STATES

PROVINCE OF THE SACRED HEART OF JESUS

FOUNDATIONS	The Year of Foundation	CITY	Number of Sisters	Number of Children
1. Provincial House	1908	Des Plaines, Ill.	69	---
2. The Novitiate	1908	Des Plaines, Ill.	52	18
3. Convent of St. Joseph	1885	Chicago, Ill.	44	331
4. " of the Infant Jesus	1885	Chicago, Ill.	19	742
5. " of Our Lady of the Snows	1885	Chicago, Ill.	43	1,531
6. " of Guardian Angels	1888	Chicago, Ill.	46	1,853
7. " of St. Mary of Nazareth	1892	Chicago, Ill.	103	4,533*)
8. " of the Holy Trinity	1893	Chicago, Ill.	48	1,961
9. " of the Holy Ghost	1895	Chicago, Ill.	37	1,564
10. " of the Immaculate Conception	1895	Chicago, Ill.	39	1,716
11. " of Our Lady of Rosary	1902	South Bend, Ind.	11	396
12. " of St. Anne	1903	Chicago, Ill.	23	983
13. " of the Assumption	1905	Pullman, Ill.	13	573
14. " of St. Dominic	1905	South Bend, Ind.	12	515
15. " of Our Lady of Loretto	1907	Calumet City, Ill.	15	714
16. " of Our Lady, The Good Shepherdess	1910	Kankakee, Ill.	4	123
17. " of the Queen of Angels	1910	Chicago, Ill.	8	348
18. " of Our Lady of Lourdes	1912	Cicero, Ill.	8	252
19. " of St. Stanislaus Kostka	1912	Chicago, Ill.	10	307
20. " of St. Raphael	1913	Argo, Ill.	11	360
21. " of St. Joachim	1913	Whiting, Ind.	10	389
22. " of St. Gerard	1914	Phoenix, Ill.	11	429
23. " of St. Tarcisius	1915	Chicago, Ill.	11	463
24. " of St. Catherine of Sienna	1919	Chicago, Ill.	8	293
25. " of St. Joseph of Nazareth	1921	Clayton, N. Mex.	12	1,711*)
26. " of St. Francis of Assisi	1928	Harvey, Ill.	7	288
27. Loretto Hospital	1929	Dalhart, Texas	9	1,055*)
28. Nazareth Hospital	1931	Mineral Wells, Texas	12	621*)
29. Convent of St. Augustine	1931	Roseland, Ill.	7	191
30. Convent of St. Frances of Rome	1933	Chicago, Ill.	6	230

*) Patients

UNITED STATES
PROVINCE OF ST. JOSEPH

Number of Sisters Children	Number of Sisters	CITY	FOUNDATION
83	80	Baltimore, Pa.	1. Provincial House
77	53	Baltimore, Pa.	2. The Novitiate
238	11	Pittsburgh, Pa.	3. Convent of the Precious Blood of Our Saviour
1,089	24	Pittsburgh, Pa.	4. " of the Immaculate Heart of the St. Virgin Mary
327*	80	Brashear, Pa.	5. Holy Family Orphanage
432	16	Pittsburgh, Pa.	6. Convent of the Holy Family
122	8	Dillonville, O.	7. " of St. Hyacinth
1,887	28	Cleveland, O.	8. " of the Sacred Heart of Jesus, Mary and Joseph
280	7	McKees Rocks, Pa.	9. " of St. Thome
158	6	Gallatin, Pa.	10. " of Our Lady of the Sacred Heart
871	19	St. Clairsville, Pa.	11. " of the Divine Saviour
438	9	St. Clairsville, Pa.	12. " of St. Casimir
131	6	Monaca, Pa.	13. " of Our Lady of the Sacred Heart
502	14	Cleveland, O.	14. " of St. Brigid
130	6	Ferry, Pa.	15. " of the Holy Cross
120	6	Portage, Pa.	16. " of St. Therese of the Infant Jesus
292	8	Warren, Pa.	17. " of the Sacred Heart of Jesus
689	18	Detroit, Mich.	18. " of St. Alcyon
184	6	Lansing, Mich.	19. " of Christ, The King
2,847**	18	McKees Rocks, Pa.	20. " of Our Lady of the Sacred Heart
288	8	Pittsburgh, Pa.	21. " of Holy Mother of God

* Orphanage
** Patients

At present the Congregation consists of:

Sisters with perpetual vows	1,243
Sisters with temporary vows	629
Novices	187
Postulants	77
Total	2,136

To the care of the Congregation are confided:

Boarding houses	12
Day Schools	10
Orphanages	1
Patients	8,811
Total	81,820

CONTENTS

	PAGE
CHAPTER I.	
Beginning of the Congregation.	
1. The Way of Providence. - 2. The Capuchins, Father Leander and Brother Stephen. - 3. Franciscan Tertiaries at Lublin and the vision of Theodosia Kobylanska. - 4. Early Childhood and days of youth of the Servant of God, Frances Siedliska. - 5. Painful trials. - 6. Her vows and the accomplishment of her desires - 7. Voyage to Lublin and Rome. - 8. At the feet of Pius IX. - 9. Departure to Lyons, Paris, Lourdes and the second return to Rome	1
CHAPTER II.	
Essential characteristic of the new Institute.	
1. Abode and name. - 2. Constitutions, rule and ceremonial. - 3. The ruling council - 4. Early vocations. - 5. The development of spiritual life. - 6. The first Sisters. - 7. Father Leander's and Brother Stephen's departure. Later spiritual directors	13
CHAPTER III.	
The Institute and its development.	
1. Development and first missions in Poland. - 2. Mother Siedliska's resignation as Superior General and her reelection by the General	
CHAPTER IV.	
The Servant of God.	
1. Gifts of nature and of grace, virtues and good qualities. - 2. The Superior General Relation between the Mother and her Daughters. - 3. Her last illness, death, funeral services. The preliminary process for her beatification. Along the path of glory	35
CHAPTER V.	
Further development of the Institute.	
1. Lights and shadows. The Chapter of 1903. Mother Vicar General. For another approval of the Constitutions. Cardinal Respighi Protector. - 2. Chapter of 1909 and the new Mother General. Protectorate of the Institute to Card. Van Rossum. Novitiate house at Ariccia. Polish Hospice in Rome. New foundations in Europe. - 4. The houses of the Congregation in America. General survey of the Institute. - 5. Chapter of 1920. Definite confirmation of the Constitutions. Pius XI and the Institute of Nazareth. - 6. Conclusion	47

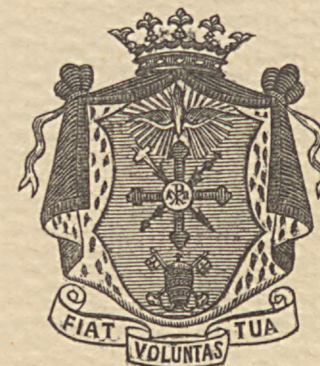

ZGROMADZENIE
NAJSWIETSZEJ RODZINY

Z NAZARETU

PIERWSZE PIĘCDZIESIĘCIOLECIE JEGO ISTNIENIA

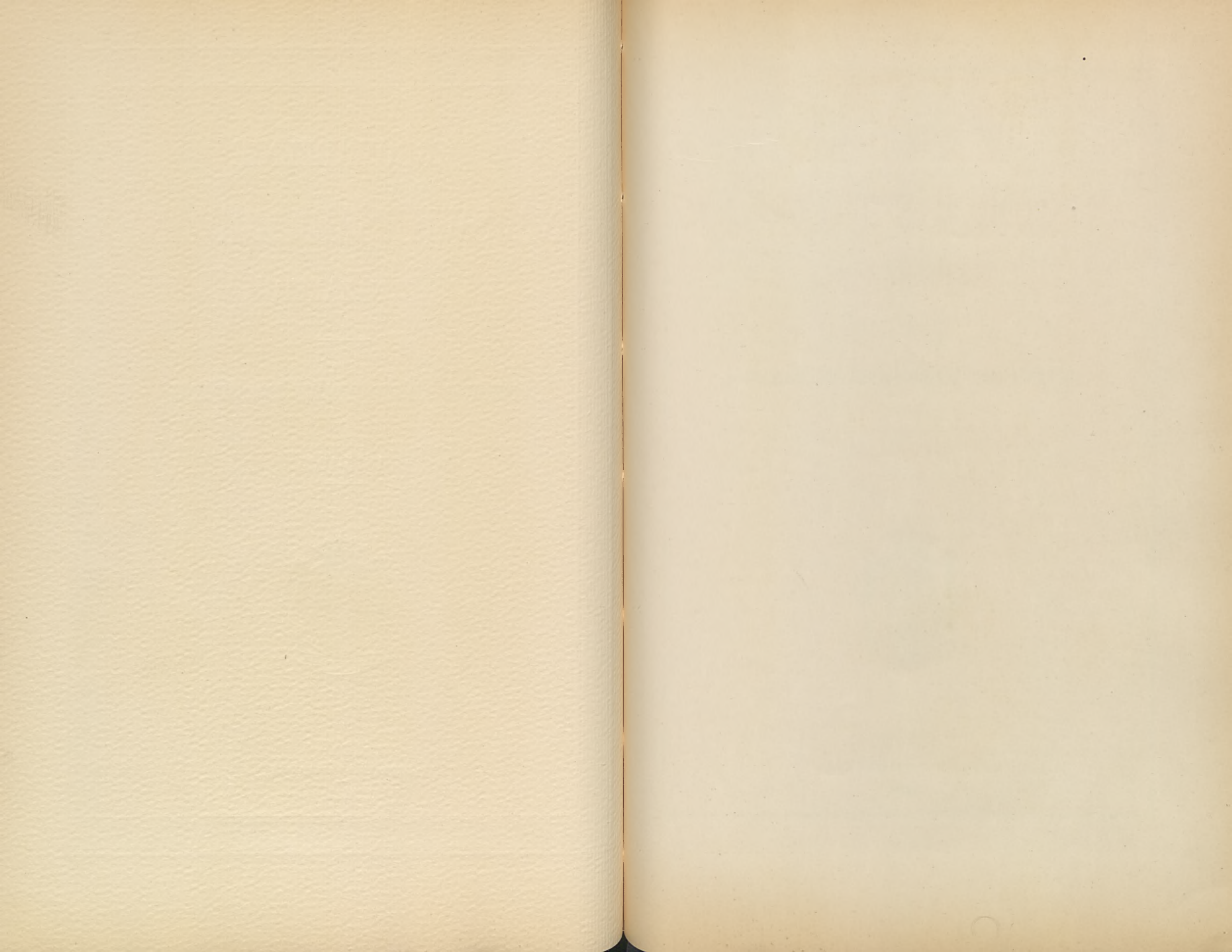
1875-1925

RZYM

DRUKARNIA WATYKAŃSKA

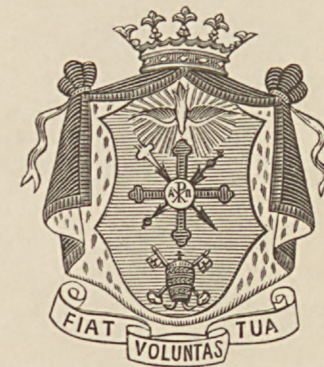
1925

ZGROMADZENIE
NAJSWIETSZEJ RODZINY
Z NAZARETU

PIERWSZE PIĘDZIESIĘCIOLECIE JEGO ISTNIENIA

1875-1925

RZYM
DRUKARNIA WATYKAŃSKA
1925

ZGROMADZENIE NAJSWIETSZEJ RODZINY. z NAZARETU

PIERWSZE PIĘCDZIESIĘCIOLECIE JEGO ISTNIENIA

1875-1925

ROZDZIAŁ I.

POCZĄTKI ZGROMADZENIA.

WSTĘP. — 1. Drogi Opatrzności. — 2. Kapucyni: Ojciec Leander i brat Stefan. — 3. Terejarki franciszkańskie w Lublinie i widzenia Teodozji Kobylańskiej. — 4. Dzieciństwo i młodość Służebnicy Bożej, Franciszki Siedliskiej. — 5. Próby bolesne. — 6. Wypełnienie ślubów Franciszki i skutecznienie Jej pragnień. — 7. Podróż do Lublina i do Rzymu. — 8. U stóp Piusa IX. — 9. Wyjazdy do Lyonu, do Paryża, do Lourdes i powtórne przybycie Jej do Rzymu.

1. Działanie Opatrzności Bożej na bieg wypadków i życia ludzkiego nie ustaje nigdy, czy to w porządku natury, czy łaski. Ponieważ idzie ono zwykłą drogą, często używając spraw drugorzędnych, by wieść do celu, nie raz więc, na pierwszy rzut oka przechodzi niespostrzeżenie i trzeba głębszej rozważki, aby je rozeznąć. Zdarzają się także fakta, nietylko wśród instytucji o charakterze wyłącznie religijnym, lecz także i w życiu jednostek okazuje się ono tak widocznie, że i najbardziej przeciwni, zmuszeni są przyznać: «Palec Boży w tem jest». Do takiego wniosku i do takiego twierdzenia dojdzie niezawodnie ten, kto lepiej pozna powstanie i początkowy rozwój Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu, którego dzieje obfitują w niezwykle fakta, towarzyszące jego założeniu.

Służebnica Boża, Marja Franciszka Siedliska Jego założycielka, w notatkach swoich własnoręcznych z roku 1895, tak się wyraża: «Bóg, który wedle przedziwnych wyroków

Swoich postanowił powołać do życia to małe Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu, myśl swą objawił niektórym duszom wielkiej zasługi i cnoty.... Aby ją przeprowadzić wybrał narzędzie najnędrniejsze i najslabsze, aby dla wszystkich widocznem było, że Zgromadzenie to nie zawdzięcza swego istnienia mądrości i zręczności ludzkiej, lecz jedynie woli Bożej».

Jakie były te «dusze posiadające wielkie zasługi i jakie to narzędzie nędzne i słabe» i jakie wypadki w dziejach tego «Zgromadzenia, które podobało się Panu». (1) wzbudzić w samym sercu Kościoła katolickiego, zobaczymy teraz, gdy ono właśnie gotuje się, aby uroczyście obchodzić pierwsze pięćdziesięciolecie swego założenia.

2. — Na pierwszym miejscu wymienić należy dwóch Kapucynów: jeden kapłan, drugi jest bratem konwersem: Ojciec Leander Lendzian i Brat Stefan Rembiszewski.

(1) Sardi, Życie Służebnicy Bożej Maryi Franciszki Siedliskiej. Grottaferrata, 1921, stron. 113.

IMPRIMATUR:

† JOSEPH PALICA, Archiep. Philippen., *Vices gerens.*

Ojciec Leander urodził się w Pułtusku 1816 roku, ze szlacheckiej rodziny litewskiej; świeckie jego imię było Leopold. Obdarzony wielkimi zdolnościami umysłowymi, charakter miał wzniosły, serdeczny a prosty. Wkrótce odznaczył się tak, wśród współczesnych, że powierzono mu ważne urzędy. Panował wtedy w Rosji Mikołaj I., który ciężko dawał odczuwać twarde jarzmo niewoli podwładnym mu Polakom. Bez miłosierdzia ścigano każdy objaw patriotyczny, gnębiono wszelkie pragnienie wolności. Rząd zabraniał drukować i

Ojciec Leander Lenzian.

czytać dzienniki o dążnościach lepszych i szlachetnych, prześladował tych, co śmiało i odważnie wyznawali katolicyzm. Młody Lenzian pracował wówczas w dyrekcji komisji finansów w Warszawie. Oskarżony o uczucia nieprzyjazne względem rządu rosyjskiego, został aresztowany i zamknięty w cytadeli, która tak smutnymi zapisała się wspomnieniami i przemęczył się tam przez lat siedm. Jak niewiele lat przedtem Silvio Pellico w więzieniach Wenecji i Spielbergu rozmyślał nad zmiennością i nędzą życia ludzkiego i powrócił znowu do wiary, stał się gorliwym katolikiem, tak i młody Lenzian, w srogiem więzieniu nie tylko odczuł głębiej jak wielkim i drogim skarbem jest wiara, którą zresztą niezłomnie zawsze wyznawał, lecz postanowił

poświęcić się całkowicie służbie Bożej. Odzyskawszy wolność postanowił zostać zakonnikiem i obrał zakon Ojców Kapucynów, szczególnie dlatego, że tam kwitło zawsze nabożeństwo do Niepokalanego Poczęcia Marji, które on cenił z całej duszy.

Wyświęcony na kapłana, zajął się niezwykłą enotą, nauką, wymową pełną gorącego ducha, słodyczą i pokorą. Postać jego ascetyczna, spojrzenie przenikające i pełne słodyczy pociągały dusze. Sława jego i cześć rozszerzyły się daleko. Celował zwłaszcza w kierowaniu sumieniami, a w tem kierownictwie Bóg obdarzał go szczególnymi łaskami.

Brat Stefan Rembiszewski należał również do szlacheckiej rodziny, lecz bardzo podupadłej. Niepodobnym mu też było opuścić wioskę gdzie się urodził, aby w jakim środowisku kultury oddać się gruntownej nauce. Lecz jeden z Kapucynów, zauważył jego niezwykłą niewinność życia, umysł obdarzony bystrą inteligencją, zabrał go ze sobą do Nowego Miasta,

aby mu dać sposobność prowadzenia dalszych studjów. Przyjęty do zakonu Kapucynów przygotowywał się do święceń kapłańskich, wybuchło jednak powstanie, pozamykano klasztory, a zakonnicy zostali rozproszeni. Mimo to, młody Rembiszewski był wierny swemu powołaniu, a chcąc się upodobnić do ojca i wzoru swego zakonu, świętego Franciszka, w duchu pokory, wyrzekł się godności kapłańskiej i został prostym bratem (konwersem), skupił wszystkie swe usiłowania w życiu wewnętrznym, w życiu umartwionem, w życiu modlitwy (1).

Po dwunastu latach pobytu w Warszawie, O. Leander został przeniesiony do Lublina

(1) Życie Służebnicy Bożej... (wyd. wł.) str. 191.

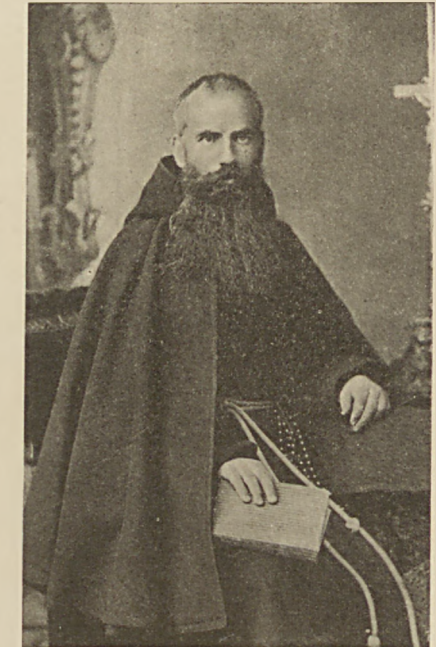
na Przełożonego tamtejszego klasztoru Ojców zabrał ze sobą Brata Stefana, którego był świadnikiem. Cenił go bardzo dla jego niewinności, pokory, doskonałej ścisłości zakonnej, a także dla nadzwyczajnych łask, jakimi go Bóg obdarował.

3. W Lublinie jak i przedtem w Warszawie, O. Leander zasłynął wkrótce jako niezrównany przewodnik dusz i bardzo wiele osób udawało się do niego. Wśród nich były niektóre pobożne panie, zapisane do terejarstwa Franciszkańskiego, wolne od zobowiązań rodzinnych, niezależne również i pod względem majątkowym. Złączywszy się razem, prowadziły życie wspólne, pod kierunkiem znanej z enoty panny Marji Wojewódzkiej. Była ona niewidoma, a tę ślepotę, wedle wiarogodnych świadectw, wymodliła sobie u Boga, aby lepiej zachować czystość serca.

Dążeniem ich było uświęcenie własnej duszy przez życie modlitwy i umartwienia, poświęcając się adoracji Najświętszego Sakramentu, nabożeństwu do Matki Bożej szczególnie starając się naśladować enoty Jej życia ukrytego. Zajmowały się pozatem nauczaniem dzieci katechizmu i przygotowywaniem ich do Sakramentów Spowiedzi i Komunii Świętej.

Dwie z nich oznajmiły Ojcu Leandrowi, że Bóg im objawił, iż Wolą jego jest, żeby powstało w Kościele nowe Zgromadzenie dziewięciu oddanych czei Matki Bożej i naśladowujących enoty Jej w Nazarecie. Lecz one same, wszystkie starsze wiekiem jedna po drugiej umierają, jakże mogą wprowadzić w czyn to rozkazanie Boże? Aby przyłożyć się do wykonania zamiarów Najwyższego, mogą tylko oddać swój majątek, na to są gotowe. Ojciec Leander był bardzo ostrożny w sprawach objawień nadprzyrodzonych i teraz więc, rozważał wszystko, a penitentkom swoim oznajmił, że jedno, co teraz czynić mogą, to uciekać się do modlitwy, aby lepiej poznać Wolę Bożą i w tym też celu polecił modlić się wiernemu penitentowi swemu, Bratu Stefanowi.

Liczba terejarek w Lublinie zmniejszała się coraz bardziej, śmierć zabierała je wciąż. W roku 1873 zostało ich już tylko trzy, a w tymże roku zakończyła życie chora na gruźlicę jeszcze jedna z tych trzech, Teodozja Kobyłańska. Zdarzyło się wtedy, że brat Stefan będąc na modlitwie, ujrzał jej duszę napiętnowaną wielkim cierpieniem i błagającą o pomoc, gdyż prawie ginie wśród ciemności, co ją otaczają, a smutek niewypowiedziany ją dręczy, bo wedle jej słów, uczyni-

Brat Stefan Rembiszewski.!

szy trzy śluby, niewierną była jednemu z nich, ślubowi ubóstwa, ponieważ w testamencie swoim uczyniła zapis bez pozwolenia przełożonych, na korzyść tej osoby, co ją pielęgnowała w ostatniej chorobie. Brat Stefan natychmiast oznajmił o tem widzeniu Ojcu Leandrowi, który nie wiedział o śmierci p. Kobyłańskiej i to co mu Brat Stefan powiedział przypisywał przywidzeniu imaginacji. Wielkie też było jego zdumienie, gdy telegraficznie dano mu znać o zgonie Teodozji. A zwiększyło się ono więcej jeszcze, gdy w kilka dni później wręczono mu testament zmarłej i gdy znalazł w nim ów zapis, o którym Brat Stefan wspominał.

Nie upłynęło wiele czasu, gdy tenże Brat, podczas modlitwy, ujrzał znowu p. Kobylańską. Tym razem jednak była szczęśliwa i szła do cudownego ogrodu. Zatrzymując się, tak rzekła do niego: «Fundusze zostawione przeze mnie, mają być użyte na założenie Zgromadzenia, które ma cześć szczególnie Najświętszą Dziewicę. Daj znać Ojcu Leandrowi, aby uczynił co należy, by dojść do tego celu i powiedz mu jeszcze, że Wolą Bożą jest,

Franciszka Siedliska.

aby Franciszka Siedliska stanęła na czele tego dzieła. «Widzenie to powtórzyło się jeszcze dwa razy. W ostatnim p. Kobylańska dodała, że Franciszka Siedliska, wówczas ciężko chora, jeśli przyjmie posłannictwo, które Bóg jej powierza, powróci całkowicie do zdrowia i otrzyma światło potrzebne, aby wszystko dobrze prowadzić do celu. Znakiem potwierdzającym niejako Wolę Bożą będzie to, że nim przyłoży rękę do prowadzenia tej sprawy, otrzyma błogosławieństwo Ojca świętego Piusa IX. Już wiadomość o pierwszym widzeniu wielkie zrobiła wrażenie na Ojcu Leandrze, lecz następne, odnoszące

się zwłaszcza do duszy i stanu zdrowia Franciszki Siedliskiej, której nie znali, ani Brat Stefan, ani p. Kobylańska, wstrząsnęły nim do głębi. Zrozumiał, że naprawdę pochodziły od Boga, że taką jest wola Pana, czuł, że obowiązkiem jego jest pomagać do jej wykonania, działając w myśl zamiarów Bożych w stosunku do panny Siedliskiej, której sumieniem kierował od lat kilku.

4. Franciszka Siedliska liczyła wówczas lat trzydzieści jeden. Urodziła się 12go listopada, 1842 roku, w Roszkowej Woli, majątku należącego do jej rodziny, jednej z najbardziej zamożnych w Polsce. Ojciec Franciszki, Adolf Siedliski miał wszelkie zalety, lecz też i wady znaczniejszej części możnych panów polskich owych czasów. Natura to była szczerą, otwartą, szlachetną, pełną dobroci dla podwładnych i wszystkich w ogóle. Lubił wesołe doborowe towarzystwo. Ojczyznę kochał gorąco i część majątku, bezmiennie oddał wśród klęsk narodowych na potrzeby kraju. Lecz nadewszystko miłował swoją rodzinę. Brakło mu jednak największego skarbu dawnej szlachty polskiej: żywej wiary i religii wprowadzonej w życie. Choć nie opuścił Mszy świętej w dni uroczyste, czynił to jednak więcej ze zwyczaju, niż z przekonania i nie przystępował nigdy do świętych Sakramentów.

Matka Franciszki, Cecylja z Morawskich była bardzo dobra, enotliwa i wierząca. Lecz i w niej wyczuwało się pewną obojętność dla praktyk religijnych. Obojętność tę naprawiła później pobożnością i życiem bardzo umartwionem. Dzieci swoje Franciszkę i syna Adama, bo tylko te dwoje dał im Bóg, rodzice otoczyli jak największym staraniem, dbając jednak raczej o dobrobyt materialny, niż o wyrobienie duchowe, na co ich własna pobożna córka użala się później, zapisując we wspomnieniach: «Od dzieciństwa Pan dawał mi dobre uczucia, dobre skłonności. Lecz brakło mi kogoś, coby je kształcił i rozwijał. I dopiero gdy miałam już dziesięć lat, rodzice pomyśleli bym rozpoczęła nauki syste-

matyczne i sprowadzili nauczycielkę, która na szczęście była pobożna i enotliwa». Służebnica Boża pamięta o niej z wdzięcznością i tak we wspomnieniach swoich mówi: «Ona pierwsza mówiła mi o Bogu, uczyła katechizmu, chodziła ze mną do kościoła, a to wszystko sprawiało mi wielką przyjemność, gdyż dusza moja czuła potrzebę Boga» (1). A Bóg, który wybrał małą Franciszkę wyłącznie dla siebie zaczął bardzo wcześnie bezpośrednio na jej serce oddziaływać, i rozwinęły się kielkujące tam najcenniejsze enoty: miłość serdeczna, i współczucie dla wszelkiego cierpienia, wstręt i niechęć do zabaw światowych, upodobanie w życiu ukrytem, umartwionem i pokutnem, nabożeństwo do Najświętszej Dziewicy Marii, największa cześć i miłość ku Panu Jezusowi w Najświętszym Sakramencie. To uczucie rosło i potężniało z biegiem lat i stało się dominującą jej cechą. A obok tych uczuć nie opuszczało jej pragnienie poświęcenia się całkowicie Bogu przez życie zakonne.

Aby jej umożliwić postęp w gruntownem poznaniu religii i podążyć szybkim krokiem po drodze do skonałości chrześcijańskiej, zesłał jej Bóg kapłana, którego przeznaczył, by wskazał jej cel właściwy: tym był O. Leander. «Pierwsze lekcje religii tak pisze ona sama jakich mi udzielił ten święty zakonnik, sprawiły na mnie głębokie wrażenie. Czułam,

(1) Życie Służebnicy Bożej itd. (wyd. wł.) str. 14.

że staję się pobożniejszą. Kochałam modlitwę i czytanie dobrych książek, które on mi dawał.... Powtarzał mi wciąż «Kochaj Jezusa, kochaj Go coraz więcej. On Jeden

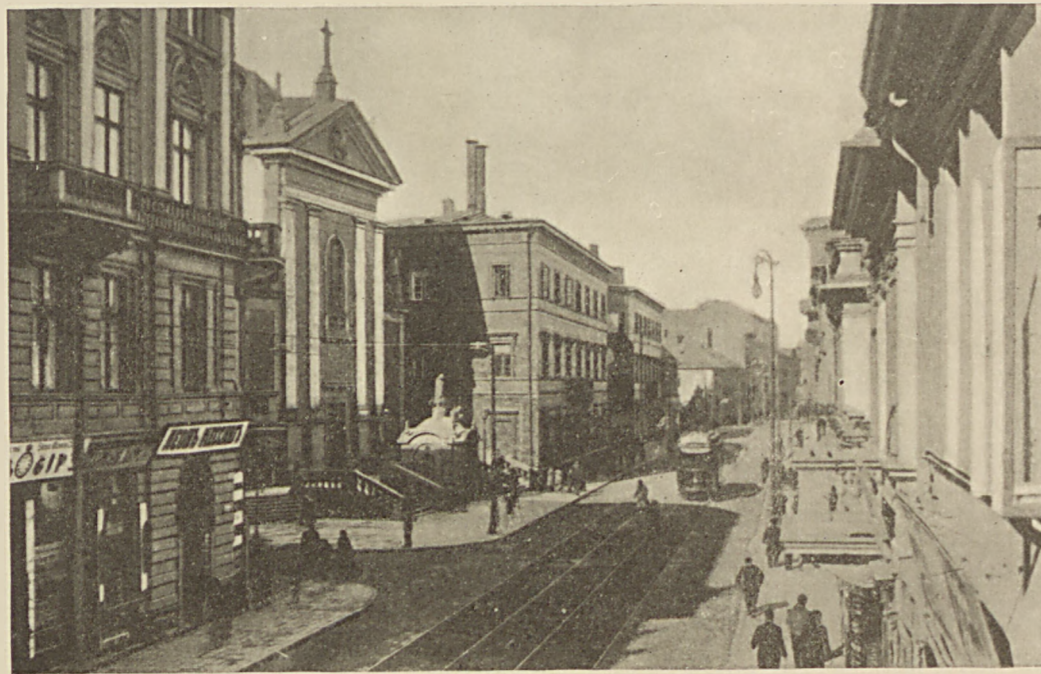
Adolf Siedliski, ojciec Stugi Bożej.

godzien jest twojej miłości. On Panem twoim. Oddaj się Jemu całkowicie». A te słowa mnie rozpałały, przenikały mnie na wskroś. Rozmyślałam nad niemi, wracały mi one ciągle podczas moich lekcyj, spacerów i zabaw (1). Lecz Bóg, który enotę umacnia probierzem przeciwności, nie oszczędził ich i młodej p.

(1) Życie Służebnicy Bożej itd. (wyd. wł.) str. 25.

Siedliskiej. Różnorodnie były, ciężkie, gwałtowne i długotrwałe.

Ojciec jej życzył sobie, aby odebrała wszechstronne wykształcenie, od najlepszych profesorów. Pobierała więc lekcje literatury, obcych języków, nauk przyrodniczych, muzyki i tańca. Żadna wiedza młoda dziewczynka uczyła się pilnie, gorliwie i z wielkim pożytkiem tego, czego jej udzielano, złasz-

Kościół Kapucynów w Warszawie, w którym Sługa Boża przyjęła I Komunię św.

cza muzyki, do której miała wrodzone zdolności. Czyniła w niej ogromne postępy, tak w odtwarzaniu utworów innych, jak i we własnych improwizacjach, do których nieraz czuła pociąg i natchnienie.

5. Jedyną lekcją do której zabierała się niechętnie były lekcje tańca, tem bardziej, że nauczyciel wymagał, aby odbywała je w sukniach powiewnych i dekolowanych. I tu zaczęły się pierwsze nieporozumienia z ojcem. Ten ostatni życzył sobie bowiem, aby się dobrze wyuczyła tańczyć i mogła następnie imponować w towarzystwie, odznaczać się na balach i przyjęciach, brać udział w zabawach tanecznych, uprawianych wśród rodzin zamożnej szlachty. Chciał też, aby uczęsz-

czała do teatru, aby ją poznano i oceniono i żeby prędko wyszła za mąż.

Ale ona nie czuła żadnego pociągu do małżeństwa i nie chciała słyszeć o żadnych balach, przyjęciach, teatrach i tańcach. Dlatego też często wyszydzano ją, wyśmiewano się z niej. Nie oszczędzali jej rodzice i znajomi. Ojciec nazywał ją nieraz fanatyczką i bigotką. Matka pozwalała jej tylko co dwa mie-

siące przystępować do Sakramentów świętych. Wzbroniono jej wszelkich stosunków listownych ze spowiednikiem, Ojcem Leandrem. Stan rzeczy pogorszył się jeszcze, gdy Franciszka, oznajmiła, iż chce zostać zakonnicą. Wśród rodziny powstała gwałtowna przeciwność temu opozycja, najbardziej nieprzejednanym okazał się ojciec. Aby opisać tę tak charakterystyczną chwilę jej życia, sięgamy do własnych jej wspomnień: « Bałam się bardzo mego ojca, jak pisze ona. Jego głos i ruchy, cała postać sprawiały, że drżałam przed nim... Jednego wieczora oświadczył mi, iż mam być gotowa, gdyż zaprowadzi mnie na bal. Nazajutrz rano modliłam się bardzo, przystąpiłam do Komunii świętej, a po lekcji mu-

zyki poszłam do jego pokoju. Drżałam i drętwiałam ze strachu, a jednak wewnątrz czułam wielką moc i siłę. Mówiłam i prosiłam ojca, aby nie nakazywał mi bywać w świecie, bo to byłoby dla mnie męką.

Powiedziałam mu, że nikt i nie na świecie nie zmusi mnie do wstąpienia w związek małżeński i na tym punkcie muszę jasno stanąć wobec rodziców, gdyż wszelkie namowy byłyby bezużyteczne. Ojciec odpowiedział mi na to, że wolałby mnie widzieć umarłą, niż zakonnicą. Poczem dając folgę swemu zagniewaniu, płakał i rozpaczał, twierdząc, że dla niego już istnieć przestałam. Prosiłam go o przebaczenie, że jestem dla niego przyczyną tylu zmartwień, całowałam go po rękach, lecz zawsze z tą samą stanowczością powtarzałam, że bale i tańce skończyły się dla mnie i wobec świata już jakby nie żyję » (1).

Ze strony ojca i rodziny podwoiły się wówczas nalegania, abym odstąpiła od swoich zamiarów. Nalegania popierały łzy i prośby. A gdy te okazały się bezskuteczne przyszło do wyrzutów, gróźb i scen gwałtownych. Lecz wspierana łaską Bożą trzymała się Franciszka niezachwianie, choć zawsze z pokorą i uległością.

Do tych bolesnych prób Pan dodał i inne jeszcze. Były to cierpienia fizyczne. Tak delikatne miała zdrowie, iż gdy przyszła na świat, doktorzy oświadczyli, że niepodobna,

(1) Życie Sługi Bożej itd. (wyd. wł.) str. 53-54.

aby mogła żyć i pierwsze trzy lata była wciąż między życiem a śmiercią. Rodzice, którzy kochali ją bardzo, nadzwyczajnym staraniem zdołali utrzymać ją przy życiu.

Cecylia Siedliska, matka Sługi Bożej w ubraniu aspirantki nowego Zgromadzenia.

Ale jakież było to życie. Ukazały się u niej początki suchoty, zaatakowaną została kość pancerzowa, tak że przerwać musiała nauki, a poddać się długiej i trudnej kuracji, spędzić wiele czasu w cieplejszym klimacie: w Interlaken, w Cannes, w Montpellier... Wówczas cierpiała także moralnie z powodu ciężkiej choroby matki, ojca i brata. Nie brakło też i prób dla ducha, których często

Opatrzność używa, aby duszę coraz więcej oczyścić. Lecz jeśli Pan zsyła krzyże, daje łaski i siłę potrzebną, aby je zaościć. A tym, co je przyjmują ochotnie nie szczeni pociech i radości, które przeobficie wszelki ból wynagrodzą.

Takich pociech doznała też i Franciszka; wśród wielkich cierpień nie brakło jej szczęścia i radości. Taką było wyzdrowienie rodziców i brata z ich ciężkiej choroby. Była nią przedewszystkiem zwrócenie się ojca do wiary i praktyki życia chrześcijańskiego. To tak pamiętne zdarzenie miało miejsce w Hyeres gdzie cała rodzina spędzała zimę. W gorącej modlitwie, wśród serdecznych lez wdzięczności dziękowała ona Bogu za tę łaskę. Wdzięczną też była ojcu Hubemu, bo ten kapłan Zmartwychwstaniec bardzo się do nawrócenia ojca przyczynił.

Wielką pociechę niesły jej łaski Pana, któremi upodobało się Bogu duszę jej udarować, mówi o nich w jednym miejscu swoich wspomnień i w swoich pamiętnikach.

6. Szczęściem było dla niej wreszcie osiągnięcie tego, czego ponad wszystko pragnęła: zezwolenie, aby została zakonniceą. Otrzymała je wówczas, gdy się go najmniej spodziewała, gdy leżała ciężko chora, przez lekarzy uznana za nieuleczalną. W dniu 9go marca 1873 roku, w uroczystość Św. Franciszki Rzymianki, której imię nosiła, W tym dniu O. Leander przyszedł ją odwiedzić. Przekonany już był, że Bóg przeznaczył Franciszkę na założycielkę nowego Zgromadzenia, teraz oznajmił jej to po raz pierwszy, bardzo stanowczo, iż wolą Bożą jest, aby została zakonniceą i żeby współdziałaniem swoim przyczyniła się do zamiarów Bożych. W następnych odwiedzinach odsłaniał przed nią coraz bardziej te zamiary Pana względem niej. Franciszka przywykła widzieć w tym czeigodnym ojcu przedstawiciela i pośrednika Bożego, po krótkim a zrozumiałem wahaniu, wywołanem przez wielką pokorę, poddała mu się całkowicie i w jego ręce, 2go lipca tegoż roku 1873 złożyła trzy śluby: ubóstwa, posłuszeństwa i czystości.

W związku z tem przyjęciem na siebie tak wielkiej odpowiedzialności były dwa niezwykle zdarzenia, któremi podobało się Panu poprzeć nalegania Ojca Leandra. Pierwsze, to wedle wiarygodnych i pewnych świadectw, ukazanie się p. Siedliskiej, niejedno-krotne Św. Michała Archanioła. Od niego usłyszała te słowa: «Jestem Michałem Archaniołem i biorę pod moją opiekę to dzieło Boże. Inne dusze przyślę do ciebie, które pozostaną także pod specjalną opieką moją archaniołów: Rafaela, Gabrijela i świętego Jana Ewangelisty.

Drugie zdarzenie, to wedle przepowiedni brata Stefana zupełny powrót do zdrowia Franciszki. Jej osłabione członki odzyskały nagle dawną moc i siłę, znikło odrazu opuchnięcie nóg, nerki i serece działać zaczęły normalnie, ku wielkiemu zdziwieniu lekarzy, którzy nie umieli wyjaśnić przyczyny tego uzdrowienia, a w którym widoczne było cudowne działanie Boże. Radość matki i brata wielką była z tego powodu. Ojciec już nie żył, umarł budując otaczających poddaniem się woli Bożej i pobożnością, opatrzony wszelką pomocą religijną.

O. Leander po otrzymaniu zezwolenia Franciszki, na to, co jej jako Wolę Bożą wskazywał, rozmyślał nad sposobami urzeczywistnienia zamiarów Najwyższego. Poradził jej, by udała się do Lublina i tam stanęła na czele dzieła rozpoczętego już przez terejarki franciszkańskie, o których przedtem była mowa. Małe to Stowarzyszenie wzięło sobie za cel naśladowanie enót Matki Bożej w Nazarecie i stąd nazywały się Siostrami od «Najświętszej Panny Loretańskiej»

7. Przed tą podróżą. Franciszka czuła się w obowiązku oznajmić o wszystkim swej matee nie wiedzącej dotąd o niczem. Nie bez pewnej obawy zabierała się do tego, lecz wielkie było jej zadziwienie i radość, gdy pani Siedliska nietylko nie usiłowała odwieść ją od jej zamiarów, lecz przekonana sama, że w dziele tem jest palec Boży, zgodziła się na wszystko i oświadczyła gotowość towa-

*Benedicat V. S. P. et illuminet semper intelligentis
vestraeque proficit ambulare in viis Domini*

*Die 1. October
1873.*

Beate Maria

rzyszenia umiłowanej córce i poddania się pod jej posłuszeństwo. I tak, matka z córką udały się do Lublina, gdzie były przyjęte z oznakami żywej radości przez pozostałe jeszcze terejarki., które bez wahania poddały się pod posłuszeństwo Franciszce, uznając ją za swoją przełożoną. W jej ręce złożyły to, co posiadały. Ale nie to dzieło przeznaczyła Opatrzność, aby w niem Franciszka okazała moc swego ducha, ani też Lublin nie był miejscem na to odpowiedniem.

Lublin, znajdujący się na terytorjum podwładnym rządowi rosyjskiemu, nie był punktem sprzyjającym założeniu nowego Zgromadzenia zakonnego, tem bardziej, że powstawało ono w chwili największego prześladowania. Zamykanie klasztorów, ciągle rewizje w domach prywatnych, wygnanie na Sybir osób wszelkich stanów, na które choćby najłżejsze padło posądzenie o utrzymywanie stosunków z Rzymem, były to rzeczy na porządku dziennym. Uchwalono więc, za wspólną zgodą, sprzedać dom w Lublinie i wyjechać za granicę, aby tam rozpocząć nowe dzieło. Do pieniędzy otrzymanych z tej sprzedaży Franciszka dodała swój własny posag, który przedstawiał znaczną sumę. Lecz dokąd się udać? Wedle przepowiedni brata Stefana należało jako wyraźny znak Boży nad tem dziełem otrzymać potwierdzenie i błogosławieństwo Ojca świętego.

8. Słusznie więc myśli Franciszki zwróciły się do Rzymu i w istocie, wyjechała tam we wrześniu 1873 roku, zabierając ze sobą jedną z dwóch pozostałych terejarek z Lublina, p. Nęcińską. W Rzymie zamieszkały w sąsiedztwie kościoła del Gesu, gdzie też znalazły spowiednika, w osobie O. Laurençot, Jezuitę, asystenta generała, dla prowincji francuskiej. Ten poznawszy ducha nowej penitentki, zajął się nią bardzo serdecznie, wskazał jej lepsze mieszkanie u zakonnice «Reparatek», i wyjednał łaskę tak upragnionej audjencji u Ojca Świętego. Ojciec Święty przyjął p. Siedliską z wielką dobroćliwością, 1go października, wysłuchał uważ-

nie prośby, którą mu ona klęcząc przedstawiła, a przeczytawszy ją, mówił z ojcowską łaskawością, błogosławił ją i jej dzieło, zachęcając do pracy i wytrwałości, a wzięwszy pióro napisał u dołu podanego mu papieru, co następuje:

Benedicat vos Deus et illuminet semper intelligentias vestras, ut possitis ambulare in viis Domini.

Die 1 Octobris 1873.

PIUS PP. IX.

« Niech was błogosławi Bóg i oświeca umysł wasze zawsze, abyście mogły chodzić drogami Pańskimi ».

« Dnia 1go października.

PIUS PP. IX ».

9. Radość Franciszki z powodu tej audjencji papieskiej była niewysłowiona. Z błogosławieństwem i potwierdzeniem Namiestnika Chrystusowego na ziemi znikło wszelkie wątpiewanie, czuła się ochoczą i gotową do dzieła. Lecz gdzie je rozpocząć? I jakiego rodzaju miała być ta nowa fundacja? O. Laurençot poradził jej, by udała się do Lyonu, gdzie spotka się z ojcem Gautrelet, także Jezuitą, który w tym czasie zajmował się bardzo małym Zgromadzeniem założonem w Fourvières. Głównym jego celem miała być adoracja Najświętszego Sakramentu. Matka Siedliska, idąc za wskazówką O. Laurençot, pojechała do Lyonu, poznała tam O. Gautrelet, który powiadomiony o jej dążeniach, wielkim uduchownieniu, a także o jej majątku, zachęcał ją, aby się przyłączyła do tego Zgromadzenia oddanego adoracji Najświętszego Sakramentu w Fourvières.

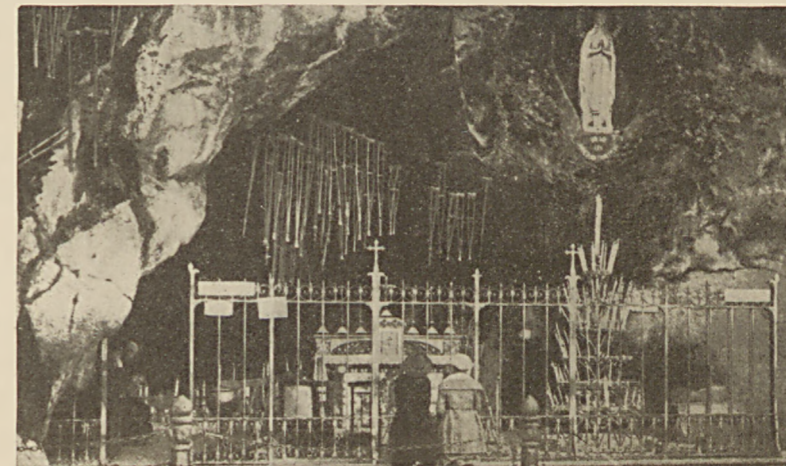
Franciszka nie powiedziała: nie, ale też nie przystawała na to. Wewnątrz czuła jakiś głos tajemniczy, który jej mówił że nie ta jest droga, jaką Bóg chce ją prowadzić. Była niepewna, wahała się co czynić. Opatrzność raz jeszcze widocznie dała jej poznać, czego się ma trzymać. Zapadła znowu na ciężką chorobę kości pacierzowej, z której

już raz tak cudownie była wyleczona, po przyjęciu posłannictwa objawionego jej za pośrednictwem ojca Leandra.

Gdy w Zdżarach, dokąd przeniosło się chwilowo tak małe jeszcze Zgromadzenie dowiedziano się o chorobie Franciszki, rozpoczęły się gorące modły o jej wyzdrowienie i powrót do kraju. A ten powrót, zaledwie trochę uczuła się silniejsza, nakazał jej O. Leander, w imię ślubu posłuszeństwa, który w jego ręce złożyła. Bez chwili wahania,

djecejalne, obawiając się o niego, poleciły mu, by opuścił Polskę na czas jakiś. Dobry zakonnik był posłuszny, prosił tylko o brata Stefana, jako towarzysza i wraz z nim wyjechał do Paryża. Skupiło się tam wówczas wielu emigrantów Polaków, przekładając dobrowolne wygnanie nad życie pod grozą moskiewskiego knuta, Sybiru i nawet śmierci.

O. Leander, po dłuższym pobycie w Paryżu, poznał dobrze tamtejsze stosunki i przypuszczał, że może tu byłby grunt odpo-

Grota w Lourdes, w której Sługa Boża modliła się przed rozpoczęciem dzieła.

skoro tylko stan zdrowia dozwolił jej na to, opuściła Franciszka Lyon, i wróciła szczęśliwie do Zdżar, gdzie spędziła rok cały.

W Zdżarach, wspinałem, dziedzicznym gnieździe rodziny Siedliskich, jedną część domu oddała Franciszka swemu małemu Zgromadzeniu. Niedaleko stamtąd znajdowało się Nowe Miasto z klasztorem, którego przełożonym był O. Leander. Łatwo mu było być kierownikiem duchownym panny Siedliskiej i jej nielicznych towarzyszek. Lecz na ten klasztor Ojców Kapucynów podejrzliwym okiem spoglądał okrutny rząd rosyjski. Z zawzięcią widział, jak dobroczynną jest działalność tych gorliwych zakonników i dręczył ich ciągłymi rewizjami, więził, rozpraszał, skazywał na wygnanie. Jednym z tych, na którego najbardziej zawzięli się prześladowcy, był O. Leander, więc władze

wiedni na rozpoczęcie dzieła, do którego przeznaczona została p. Siedliska. Polecił jej więc tam się udać. Franciszka nie kazała sobie powtarzać wezwania i pod koniec roku 1874 przybyła do Paryża z matką i dwoma towarzyszkami: Załoziecką i Nęcińską. Nie Paryż jednak był miejscem przeznaczonem przez Opatrzność na siedzibę nowego Zgromadzenia. Franciszka to czuła, chociaż pozornie nie ważnego nie stało na przeszkodzie. Wraz z trzema towarzyszkami udała się do Lourdes, aby zadosyćuczynić pragnieniu swej pobożności jakoteż głównie na to, by błagać Niepokalaną Dziewicę o światło, łaskę i pomoc. Długo pozostawała na modlitwie w cudownej grocie, aby Pan dał jej poznać, za pośrednictwem Marji, gdzie ma się rozpocząć nowe dzieło ku chwale Jego I trwała ciągle na modlitwie wraz ze swemi towarzys-

kami. O. Leander z bratem Stefanem przyjechawszy do Lourdes przyłączyli się do nich w modlitwach. I wreszcie Bóg wysłuchał prośby. Franciszka poczuła w duszy wewnętrzne głębokie przekonanie, że nie gdzie indziej tylko w Rzymie ma być położony fundament nowego Zgromadzenia. A wraz z tem przekonaniem nappełnił jej duszę pokój

wesele wewnętrzne, co było wyraźnym znakiem boskiego jego pochodzenia. Od tej chwili ustało wszelkie wahanie, (1) a małe grono, wraz z dwoma wygnańcami kapucynami udało się do Rzymu, w pierwszych miesiącach 1875 roku.

(1) Życie Służebnicy Bożej itd. (wyd. wł.) str. 125.

ROZDZIAŁ II.

ISTOTA NOWEJ INSTYTUCJI.

WSTĘP. — 1. Centrum i nazwa Zgromadzenia. — 2. Konstytucje, Regulamin i Ceremoniał. Rada Generalna. — 3. Pierwsze dzieje Nazaretu. — 4. Rozkwit życia duchowego. — 5. Pierwsze siostry. — 6. Odjazd Ojca Leandra i brata Stefana. Poźniejsi kierownicy duchowni.

1. Przybywszy do Rzymu, Matka Siedliska niełatwo znaleźć mogła stałe pomieszkowanie, któreby odpowiadało w pełni jej pragnieniom i wymaganiom małego Zgromadzenia. W pierwszych latach zmuszona była zmieniać często miejsce pobytu: przenosić się z placu Minerwy na Via Sistina, potem na Giulio Romano, w pobliżu Ara Coeli, na via Merulana, plac Farnese, ulica del Quirinale, Ferruccio, Santa Susanna; oto liczne zmiany, przez które przejść należało, zanim udało się nareszcie znaleźć dom odpowiedni na via Machiavelli 18-19, gdzie ostatecznie przeniósł się Zgromadzenie 16go stycznia 1884 roku, gdzie także i dziś jest zwykle miejsce pobytu Matki Generalnej i Jej Rady.

W Lublinie, pobożne tercjarki franciszkańskie nadały swemu stowarzyszeniu nazwę «Matki Bożej Loretańskiej». Franciszka w Rzymie, aby zachować ich tradycję i ducha nazwała je «Zgromadzeniem Marji z Nazaretu». Lecz mając żywą i gorącą miłość do całej Najświętszej Rodziny, pragnęła, aby Jej służbie i chwale poświęciło się wyłącznie młode Zgromadzenie. Stąd nowa nazwa tegoż: «Zakonnice Najświętszej Rodziny z Nazaretu».

Jaki cel miał być tego Zgromadzenia, jakimi środkami dążyć do niego i w jakim duchu miało się ono kształtować, wyrażone

Sługa Boża w pierwszym ubraniu zakonnem.

jest bardzo jasno, w piśmie, które Matka Siedliska przedstawiła Jego Eminencji, Kardynałowi Wikaremu Rafaelowi Monaco La Vallette, które tu dosłownie przytaczamy:

I. – Celem tego Zgromadzenia, tak pisze M. Franciszka, jest chwala Boża i odwzajemnienie miłości, jaką Bóg nas umiłował i to przez pracę nie tylko nad własnym udoskonaleniem, ale nadto przez staranie się, wedle ducha właściwego naszemu powołaniu, o zbawienie i udoskonalenie innych.

II. – Zadaniem głównym tego Zgromadzenia jest ofiarowanie siebie w zjednoczeniu

z Chrystusem Panem i do życia ukrytego w Bogu.

IV. – Łącząc pracę z modlitwą, Zgromadzenie zajmować się będzie dziełami, mającymi za cel wprowadzenie dusz na drogę prawdy i miłości Bożej i Kościoła św. Dzieła te są:

1. Nauczanie religji i prawd wiary świętej izraelitek, schizmatyczek, protestantek.

Dom Główny w Rzymie.

z Chrystusem Panem, w duchu modlitwy, za potrzeby Kościoła św. i poniżenie jego nieprzyjaciół, za Najwyższego Pasterza, Biskupów i duchowieństwo, w duchu prześlągnięcia za zniewagi wyrządzone Majestatowi Bożemu przez sekty tajemne.

III. – Wzorem ich życia zakonnego jest życie ukryte Chrystusa Pana w Nazarecie, z Najświętszą Panną i św. Józefem, które Siostry naśladować będą, dążąc przez życie modlitwy i zaparcie się do połączenia

2. Przygotowanie dzieci do Iszej Komunii św.

3. Nauczanie katechizmu i Historji Kościoła św. młodych osób.

Środki prowadzące członków tego Zgromadzenia do przejścia się duchem Chrystusa Pana, są następujące:

1. Adoracja Najśw. Sakramentu, ukrytego w Tabernakulum, którą każda siostra ma odbywać codziennie godzinę – ofiarując ją głównie za Kościół św.

2. Codzienne rozmyślanie Męki Pańskiej w duchu wynagrodzenia za grzechy na świecie popełniane.

3. Odmawianie codziennie Officium Parvum o Matce Najśw. wedle Rytuału Rzymskiego.

4. Najgłębsza cześć i dziecięce przywiązanie do Kościoła katolickiego, apostołskiego, rzymskiego i ofiarowanie się Bogu z miłości ku Niemu za Jego potrzeby, nieustanna za Niego modlitwa.

5. Bezustanne czuwanie nad sobą, aby wiernie współdziałać z łaską i żyć życiem nad przyrodzonym wiary, nadziei, miłości i zjednoczenia się z Chrystusem Panem.

V. Osoby, wstępujące do Zgromadzenia, muszą naprzód odbyć nowicjat, trwający dwa lata, poprzedzony sześciomiesięcznym postulatem. Po odbytych nowicjacie siostry składają śluby tymczasowe ubóstwa, czystości i posłuszeństwa i ofiarują się całkowicie Bogu, w duchu, na modlitwę za Kościół święty. Te śluby odnawiają corocznie przez sześć lat. Po tym czasie przypuszczone są do ślubów prostych, lecz wieczystych, które je wiążą ostatecznie ze Zgromadzeniem i nawzajem Zgromadzenie z nimi jest związane. Do tych ostatnich ślubów siostry przygotowują się przez sześciomiesięczną próbę.

VI. Rodzaj klauzury naszego Zgromadzenia będzie pośredni między klauzurą ścisłą zakonnice wyłącznie oddanych kontemplacji, a Zgromadzeniami o życiu czynnym, w których konieczną jest w tym względzie pewna swoboda. Z domu wychodzi się tylko w razie potrzeby, według uznania przełożonej; wychodzą zawsze we dwie i w ubraniu zakon-

nem. Osoby świeckie nigdy nie są przyjmowane w tej części domu, gdzie mieszkają zakonnice, tylko w oddzielnej rozmównicy.

VII. Zgromadzenie utrzymuje się z procentów od posagów siostr, które są zastosowane do możliwości każdej wstępującej sios-

Kaplica w Domu Głównym w Rzymie.

try. Nadto, aby nie zamykać furty wobec prawdziwego powołania, nie wymaga się posagu od tych, które go wnieść nie mogą, jeśli tylko Władza kościelna i stan materialny Zgromadzenia na to pozwala.

VIII. Zgromadzenie nasze, mając jedynie na względzie chwałę Bożą i pragnąc być wolne od wszelkich interesów ziemskich, nie przyjmuje wynagrodzenia za dzieła gorliwości. Od osób przybyłych do nas na rekolek-

eje przyjmuje się tylko zapłatę za utrzymanie zastosowane do wydatku.

IX. Mając wzgląd na delikatne zdrowie w naszych czasach i pragnąc, aby także osoby nie mające silnego zdrowia mogły również

Matka Założycielka pisząca przy biurku.

oddać się Bogu na służbę w życiu zakonnem, Zgromadzenie mało ma zewnętrznych umartwień, lecz za to wymaga umartwienia wewnętrznego, umorzenia swej natury i wyrzeczenia się siebie.

2. Pouczona doświadczeniem zmieniła później Matka Siedliska w niejednym punkcie ten pierwszy zarys reguły nowego Zgromadzenia. Lecz te poprawki nie zmieniły zupełnie jego treści. Stał się on fundamentem, na

tórym rozwinęły się i do niego dostosowały «Konstytucje Zgromadzenia».

Nad temi Konstytucjami Sługa Boża pracowała usilnie przez długie lata, z wielką cierpliwością i wytrwale; pisała je prawie zawsze klęcząc. Nie rozpoczynała nigdy pisania ich, nie zwróciwszy się przedtem do Boga, by dał jej światło i nie pomodliwszy się gorąco i pokornie. Nie omieszkiała też prosić o wskazówki tych, których uważała za bieglejszych od siebie swych przewodników duchownych. W roku 1895 przedstawiła je Świętej Kongregacji dla Zakonników i uzyskała dekret pochwalny, zatwierdzający, lecz tylko czasowy, aby wedle pełnego roztropności zwyczaju Kościoła, w praktyce życia codziennego przekonać się i zobaczyć, czy wszystkie punkta zawarte w Konstytucjach są odpowiednie, czy niema takich, które należałoby zmienić, poprawić lub dodać inne. Matka Siedliska, choć szczęśliwa była z dekretu pochwalnego i zatwierdzającego Konstytucje, nie przestała do końca życia, myśleć wciąż o nich, wprowadzać do nich jeszcze drobne zmiany i poprawki, jakie sama uważała za potrzebne, lub które inni jej wskazali.

W roku śmierci swojej, wróciła do nich jeszcze w sposób uroczysty: w tym celu zwołała w roku 1902 w czerwcu Kapitułę Generalną aby rozważyć i zyskać aprobatę na zmiany i dodatki, jakie uważała za konieczne. Siostry powołane do Kapituły pospieszyły chętnie i radośnie na pełne miłości wezwanie ukochanej Matki. Kapituła trwała przez lipiec pod przewodnictwem Ojca Cormier, wydelegowanego przez Jego Eminencję Kardynała Protektora. Oprócz Sługi Bożej brały w niej udział: Matka Laureta, przybyła na

to naumyślnie z Ameryki, Matka Gabryela, Matka Joanna, Matka Gertruda, Matka Bernarda, Matka Laurecja; Siostra Hieronima, Siostra Irena delegatki z Polski, Siostra Wiktorja, delegatka z Ameryki. Odbywały się narady nad regułą, rozstrząsano artykuł po artykule, rozważano projekty zmian i dodatków, które uczynić należało. Rozpatrywano także potrzeby i nowe wymagania Zgromadzenia i zaradzono im, uchwalając odpowiednie rezolucje, których dobroczynne skutki prędko wydały zbawienne owoce ku ogólnemu zadowoleniu wszystkich. Ojcu Cormier przypadło w udziale ostateczne opracowanie uchwalonych zmian, aby już (w tej formie) przedstawić Konstytucje Świętej Kongregacji, gdyż upływał termin wyznaczony na wypróbowanie tychże. Lecz śmierć służebnicy Bożej była przyczyną, że sprawa ta została w zawieszeniu i ostateczne zatwierdzenie reguły Zgromadzenia mogło się skutecznienie dopiero w sierpniu 1909 roku.

Dopełnieniem Konstytucji jest *Regulamin*, który Matka Siedliska ułożyła w roku 1894.

W nim znajdują Siostry wskazówki dokładne i pewne, do dobrego wypełnienia najdrobniejszych codziennych obowiązków. O tym regulaminie pewien zakonnik znany z nauki i wielkiej enoty, wyraził się w następujący sposób: «Niejedno zgromadzenie uważałoby się za szczęśliwe posiadając podobny skarb zawierający wskazówki jasne i dokładne obowiązków codziennych dla każdej siostry».

Między rokiem 1896 a 1897 Sługa Boża ułożyła jeszcze «Ceremonjał» obłóczyn, pierwszych i wieczystych ślubów dla swoich córek, określając bardzo ściśle wszystkie

szczególne i wykazując treściwie a jasno cel i znaczenie każdego z nich.

Aby Zgromadzenie, które znacznie się już rozwinęło, mogło dobrze działać, potrzebuje koniecznie stałego, pewnego i odpowiedniego organu wykonawczego. Ten musi istnieć w samem jego centrum, żeby działać szybko i energicznie. Dlatego też Matka Siedliska, po-

Trzy siostry Lubowidzkie, które pierwsze otrzymały habit z rąk Sługi Bożej.

mimo, że sama dzień i noc poświęcała swemu Zgromadzeniu, wobec jego rozwoju i nowych fundacji, uznała potrzebę, by inne głowy i ręce wspomagały ją w zarządzie tymże. I dlatego po długim a dojrzałym namyśle, przystąpiła do ustanowienia nowej Rady Generalnej, a do współudziału w niej, za zezwoleniem Jego Eminencji Kardynała Protektora, wezwała Matki: Gabryelę, Józefę Teresę, Joannę, Bernardę i siostrę Tarsycję. Pierwsze posiedzenie tej nowej Rady Generalnej miało miejsce 11go lutego pod przewodnictwem ojca Cormier i rozważano na niem, jakoby, był najlepszy sposób, aby sprawy

Zgromadzenia wykonywać bardziej sprężyście.

3. Aby Konstytucje, regulamin i ceremonjał mogły być dokładnie spełniane potrzebna jest

Przew. O. Piotr Semeneńko, Założyciel i pierwszy Przełożony Gen. O. O. Zmartwychstańców.

odpowiednia ilość członków jak również jaknajwiększa stanowczość, czujność i miłość ze strony tej, która je podawała i wymagała ich zachowania. Jakież więc były osoby, które tworzyły pierwsze grono rozpoczynającego się Zgromadzenia? Przybywając do Rzymu, aby tu założyć i ugruntować nowe Zgromadzenie, Sługa Boża przywiozła ze sobą cztery osoby, nie licząc O. Leandra i brata Stefana, którzy jej towarzyszyli. Wśród tych czterech osób znajdowała się Cecylja Siedliska, matka Sługi Bożej, która szlachetnie poświęcając się, opuściła ojczyznę, jedynego syna Adama, wygody i przyjemności własnego domu, aby się poddać pod posłuszeństwo swej umiłowanej córki. Lecz niewygody życia tak różnego niż dawniej i tak

umartwionego, wstrząsnęły jej zdrowiem do tego stopnia, że zaczęła niknąć w oczach. To zmusiło ją do powrotu do ojczyzny. Wyjeżdżała z zamiarem szybkiego powrotu, lecz stan zdrowia nie pozwolił jej na to. Aby je ratować udała się do domu zdrowia, w Kowanówku, pod Poznaniem, gdzie pobożnie zakończyła dni swoje we wrześniu 1899 roku, podczas gdy jej córka znajdowała się w Londynie. Razem z panią Cecylją opuściły Rzym dwie starsze terejarki z Lublina, Załoziecka i Nęcińska, także z powodu zdrowia. I tak Franciszka pozostała tylko z dwiema postulankami; z tych wytrwała jedna zaledwie, żyjąca jeszcze siostra Józefa, siostra brata Stefana. Mimo to Matka Franciszka nie dała się odwieść od zamiaru i gorliwie prowadziła dzieło fundacji, a Pan nie omieszkał pocieszyć ją przybyciem nowych ochotniczek z rodzinnej Polski, która była i jest dotąd źródłem skąd napływają nowe siły, wzmacniające Zgromadzenie Sióstr Najśw. Rodziny z Naza-

Przew. O. Bernardino da Portogruaro
General Braci MM., a potem Arcyb. tyt. w Sardice.

retu. Pomiędzy pierwszymi, które później ważny udział mieć będą w rozwoju Zgromadzenia na szczególne wspomnienie zasługują trzy siostry: Wanda, Laura i Felicja Lubowidzkie należące do szlacheckiej polskiej

rodziny, oraz ich siostra stryjeczna, Tekla Lubowidzka, obecna Matka Generalna.

Franciszka знаła je już w ojczyźnie, i nie potrzeba dodawać z jaką radością powitała je w Rzymie, wiedziała, że pójda za nią po drodze wskazanej im przez Opatrzność. Jakie wrażenie uczyniła Sługa Boża na nowoprzybyłe, wywnioskować możemy z tego, co odczuwała wówczas, lecz opisała później młodzieńca Tekla: « Przyjechaliśmy do Rzymu 13go czerwca 1877 roku. Nigdy nie zapomnę wrażenia, jakie na mnie zrobiła nasza Matka przy pierwszym jej zobaczeniu. Wszedłszy do jej celki, zdawało mi się, że byłam w pobliżu świętej: zachowanie się jej, głos, słowa proste i pełne słodyczy, cała jej osoba, miała w sobie coś nadprzyrodzonego, przyciągającego wszystkich, choćby na krótko przybyłych ».

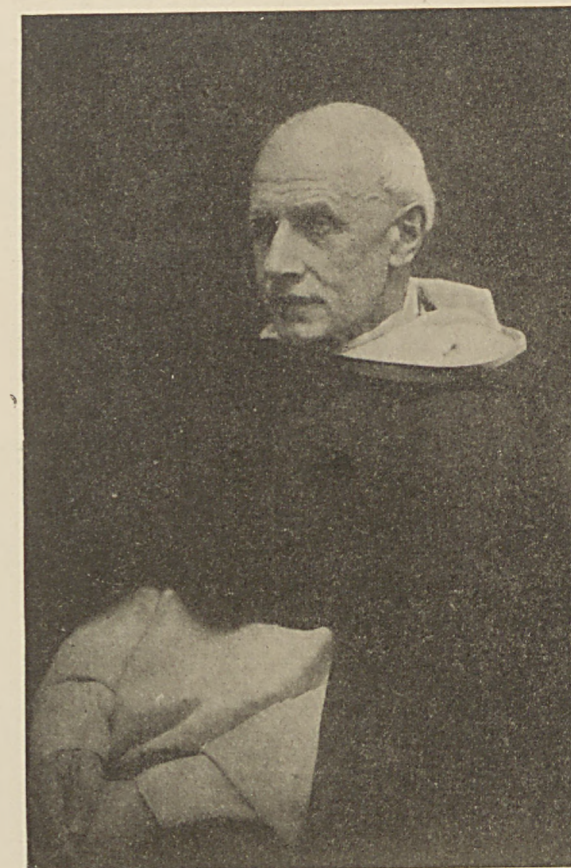
4. Z przybyciem tych młodych polskich postulantek, rozpoczęła się, jak trafnie nazwa-

Przew. O. Antoni Lechert,
Przewodnik duchowny Sługi Bożej.

no, wiosna Nazaretu; prawdziwa wiosna, opromieniona pełnią wdzięku, świeżością dusz

pragnących prawdy, prostoty, pokory, enoty, co miały się stać charakterystyczną, specjal-

Przew. O. Jacek M. Cormier,
Przełożony Generalny O. O. Dominikanów.

ną cechą nowego Zgromadzenia. Każde serce płonęło pragnieniem, aby jak najlepiej odpowiedzieć zamiarom Opatrzności. Dusze napędziła święta radość i żywa wdzięczność ku Bogu, a wszystkie gorąco kochały małe Zgromadzenie, czuły gotowość poświęcić nawet życie dla niego. Duszą tej nielicznej lecz wyborowej drużyny była Franciszka, która starała się wszelkimi sposobami, lecz najbardziej poruszającą wymową dobrego przykładu, wieść córki swoje ku doskonałości.

Powoli, gdy je widziała już naprawdę gruntownie przygotowane, Sługa Boża przystąpiła do uroczystości obłóczyn i ślubów zakonnych. Pierwsze obłóczyny odbyły się w noc Bożego Narodzenia 1877 roku, a szczęścia tego dostąpiły trzy siostry Lubowidzkie, nazywane odtąd Michaela, Gabryela i Rafacla.

Ceremonji dokonał Ojciec Leander, który odprawił uroczyste Mszę świętą i pobłogosławił habity. Składają się one z czarnej tuniki, z peleryny z tego samego koloru, opadającej swobodnie aż do pasa i z białego welonu, który okrywa głowę i plecy.

5. W dwa lata później, 13 listopada 1879 roku te same nowicjuszki oddawały się

Przew. Wilhelm Van Rossum, Zgrom. O. O. Redemptorystów, kilkoletni Spowiednik Sługi Bożej.

Bogu przez śluby zakonne. I tym razem Mszę świętą odprawił Ojciec Leander, lecz była to już ostatnia czynność, którą spełnił w Nazarecie, dla którego zdziałał tyle i niemało wycierpiał dla niego. I rzeczywiście pod koniec tegoż roku, widząc Zgromadzenie już w pełnym rozwoju, Ojciec Leander uważał, że misja powierzona mu od Boga wobec Matki Siedliskiej już ukończona, otrzymał od swych przełożonych pozwolenie powrotu do Polski, nie bacząc na prośby Franciszki, która pragnęłaby go zatrzymać dłużej i z zalem myślała o jego oddaleniu się. Ojciec Leander usunął się do klasztoru Ojców Kapucynów w Krakowie, gdzie jak najsurowsze wiodące życie, zmarł tamże, budując wszystkich, 20 sier-

nia 1890 roku. I brat Stefan również w kilka lat potem wrócił do ojczyzny, powołany przez swoich przełożonych, i skończył swe życie świątobliwie, dożywszy sędziwych lat, w roku 1922. Tak względem jednego, jak i względem drugiego Zgromadzenie zachowuje wdzięczne wspomnienie.

Z odjazdem Ojca Leandra zabrakło Matce Siedliskiej i jej małemu Zgromadzeniu kierownika duchownego. Zarządziła ona temu udając się kolejno do Ojców Jezuitów, Zmartwychwstańców i Franciszkanów na *Ara Coeli*. U tych ostatnich poznała Matka Siedliska czeigodnego Ojca Bernardyna da Portogruaro, który nie tylko z roztropnością kierował jej sumieniem, lecz także wspomagał światłami wskazówkami, w pierwotnym ułożeniu Konstytucji, które wtedy pisała. Wkrótce jednak Ojciec Bernardyn zaczął bardziej poświęcać się sprawom swego zakonu, ponieważ rozpoczęto budowę wielkiego klasztoru na via Merulana; Zgromadzenie sióstr Najśw. Rodziny z Nazaretu, ujrzało się zmuszonym szukać innego spowiednika. Znalazło go w osobie Ojca Antoniego Lecherta, ówczesnego prokuratora Ojców Zmartwychwstańców. Matka Siedliska widziała w nim męża Bożego zesłanego przez Opatrzność i za zezwoleniem Kardynała Wikarego, jemu powierzyła kierownictwo swego i Sióstr swoich sumienia. Wielkie są usługi, jakie przez przeciąg 18 lat oddał on młodemu Zgromadzeniu Najświętszej Rodziny z Nazaretu i jego Założycielce, przez pełne roztropności wskazówki, przez konferencje i przewodnictwo dusz. W ostatnich latach swego życia miała Matka Siedliska dwóch znakomych kierowników sumienia, słynnych zarówno enotą, jak i nauką: Ojca Cormier, Dominikanina, później Generała swego zakonu, i Ojca Wilhelma Van Rossum, ze Zgromadzenia Ojców Redemptorystów, obecnie Kardynała świętego Kościoła, Prefekta Propagandy Wiary i umiłowanego, czezonego Protektora tegoż Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu.

ROZDZIAŁ III.

ROZWÓJ ZGROMADZENIA.

WSTĘP. — 1. Rozwój Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu. Fundacje w Polsce. — 2. Zrzeczenie się Matki Siedliskiej z urzędu Przełożonej Generalnej i powtórne wybranie Jej kanoniczne przez pierwszą Kapitułę Generalną. — 3. Podróż Sługi Bożej do Ameryki i założenie trzech pierwszych domów w Chicago. — 4. Fundacje w Paryżu i Londynie. — 5. Druga Kapituła Generalna.

1. Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu, za łaską Bożą dzięki troskliwym a lette, który pewnego dnia powiedział, że dzieło Sióstr Polek rozszerzać się powinno w Polsce,

nieustannym staraniom Sługi Bożej, pociągnęło ku sobie dusze wybrane pragnące w niem poświęcić się służbie Bożej i sprawie zbawienia swej duszy. I tak niedługo zebrała się liczba Sióstr, już wyrobionych duchowo, zdolnych nie tylko uświęcić siebie lecz także wedle potrzeby, poświęcić się dla dobra bliźnich. Wobec tego zrozumiałem jest, iż Matka Siedliska, rozważała nad tem, jakim sposobem Siostry mogłyby coś dobrego zdziałać dla Polski i kiedy je tam wysłać na ufundowanie nowego domu. Miejscem najbardziej ku temu odpowiedniem wydawał się jej Kraków, starożytna stolica i jakby serce zgnębnego Królestwa Polskiego. Obawiała się jednak, że z powodu wielu zakładów klasztornych istniejących w tem mieście, władza duchowna niechętnem okiem spoglądać będzie na nową fundację. W tej niepewności, wedle swego zwyczaju, zdała się na Boga, aby On jej wskazał, jaka Jego wola. I otrzymała ten znak, przez

J. E. Kard. Albin Dunajewski, Książę Biskup w Krakowie, pierwszy Protektor Zgromadzenia.

bardziej niż gdziekolwiek indziej, aby tamże pracować zwłaszcza nad wychowaniem mło-

dzieży żeńskiej. Wobec takiej zachęty, która tak bardzo odpowiadała Jej własnym pragnieniom, Matka Franciszka postanowiła działać i pełną ufności w Bogu, zaopatrzona listem poleca-

Cudowny obraz Matki Bożej w Częstochowie, w Polsce.

jącym samego Kardynała Wikarego, choć bardzo osłabiona po ciężkiej chorobie, udała się w podróż, 20go września 1881 roku, przedstawiła się Pasterzowi djecezji Krakowskiej, J. E. Ks. Biskupowi Dunajewskiemu, który później został Kardynałem i pierwszym Protektorem Nazaretu. Wbrew przewidywaniom, przyjęta została jak najlepiej i za-

chęcona do prowadzenia zamierzonej fundacji. Gdy przyszło do zatwierdzenia, pojawiły się nieporozumienia i trudności, lecz posłużyły one tylko do utwierdzenia jej w zamiarze, a dzieło rosło wciąż ku ogólnemu zadowoleniu, tak, że proponowano z naciskiem, aby kasując dom w Rzymie, do Krakowa przeniosła siedzibę Zgromadzenia. Temu oparła się stanowczo. Lecz przez delikatność i subtelność sumienia, pragnęła wiedzieć jakie w tej sprawie jest zapatrywanie jej córek w Rzymie. Odpowiedź nadeszła jednogłośnie, zgodna z jej własnym zdaniem. Ucieszyła się tem niezmiernie i tak do nich pisze: «Oceniam i zupełnie podzielam z Wami całym sercem, pragnienie pozostania w Rzymie. Rzym jest naszą matką, najdroższe moje, a my jesteśmy najmlodszy jego dziećmi, potrzebujemy macierzyńskiej jego opieki; bez niej mogłybyśmy zginąć».

Za zezwoleniem więc i pod protekcją Pasterza djecezji, Matka Siedliska umieściła w Krakowie swoje małe Zgromadzenie, w skromnym domku tymczasowo wynajętym i postawiła na jego czele Matkę Gąbrję Lubowidzką. Tu Siostry ohocho i gorliwie gotowały się do spełnienia swego zadania, tem było: wychowywanie dziewcząt, rekolekcje dla pań, katechizacja dzieci i przygotowywanie ich do świętych Sakramentów, w tym celu zgromadzały je, zwłaszcza w dni świąteczne.

Pan od początku błogosławił tym trudom przedsięwziętym jedynie dla Jego chwały. Żeby dzieło tak obiecujące i obfite w plony od

początku, mogło się lepiej rozwijać, Sługa Boża przeniosła je po kilku miesiącach, do własnego domku nabytego przy ulicy Warszawskiej, No 15.

W czasie gdy dom krakowski rozszerzał i umacniał swoją działalność przez otwarcie internatu dla panienek, przybywających z prowincji dla uczęszczania do szkół publicznych,

ks. Biskupa do proboszcza i dziekana tamtejszego Ks. Prałata Zajęca, Siostry pojechały do Wadowie. Początkowo zakupiły duży ogród z małym domkiem przy ulicy 3go Maja i tam zaraz otworzyły ochronkę i internat. Po kilku latach rozpoczęto budowę gmachu i kaplicy. Prócz internatu i ochrony Siostry otworzyły szwalnię i pracownię haftu,

Dom Najśw. Serca P. Jezusa w Krakowie, pierwszy w Polsce kupiony i urządzony dom przez Sługę Bożą.

zaczęły napływać prośby o nowe fundacje, nie tylko z Polski, gdzie kolejno powstały nowe domy: we Lwowie i dwa w Wadowicach, ale i z innych krajów Europy; mianowicie Paryża i Londynu.

Ks. Biskup Puzyna, Biskup djecezji krakowskiej, życzył sobie bardzo, aby w Wadowicach założoną została ochrona dzienna dla dzieci z miasta, stała, dla sierót powiatu. Zwrócił się do Zgromadzenia Sióstr Najśw. Rodziny z Nazaretu polecając, aby się tem dziełem zajęły. Po otrzymaniu upoważnienia od Matki Fundatorki i listu polecającego od

w której uczą się sierotki zdolne do tego, po ukończeniu szkoły. Prócz haftu i szycia uczą koszykarstwa, słoju i innych robót ręcznych. Tym sposobem dziewczątka opuszczają ochronę, mając w ręku fach pewny. Siostry kierują jeszcze Stowarzyszeniem Dzieci Marji tak w internacie, ochronie, jak i dla dziewcząt wiejskich będących w służbie, czem wiele robią dobrego i mają wpływ duży na te dziewczęta, pozostawione zwykle samym sobie bez opieki i kierunku moralnego. Od pierwszej chwili założenia domu w Wadowicach otaczał Siostry i ich pracę ojcowską dobrocią i ży-

czliwośćią Ks. Prałat Zajęc, gotów zawsze spieszyć z pomocą duchową, z radą serdeczną i wytrawną, to też Siostry są dla Niego pełne czci, miłości i wdzięczności.

Druga fundacja w Wadowicach 1907 roku. Starostwo Wadowic ukończywszy budowę

Kaplica domu w Krakowie.

szpitala zaproponowało Siostram Najśw. Rodziny z Nazaretu objęcie jego zarządu. W szpitalu pracuje 8 Sióstr przy chorych, kuchni, westjarni i kancelarij. Pielęgnując ciało, Siostry mają duży wpływ moralny na dusze chorych, którzy ujęci opieką i życzliwością im okazaną, łatwiej przyjmują zachętę do dobrego, nawracają się, przyjmują Sakramenta św. zaniedbane nieraz od wielu lat. W czasie wojny światowej przywożono z pola bitwy rannych, chorych, nieraz w stanie tak oplakany, że raczej trzeba było rato-

wać dusze jak ciała. Z jakim poświęceniem pracowały Siostry nad chorymi w tym szpitalu jak i indziej w szpitalach wojennych świadczy, iż wiele z nich odznaczone zostały srebrnymi i złotymi medalami.

Fundacja we Lwowie. We Lwowie zaczęto w 1892 roku pensjonat i gimnazjum najpierw w domu wynajętym; po kilku latach Siostry zakupiły 3 domy przy ul. Unji Lubelskiej i tamże przenieśli swą pracę. Jako domy nie zbudowane dla Zakładu, nie odpowiadają wymaganiom, to też Zgromadzenie czeka sposobnej chwili, aby nabyć inną posiadłość z odpowiednim gmachem dla pensjonatu i gimnazjum. Jak w każdej fundacji, tak i w tej, nie mało było trudności, kłopotów, co nie przeszkadzało pracy rozwijać się i wpływ zbawienny szerzyć, zwłaszcza wśród młodzieży.

Były także prośby nalegające z Ameryki Północnej, głównie z Chicago. Tu niejednokrotnie wzywał Sługę Bożą Zmartwychstanie, Ojciec Wincenty Baryński, jej współrodak,

pragnący powierzyć Siostram Najświętszej Rodziny z Nazaretu kierownictwo domu dla sierót i szkoły dla dzieci w swojej parafji, będącej pod wezwaniem Św. Stanisława Kostki, a złożonej przeważnie z emigrantów polskich.

2. W tym czasie, Matka Siedliska, chociaż bardzo zajęta sprawami całego Zgromadzenia, łączyła z sobą coraz więcej swoje córki, wpływając na nie miłością i pokorą. Łatwo pojąć, że przewodniczką i duszą założonego przez nią Zgromadzenia była ona Sama, jako Przełożona, za wyraźnym zezwoleniem

niem władzy duchownej. Lecz ze wzrostem Zgromadzenia zaczęła uczuwać pewien niepokój, sprawując ten urząd, gdyż zdało się jej, przy jej niezwykle delikatnym sumieniu że inna enotliwsza, powinna go sprawować.

by jej było pozostać w warunkach zwykłej zakonnicy.

Wielkie było przerażenie Sióstr, lecz słuchać trzeba było koniecznie. W dniu 5go grudnia, Siostry profeski, wedle wszelkich for-

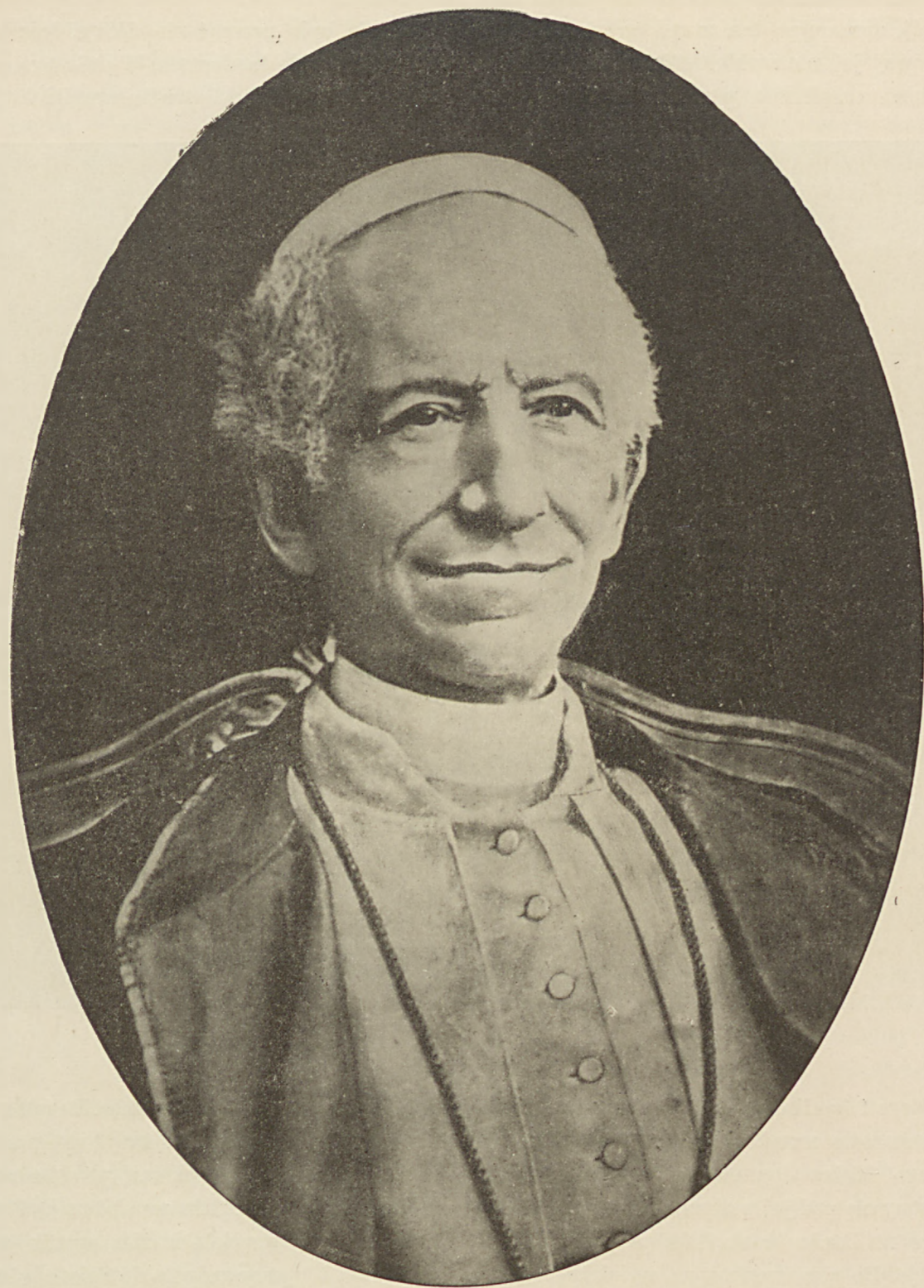

Grupa Sióstr z Matką Założycielką w Krakowie (1886).

Dlatego 25go listopada 1884 roku powierzyła tymczasowo urząd przełożonej domu rzymskiego Matce Joannie od Krzyża, a poddawszy się pod jej posłuszeństwo, usunęła się sama na bardzo ściśle dziesięciodniowe rekolekcje. Po ukończeniu tych rekolekcji Ojciec Lechert, spowiednik Zgromadzenia, zebrał wszystkie Siostry i oznajmił im, że Matka Siedliska składa swoje urzędy, prosząc, aby to zrzeczenie się przyjął i z całą swobodą przystąpił do kanonicznego wyboru, wedle praw kościoła, że co do niej, najmilszem

malności przystąpiły do wyborów. Rezultatem ich, jak łatwo zresztą można było przewidzieć, stało się jednogłośnie potwierdzenie Założycielki na urzędzie przełożonej. Z rąk ojca Lecherta przyjęła Matka wynik swojej elekcji, i klęcząc mówiła do Sióstr: «Córki moje, błagam was, abyście od tej chwili, widziały we mnie Jezusa Chrystusa. Nie patrzcie na mnie, inaczej jak tylko na niegodne Jego narzędzie, a w stosunku do mnie nie kierujecie się żadnym ludzkim uczuciem».

3. Wątpić nie można, że Matce Siedliskiej

JEGO ŚWIĘTOBLIWOŚĆ PAPIEŻ LEON XIII.

miłem było zaproszenie jej Sióstr do Ameryki, Pragnęła zawsze chociaż w skromnym zakresie, przyczynić się do rozszerzenia królestwa Chrystusowego, z pożytkiem dla dusz opuszczonych. Lecz pełna roztropności i bynajmniej niesklonna do uniesień, nie tała przed sobą niemałych trudności tak oddalonych misji i pozostawiła sobie czas do namy-

cha. A ponieważ jednogodnie doradzali przyjęcie tej propozycji Jego Em. Kardynał Wikary, Em. Kardynał Prefect Propagandy, a także Em. Kardynał Leduchowski, do których się zwracała więc wszelka niepewność była usunięta. Rozpoczęła też przygotowania do wyprawy, postanawiając przewodniczyć jej osobiście.

Grupa pierwszych internatek w Krakowie.

shu. Niepokoila ją zwłaszcza zbyt mała liczba Sióstr niecałkowicie jeszcze gotowych do tak odmiennego trybu życia, jakie wieśby musiały, oddalone od jej macierzyńskiego oka. W tej niepewności, uciekla się do modlitwy, w nadziei, że Pan i tym razem da jej poznać swoją wolę. Zwróciła się również do władzy duchownej, wiedząc dobrze, że jeżeli mylić mogą nieraz rady osób prywatnych, to nieomylnym jest zawsze głos posłuszeństwa, bo jest napisane, że ten, który słucha tych, co zastępują Boga na ziemi, Samego Boga słu-

Przewidując swą dłuższą nieobecność wprowadziła ściślejszą jeszcze organizację w domu rzymskim, stawiając na jego czele Matkę Gbrjelę Lubowidzką. W Krakowie przełożoną została Matka Joanna od Krzyża, którą odwiozła sama, zabierając ze sobą Matkę Rafacę, przeznaczoną na Przełożoną prowincjalną do Ameryki.

Przed odjazdem z Rzymu prosiła i otrzymała audjencję u Ojca Świętego Leona XIII., przedstawiła Mu jedenaście Sióstr przeznaczonych na misję. Dla każdej miał Ojciec

Święty pełne łaskowości słowo, lecz zwłaszcza dobrotliwie zwrócił się do Matki Siedliskiej, pamiętając, że ją widział już przedtem. Udzielając im apostołskiego błogosławieństwa,

Bazylika w Loreto.

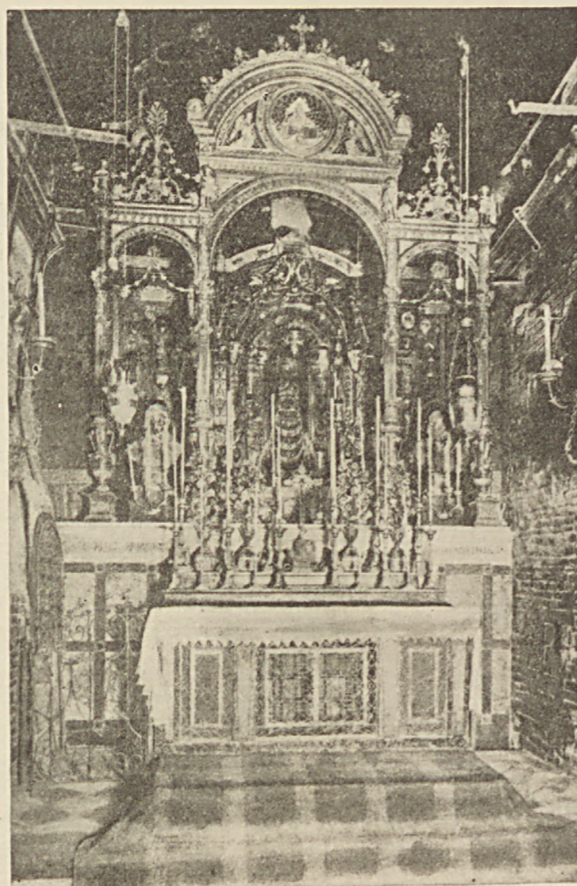
wyraził zadowolenie, że udają się do Ameryki, gdzie z pomocą Bożą zdziałać mogą wiele dobrego dla dusz, gdyż pole pracy jest tam szerokie i nie brakuje swobody działania.

Matka Siedliska i jedenaście jej Sióstr opuściły Rzym 17go czerwca 1885 roku, w Neapolu wsiadły wraz z O. Lechertem, który chciał im towarzyszyć na okręt Gottardo. I dzięki temu nie zabrakło im w tej podróży tak wielkiej pomocy, jaką jest Msza święta i Komunje święte, do której przystępować mogły prawie codziennie.

Wylądowawszy w Nowym Yorku 4go lipca, 6go były w Chicago, gdzie ojciec Barzyński zawiózł je do przeznaczonego mieszkania, na Belden Avenue, obok kościoła parafjalnego Świętego Józafata. Dom był bardzo ubogo

zaopatrzone, jak bardzo ubogim był również i kościół. Współrodacy przyjęli Siostry bardzo serdecznie, szczególnie kobiety, które znosząc im zapasy potrzebne do życia, płakały z radości, że je widzą i nazywały «dobremi Siostrami» ze starego kraju.

Matka Siedliska natychmiast zabrała się do pracy, do której jej Siostry zostały powołane. I choć zaledwie trzy miesiące spędziła w Ameryce, miała wielką pociechę otworzyć pierwsze trzy domy: pierwszy obok Świętego Józafata pod wezwaniem Dzieciątka Jezus. Drugi w sąsiedztwie kościoła Świętego Wojciecha, pod wezwaniem Najświętszej Panny. Trzeci, dom nowicjatu, w parafii Świętego Stanisława, pod wezwaniem Świętego Józefa. Nowicjat był potrzebny, gdyż

Wnętrze świętego Domku w Loreto.

zaledwie Matka Siedliska przybyła do Ameryki, zaczęły się zgłaszać młode osoby, pragnące należeć do Zgromadzenia. Matka Siedliska kierując się roztropnością w wyborze,

Grupa Sióstr z Matką Założycielką w Rzymie (1886).

Kościół i szkoła św. Józefata w Chicago, w Ameryce.

nie wzbraniała się je przyjmować, uważając słusznie, że będą pomocą zesłaną przez Opatrzność, znając język, zwyczaje i charakter kraju, a także iż dzięki temu mniej koniecznym stanie się wysyłanie Sióstr z Europy,

Wnętrze nowego Kościoła św. Jozefata.

gdzie prawdę mówiąc, nie było ich za wiele. W domu nowicjatu przebywać miała również Przełożona nowej prowincji.

Nie brakło jednak i tu od samego początku, niepowodzeń, trudności i krzyżów: lecz tak jedno, jak drugie nierozdzielne, od wszelkiego dobrego dzieła, są pieczęcią, którą Opatrzność odróżnia i zatwierdza dzieła swoje, oczyszcza je jak ogień oczyszcza złoto

od żużli, od wszelkich ludzkich poziomych widoków. One są więc zapewnieniem, że Nazaret znalazł w Ameryce urodzajne pole pracy i wzrasta tam szybko a silnie, wspomagany zwłaszcza przez żywioł polski, rozproszony bardzo liczenie w Stanach Zjednoczonych. W samym Chicago, oprócz trzech wyżej wymierzonych domów, nader szybko poczęły się otwierać inne, tak że dziś Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu zarządza tu i kieruje dwudziestu czterema zakładami. Z powodu wzrostu liczby domów, będących nieraz w miejscach bardzo odległych jedne od drugich, i dla koniecznej jedności zarządu i czujności okazała się potrzeba podziału domów w Ameryce na trzy prowincje, które ustanowiła Stolica św. w roku 1918. Prowincje te otrzymały następujące nazwy: Najśw. Serca Pana Jezusa Chicago, Niepokalanego Poczęcia Philadelphia, i Świętego Józefa Pittsburgh.

Zapoczątkowawszy szczęśliwie dzieło Nazaretu w Chicago, Sługa Boża powróciła do Europy, w pierwszych dniach października tego samego roku. Dwa razy jeszcze udawała się do Ameryki: mianowicie w 1889 i 1896 roku, ba-

więc tam, tak za pierwszym jak i za drugim razem, więcej niż rok cały, dla wizytacji, dawniej założonych domów, jakoteż i dla otwarcia nowych.

4. Poza odległą Ameryką i rodzinną Polską otrzymywała Matka Siedliska prośby o fundacje i z innych stron Europy: i tak do Petersburga, do Paryża i do Londynu.

Z Petersburgą proszono ją, żeby przysłała

Siostry w celu objęcia kierownictwa pensjonatu dla panienek, należących do katolickich rodzin litewskich, który się znajdował przy kościele Świętej Katarzyny. W pierwszej chwili stanęło w umyśle Sługi Bożej jasne i pogrzejające widzenie wielkiego dobra, jakie Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu zdziałaćby mogło w stolicy olbrzymiego schyzmatycznego cesarstwa rosyjskiego. Lecz gdy przyszła rozważa, zdołała powstrzymać gorące porywy płonącej gorliwości duszy. Liczne i wielkie wydały się jej trudności i niebezpieczeństwa, na jakie naraziłby się tak mały jeszcze Nazaret.

Bardziej praktyczne i więcej na czasie wydały się jej prośby o fundacje do Paryża i do Londynu.

Paryż, przez wielki napływ inteligencji, która się tu gromadziła i z powodu obecności wielkiej liczby emigrantów Polaków, dawał jej nadzieję licznych powołań. W każdym razie byłaby zawsze ta korzyść, iż dom w Paryżu stałby

się punktem oparcia i wypoczynku dla niej i dla Sióstr w podróży do Ameryki. I dlatego pisząc 24go czerwca 1891 roku, do Przełożonej prowincjalnej w Ameryce, Matki Laurety, tak o tem wspomina: « Za kilka tygodni będę musiała pojechać do Paryża, bo zdaje mi się, że Pan różnemi okolicznościami wskazuje, iż przyszedł czas, aby założyć klasztor w tem mieście ».

Zaproszenia nadchodziły stamtąd nagłące i pełne obietnic; lecz w rzeczywistości niełatwe, mozolne i pełne trudu było dzieło tej fundacji. Niejedną podróż przedsiębrać musiała Matka Siedliska do Paryża, znieść wiele przykrości i upokorzeń, przecierpieć liczne gorzkie rozczerowania, zanim danem jej było powiedzieć: Mam także dom w Paryżu! Stał on w końcu, lecz rozwijał

się pomału, wśród trudu i niedostatku, przenoszony wciąż z jednej strony miasta do drugiej, z przedmieścia do centrum i przeciwnie. Gorsze jeszcze przechodził prześladowania, gdy uchwalone zostało we Francji prawo zniesienia zgromadzeń religijnych. Mimo to dom Nazaretu zdołał się utrzymać w Paryżu i choć w skromnym zakresie czynił tu wiele dobrego, pozostał jednak jedynym domem, jaki Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu posiada we Francji. Nie inaczej poszły rzeczy w Londynie.

Grupa sierot w ochronie Dzieciątka Jezus w Chicago.

Było życzeniem samego Kardynała Vaughan, aby w olbrzymiej metropolii londyńskiej otworzył się dom Nazaretu, ku pomocy duchownej Polaków i Litwinów. Przebywali oni liczenie w Londynie, pochodzili przeważnie z biednej warstwy robotniczej. Wszyscy lub w większej części, dobrzy ludzie, o przekonaniach głęboko religijnych, błagając często nadaremnie o kapłana ze swego kraju, lub takiego, któryby do nich przemawiał ich rodzimym językiem i wspomagał w duchownych potrzebach, udzielając im Sakramentów św. zwłaszcza w godzinę śmierci.

Mimo protekcji i pomocy wszelkiego rodzaju ze strony Kardynała Vaughan i wogóle władzy duchowej, Matka Siedliska wycierpieć musiała niemało zanim stanął dom Zgromadzenia w Londynie. Ale gdy już był naresz-

cie, wiele dobrego działała ona sama osobiście i przez Siostry swoje, znajdującym się tu rodakom: Osobiście, gdyż nieraz wracała do Londynu i długo tu przebywała.

Sierotki mulatki wychowane w Zgromadzeniu.

Poza pomocą, której udzielał dom Zgromadzenia, przedziwna była jej działalność i miłość bliźniego wśród częstych odwiedzin szpitali, domów i suterren, gdzie znajdowali się chorzy; trudno wypowiedzieć ile łez otarła, ile pociechy i pomocy, niosła dobroczynnie.

Od tego jednak czasu, tak w Anglii, jak i we Francji Zgromadzenie Najświętszej Rodziny z Nazaretu nie wiele się rozwijało. W Londynie np. został jeden dom z którego Siostry dojeżdżają do dwóch szkół w sąsiednich angielskich parafjach, a w domu własnym prowadzą wyższą szkołę i pensjonat. W Paryżu także jeden tylko dotąd istnieje dom. Wielkie natomiast czyniło postępy w Polsce i w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej.

5. Otrzymałszy zatwierdzenie czasowe Konstytucji od Stolicy Świętej, Sługa Boża uwa-

żała za stosowne zwołać drugą kapitułę generalną, a dla udogodnienia zwłaszcza tym Siostram, które miały przybyć z Ameryki, zwołała ją do Paryża, raczej do Chaville, przedmieścia tegoż, w willi na ten cel wynajętej. Kapitułę poprzedziły ośmiodniowe rekolekcje; pierwsze posiedzenie odbyło się 20 lutego 1898 roku. Przewodził mu ojeiec Lechert, jako specjalny delegat kardynała Parocji Protektora Zgromadzenia.

Na tej pierwszej sesji Sługa Boża oznajmiła, iż ponownie zrzeka się generalnego przełożenia usilnie prosząc swe Siostry, aby to przyjęły i obrały inną, bardziej zdolną do dźwigania wielkiego ciężaru naczelnego zarządu, który ze wzrostem domów się stawał coraz bardziej uciążliwym. Nastąpiło głosowanie i wszystkie głosy, z wyjątkiem jej własnego, padły na nią. Zarządziła więc powtórne głosowanie, lecz rezultat jego oka-

Mulatka i indjanka przyjęte na wychowanie przez Sługę Bożą.

zał się ten sam. Matka Siedliska pragnęła, aby nastąpiło jeszcze trzecie głosowanie, lecz Ojeiec Lechert orzekł, że obowiązkiem jej jest poddać się Woli Bożej tak jasno wyra-

żonej przez jednogłośnie zgodę wszystkich Sióstr i że sercem całym powinna mówić: *Ecce ancilla Domini*. Przyzwyczajona od dłuższego czasu, widzieć w Ojcu Lechercie wyobraziciela Woli Bożej słuchać go z nieograniczoną uległością, Matka Siedliska przyjęła znowu urząd Przełożonej. Lecz z jakim uczuciem go przyjęła, poznać łatwo z notatek prywatnych, jakie skreśliła tegoż wieczora: «O mój słodki Zbawicielu, wczoraj złożyłam wewnątrz u Twych Stóp moją godność przełożonej i oddałam się zupełnie w Twe ręce. Dzisiaj to samo zrobiłam zewnątrz wobec Sióstr na Kapitułe. Pragnęłam całym sercem, aby wybrano kogo innego na moje miejsce, bo czułam dobrze moją nędzę, nieumiejętność rządzenia, brak zdolności potrzebnych do zajmowania się takimi obowiązkami. W Swem miłosierdziu dałeś mi łaskę, aby dobrze zrozumieć, jakie powinno być narzędzie, za pomocą którego urzeczywistniasz Swe dzieło. Ale Siostry nie przysta-

ły na moją prośbę i Ojeiec Przewodniczący powiedział wtenczas, że trzeba abym powtórzyła słowa Najświętszej Panny: *Ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum Verbum tuum*. Całą moją ufnością, całą siłą i obroną jesteś Ty, mój Boski Zbawicielu. Dasz łaskę, aby Twa służebnica była posłuszna, abys sam, o mój Królu, kierował wszystkim. Ten mały Nazaret jest Twojem dziełem i on jest Twoim. Dałeś mi łaskę i światło do poznania ważności mego urzędu i wagi tak ciężkich obowiązków. Ale jednocześnie miałam gorące pragnienie, aby we mnie spełniła się Twoja najświętsza Wola. Zrób ze mną o Boski Mistrzu wszystko, co zechcesz, wszystko co pragniesz»

Kapituła zakończyła się dnia 8go marca a wszystkie Siostry obecne zadowolone były ze sposobu jej przeprowadzenia i z postanowień jakie na niej powzięto, a które miały się przyczynić do ugruntowania wspólnego dążenia do doskonałości i karności wśród Sióstr różnych domów.

ROZDZIAŁ IV.

SLUGA BOZA.

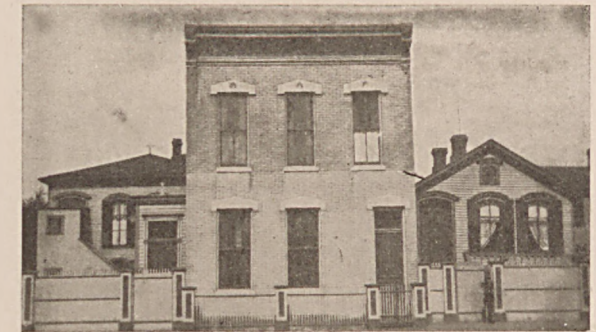
1. Dary natury i łaski. Cnoty i zalety. – 2. Matka Siedliska jako Przełożona Generalna. Stosunek między matką a córkami. – 3. Ostatnia choroba. Śmierć. Pogrzeb. Proces o życiu jej i enotach. – Po chwalebnej drodze.

1. Aby nakreślić w krótkości i bardzo po-
bieżnie zarys powstania, charakter i rozwój
Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny

bą Kościoła św. ojezystej Polski, gdzie przy-
szła na świat. Należy poznać lepiej dary na-
tury i łaski, któremi upodobało się Pannu

Dom Najśw. Panny,
w parafji św. Wojciecha w Chicago.

Domy w parafji św. Stanisława w Chicago.

obdarzyć Ją tak hojnie, a które Ona ze swej
strony tak gorliwie rozwijała, aby owoc wydały.

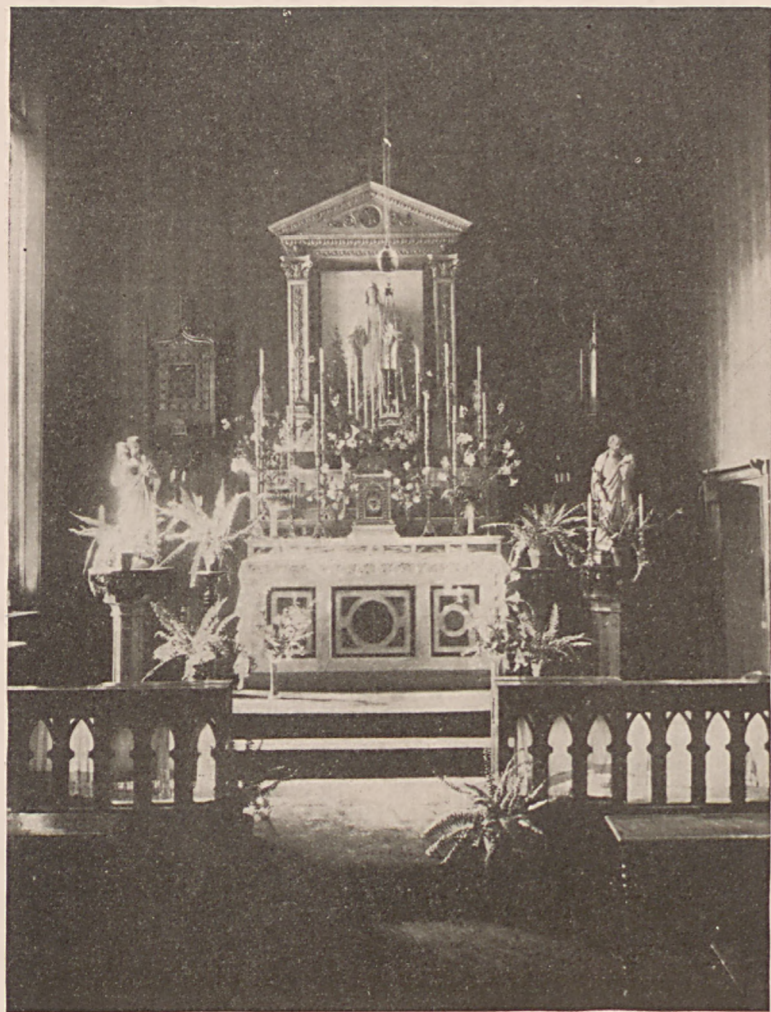

Dom. św. Józefa
przerobiony na tym samym miejscu w roku 1892.

z Nazaretu, nie można pominąć Tej, co go
założyła i kierowała niem przez czas niemaly.
Należy się przyjrzeć z bliska tej niezwyklej
postaci niewieściej, co kiedyś stanie się chlu-

Matka Siedliska była budowy delikatnej, i
bardzo wątłej, wzrostu trochę więcej niż śred-
niego. Twarz miała owalną o cerze bladej i
pięknej, czoło wysokie, oczy ciemne głębokie,

odźwierciadlały duszę wzniosłą, zjednoczoną z Bogiem. Wejrzenie przenikające nawskroś pełne było słodyczy, odbijało duszę czystą, pełną dobroci. Obdarzona była charakterem szlachetnym, dążącym ku wszystkiemu co dobre i piękne. Postać jej cokolwiek pochy-

Kaplica w domu św. Józefa w Chicago.

lona pełna była godności i pokory zarazem; niezmiernie ujmującej uprzejmości dla wszystkich bez wyjątku, stworzona była, by wzbudzić miłość, cześć i serca przyciągać.

O Jej darach natury i łaski przepięknie napisał Kardynał Van Rossum krótkie sprawozdanie na prośbę Matki Generalnej. Nikt nie mógł uczynić tego lepiej i z większą znajomością niż ten, który Matkę Siedliską znał bliżej i przez wiele lat był Jej spowiednikiem i doradcą. Tłumaczymy niektóre wyjątki z Jego pisma.

«Żądacie odemnie kilka słów o waszej Matce Założycielce, Marji od P. Jezusa Dobrego Pasterza, gdyż to imię przybrała w zakonie. Z największą chęcią zadowolnić pragnę to wasze tak słuszne życzenie, tem-
bardziej że mam nadzieję przyczynić się tem

samem, aby Jej pamięć była błogosławioną wśród was i wciąż zachęcała Jej córki duchowne do naśladowania Jej cnót. Co do darów natury, hojnie uposażyła Ją Opatrzność. Wielkie zdolności umysłowe łączyła z wielkimi zaletami serca. Miała zamiłowanie do nauk, sztuk pięknych, do poezji i muzyki. Kochała piękno przyrody, a zwłaszcza kwiaty, które Ją wznosiły ku Bogu i mówiły Jej o Jego doskonałości i pięknie. Wielkie miała serce, szlachetne, pełne dobroci, pełne współczucia dla nieszczęśliwych i biednych, zwłaszcza dla biednych moralnie. Wszystkie te zalety pogłębione zostały świętobliwym wychowaniem, niewinnością życia, oraz przez łaskę i cnotę... Kochała wszystko, co Boże i szczęściem było dla Niej, skoro słyszała, że mówi się o enocie, o doskonałości, o życiu wewnę-

trznem i zjednoczeniu z Bogiem, o sprawach i rzeczach wyższych i świętych. Wszystko co miało jakikolwiek związek z życiem duchownym pociągało Ją bardzo... Dziecięcą była u Niej bojaźń Boża i wielka delikatność sumienia. Obawiała się ogromnie choćby najmniejszej obrazy Boga, wyszukiwała i najłżejsze winy, najnieznaczniejsze uchybienia, i nie folgowała sobie, lecz oskarżała się, bez oszczędzania się. Obawiała się niezmiernie oziębłości i zaniedbania w służbie Bożej a przykładiała się odważnie do

postępowania w enocie.. Widziałem w niej zawsze wielką wiarę, głęboką cześć dla wszystkich tajemnic naszej świętej religii, przywiązanie do Kościoła świętego. Z tego ducha wiary wypływała wielka miłość Najświętszego Sakramentu Ołtarza, ofiary Mszy Świętej

wem, uczezenie naszych świętych tajemnic śpiewem i dźwiękiem harmonium w kaplicy. Kochała Komunię świętą, lecz nie ośmielała się zbliżyć do Stolu Pańskiego o ile najmniejszą miała wątpliwość czy nie uchybiła, dlatego też często czekała do późnej godziny

Grupa uczennic z Akademji,
w strojach narodowych polskich, w dzień jubileuszu Arcybiskupa Feehan, w Chicago.

i Komunii św. Najświętszy Sakrament przyciągał ją w sposób niezwykły. Była hojna bez granic we wszystkim, co dotyczyło nabożeństwa i ozdoby tabernakulum. Pragnęła, aby przybory kościelne były wspaniałe, kwiaty piękne, wiele światła: dla Jezusa w Najświętszym Sakramencie wszystko musiało być jak najlepsze i jaknajpiękniejsze, o ile możliwości. Pragnęła, aby w kaplicy Zgromadzenia odprawiano jak największą ilość Mszy świętych. I szczęściem było dla niej prawdzi-

przed przyjęciem Komunii Św., by oczyścić duszę przez świętą spowiedź. Szczęściem dla niej było również znaleźć się w obecności Najświętszego Sakramentu i przed nim zapomnieć o wszystkim, spędzając długie godziny u stóp tabernakulum.

«Z ducha wiary wypływała u Niej głęboka cześć dla kapłanów, gdyż widziała w ich osobie żyjącego Jezusa Chrystusa.... Z duchem wiary łączyła się też u Niej wielka, niesłabnąca nigdy miłość. Serce miała wiel-

kie, szlachetne, co obejmowało wszystkich, a zwłaszcza jej córki duchowne dla miłości Jezusa Chrystusa. Myślała zawsze dobrze o drugich; szczególnie o Siostrach swoich wyrażała się tylko przychylnie, nawet gdy czasem miała powody żalić się na nie. Zno-

chętniej potwierdzam to, co napisałem i odezytuję jako najzupełniej zgodne z prawdą.» To, co Kardynał Van Rossum mówi o enotach Sługi Bożej powiedziane jest obszerniej i nieraz cytowane w Jej «Żywocie», zwłaszcza w trzeciej części a z tego, jak i

Grupa Sióstr z Matką Założycielką w Chicago, 1889 roku.

siła wielkodusznie ich braki, uchybienia, przebacząc chętnie i bez zastrzeżeń winy, do wszystkich odnosiła się z wielką, serdeczną miłością.....

Inne jeszcze szczegóły przytacza Najprzewielebniejszy Dostojnik Purpurat, lecz szczerze zakres niniejszej pracy nie dozwala, aby je tu przytoczyć. Niemniej nadmienić wypada, że to sprawozdanie napisane zostało przez Jego Eminencję Kardynała Van Rossum 21 listopada 1906; a zapytany obecnie jaki jest teraz pogląd Jego na tę sprawę, taką dal odpowiedź 2go lutego, 1924 roku: «Jak naj-

z licznych dokumentów jej dotyczących i z wielu świadectw tych wszystkich, co Ją znali zbliżona, wynika niezbicie, że Matka Siedliska za natchnieniem i wpływem Bożym wzrastała w enoty i posiadała je w bardzo wysokim stopniu. A o heroiczności tych enót teologicznych, moralnych i rad ewangelicznych sądzić będzie nieomylny w sprawowaniu swego urzędu Kościół Św.. Stąd łatwo dojść można do tego wniosku, że Sługa Boża, żyjąc życiem napozór zwykłym, kroczyła szybko po drogach chrześcijańskiej doskonałości i doszła aż do samego ich szczytu.

Grupa Sióstr z Matką Założycielką w Pittsburgu, 1896 roku.

Grupa dzieci szkolnych w Paryżu, we Francji.

Z korzyścią będzie zastanowić się jeszcze, jakich darów udzielał Jej Pan, aby dać dowód szczególnej Swej dla Niej miłości. Takim był dar poznawania ludzi, tak, że mogła jasno czytać w ich duszach (1). Taką też była nadzwyczajna łaska pamięci na obecność Bożą, której wielką słodycz odczuwała od

Pamięta tylko, że poruszyć Ją musiano, aby przyszła do siebie. Pierwszą Komunię przyjęła 1go maja 1855 roku, i przez całe życie nie zapomniiała świętych wrażeń, doznanych tego dnia najpiękniejszego, najszcześniejszego i najświętszego jaki kiedykolwiek przeżyła. Innym razem w «notatkach swoich pry-

J. E. ś. p. Arcyb. Sardi, pierwszy autor żywotu Matki Założycielki, J. E. Andrzej Caron, Arcyb. w Chalcedonji i Jego Sekretarz. Przew. O' Colombano Dreyer Zakonu Braci Mniejszych, obecnie Wikariusz Apostolski w Rabat, w Maroco.

najwcześniejszych lat swego życia. Pięknem jest Jej opowiadanie, jak pierwszy raz Pan raczył się Jej ukazać, gdy miała zaledwie lat dwanaście i słodko do Niej wyrzekł te słowa: Zobaczysz mnie znowu w dniu Twojej pierwszej Komunii świętej (2). Czy ujrzała znowu Jezusa swego w tym dniu szczęśliwym, nie wspomina Franciszka; mówi tylko, że przyjąwszy Jezusa do serca, przenikniona została niewymownem szczęściem, a schyliwszy głowę nic nie widziała i nie zdawała sobie sprawy z tego, co się w niej działo.

(1) Żywot Służebnicy Bożej (wyd. wł.) str. 495-498.

(2) Żywot (wydanie włoskie) str. 28.

watnych czyni mniej lub więcej treściwe wzmianki o niezwyklej łasce Obecności Bożej którą Pan raczył Ją uszczęśliwić, zwłaszcza wobec Najświętszego Sakramentu uroczyste wystawionego ku powszechnej adoracji wiernych, lub też ukrytego w tabernakulum. Jakże Mu ona dziękowała jak Go błogosławiła, a wylewając przed Nim swe płomienne uczucia, wołała: Tu żyć pragnę, tu chcę umierać: Były to słodkie ekstazy, których świadkami stały się, niektóre Siostry zakonne, w różnych miejscach i w różnych czasach (1).

(1) Żywot (wydanie włoskie) str. 181, 311, 312, 313, 503, 504, 505.

2. Poznawszy już enoty i uzdolnienie Matki Siedliskiej, przyjrzyć się należy, jak rządziła swoim Zgromadzeniem i jaki był Jej stosunek do córek duchownych.

Jeżeli, jak przedtem widzieliśmy, tak usilnie i tak długo opracowywała Matka Siedliska *Konstytucje*, aby uczynić z nich prawidło postępowania odpowiadające Jej wzniosłym ideałom doskonałości, do których pragnęła aby dążyło Jej Zgromadzenie, to logicznie już stąd wynika, że wszelkich dokładała starań, aby ku nim wieść swoje córki duchowne. Jakie były te ideały i jakim duch Zgromadzenia widzieliśmy jasno przedstawione na drugiej kapitule. Aby je tu treściwie wyrazić, powtórzmy to, co Matka Siedliska pisze do jednej z Sióstr: «Moje najdroższe dziecko, co się tyczy Twego drugiego pytania, powiem ci tylko to, że życie nasze jest naśladowaniem życia ukrytego Pana Jezusa, życia Najświętszej Panny. W Matce Najświętszej widzimy najzupełniejsze oddanie się Bogu, przez miłość najgłębszą, pokorę, cichość, siłę, która zależy na spełnianiu naj-

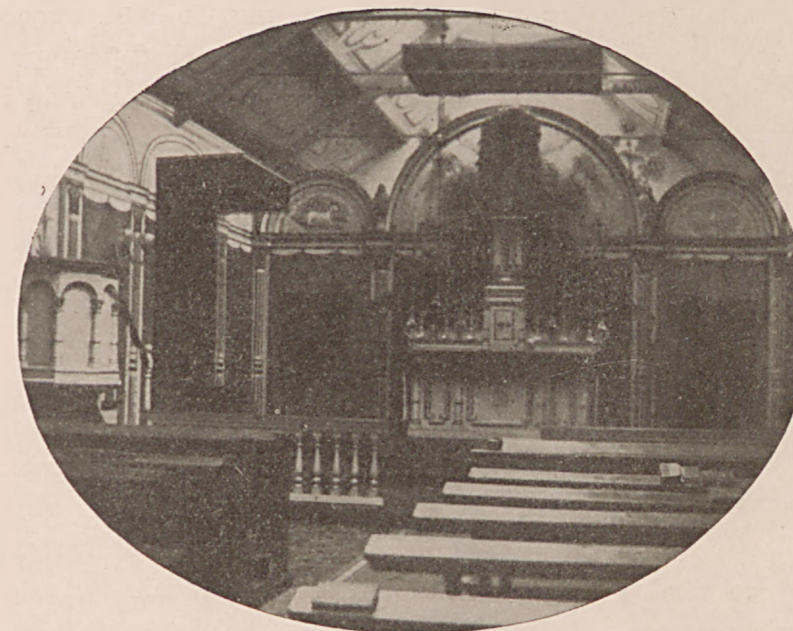
w czuwaniu, w odrywaniu się od stworzeń, a coraz gorętszem umiłowaniu swego Boga i Pana, który ma być jedynym przedmiotem

Dom w Enfield, w Anglii.

naszej miłości. życie Nazaretu, życie nasze ma to być życie duchownej rodziny-rodziny Bożej. Naprzód życie miłości wśród Sióstr, życie, któreby było wzorem dla innych, tak jak było życie pierwszych chrześcijan życie wiary, miłości, poddania się prawu Bożemu, wpływanie na rodziny, aby w nich wzbudzać życie chrześcijańskie, zapomocą innych dzieł miłosierdzia ».

Aby je przysposobić do takiego życia i wieść szybkim krokiem po wskazanej drodze ileż potrzeba było rozwagi, trudu i gorliwości. A tych nauk nie szczędziła Sługa Boża zwłaszcza Nowicjuszkom, nazywając je zwykle sweni gołąbkami. W nich widziała fundament nadziei przyszłości Zgromadzenia. Przez długie lata sama sprawowała urząd mistrzyni, powierzając go tylko w pewne i doświadczone ręce, gdy z powodu choroby lub dłuższej nieobecności nie mogła uczynić inaczej. Jak

Pierwsza kaplica w Londynie (Anglija), dla Polaków i Litwinów.

ściślejszem prawa Bożego, tak w wielkich jak i najmniejszych rzeczach. To jest życie Nazaretanki, droga prosta, bez żadnych nadzwyczajności, bez egzaltacji, ale w pracy,

bardzo starała się przeniknąć ich serea, zyskać ich zaufanie, skłaniać i kształtować powoli, ucząc je głębszego zastanawiania się, ścisłego przestrzegania reguły, cierpliwości,

miłości i posłuszeństwa, przede wszystkim posłuszeństwa, które wedle Jej własnych słów jest jedną z najistotniejszych cech córek Najświętszej Rodziny z Nazaretu. Ale posłuszeństwo to ma być nadprzyrodzone, opierające się

J. E. Kard. L. M. Parocchi, 2gi Protetktor Zgromadzenia.

na wierze, że Bóg znajduje się we władzy przelozonych, przez nich rozkazuje, prowadzi i kieruje dusze, a te powinny się poddawać dla miłości Jego, wierząc, że ta władza Jego przedstawia ».

Jeżeli szczególną troskliwością obejmowała nowicjuszek, nie pomijała jednak i innych Sióstr. Czuwała jednakowo nad wszyst-

kiemi, mając wciąż oczy zwrócone na poszczególne domy i na każdą w nich Siostrę. Niebyło klasztoru Zgromadzenia, któregoby nie odwiedziła od czasu do czasu. Stąd częste podróże dla zakładania i odwiedzania domów, gdyż pragnęła wszystko wiedzieć i zdawać sobie sprawę z istniejącego stanu rzeczy. Podróże odbywała Matka Siedliska w różnych porach, nie zważając ani na zimno ani na gorąco, znosząc z przedziwną cierpliwością różnorakie niewygody, nie bacząc na swoje delikatne zdrowie.

Prawda, że jak mówiliśmy w pierwszym rozdziale, została ona w jednej chwili uzdrowiona z choroby serca i nerek. Lecz prawda i to, że nie było roku, gdzieby Pan nie próbował ją innymi ciężkimi chorobami, które nieraz zagrażały Jej życiu i w którymby nie musiała znieść dotkliwych cierpień. Mimo to, nie oszczędzała nigdy sama siebie, nietylko odmawiając ciała najłżejszego choćby wyczynku, lecz karcąc je pokutą i umartwieniem wszelkiego rodzaju. I trzeba było użyć całej powagi władzy spowiednika nie już na to, aby je usunąć zupełnie, lecz aby je nieco złagodzić. Z cierpieniami fizycznymi łączyły się nieraz i moralne, a Pan je dopuszczał, aby Jej dusza oczyszczała się i doskonalila pod krzyżem przeciwności. Matka Siedliska znosiła je zawsze nietylko z rezygnacją i poddaniem

się, lecz ze szczęściem i weselem.

Kiedy choroba lub inna jaka ważna przeszkoda nie dozwoliła Jej odwiedzić Sióstr swoich, aby je podnieść na duchu słowem pełnym miłości i uroku a wymowniej jeszcze przykładem, udzielała rad i napomnień listownie. Niezliczone Jej listy pełne są głębokich, macierzyńskich nauk, mądrych i

zbawiennych. Z tych listów przytoczone są w Jej « Żywocie » liczne wyjątki, lecz byłoby pożądanem, by zostały ogłoszone osobno. Utworzą one parę tomów, a pewnym jest, że Siostry znajdują w nich wspaniały zbiór nauk duchownych, tętnących pełną miłości uczuciem macierzyńskim.

Nie chciałbym jednak, aby to co powiedziałem tutaj nasunęło myśli, że w zarządzie Zgromadzenia kierowała się ona zbyt wielką wyrozumiałością i łagodnością. Gdy chodziło o to, aby usunąć coś, coby mogło stać się powodem obrazy Bożej, lub rzucić jaki cień na Zgromadzenie, świątliwa Założycielka usuwała to odrazu,

Kaplica Matki Bożej w Wilnie (Polska).

choćby Jej serce konało z bólu i cierpienia. Nawet gdy przedsięwzięła najbardziej surowe

środki postępowania, zmieniając Siostry na urzędach, lub nawet nieodpowiednie jednostki

Grupa Sióstr zebranych na Kapitułę w Chaville, we Francji.

usuwając ze Zgromadzenia, jeszcze w tem jaśniała Jej wielka dobroć. Posuwając się do tych ostateczności, czyniła je po długich modlitwach, głębokim rozważaniu, zasięgając zawsze rady osób roztropnych, a względem winnych postępowała tak miłostnie, szlachetnie i miłosiernie, iż przekonywała je jak sprawiedliwym jest to co czyni. One też czuły, że cześć ich dla Matki Siedliskiej wzrastała mimo pozornej surowości. Takie wypadki jednak zdarzały się na szczęście niezmiernie rzadko. Zwykle kierowała się słodyczą, pokorą, miłością, tak że słusznie zastosować do niej można, to co napisano o Świętej Matce Bara: « Wiernie naśladowując Jezusa w działaniu swoim wykazywała dobroć i miłość Bożą. A w sposobie rządzenia duszami nie było u tej Sługi Bożej narzucania się, ani ostrości, ani gwałtowności. Płomień gorliwości łączył się u niej zawsze z miłością ».

Z tego wynikał ogromny wpływ Matki Siedliskiej na wszystkie Siostry Nazaretu. Wrażenie, jakie miały Siostry, widząc Ją, rozmawiając i obcując z nią była wielka cześć i miłość zarazem. Było coś niezwykłego, co je pociągało ku niej i zmuszało iść za Jej wolą. Słodkiem i wdzięcznem było Jej spojrzenie i uśmiech, ruchy i słowa pełne uprzej-

mości, skromne uwydatniały głęboką pokorę, utwierdzając wśród Sióstr niezłomne przekonanie, że mają za przewodniczkę istotę wyższą nietylko urodzeniem i niezwykłym różnorakiem uzdolnieniem i wykształceniem, lecz także ubogąconą najwznieślej szemi eno-

Fotografja Matki Założycielki w ostatnich latach życia.

tami, jednym słowem, że w matce swej Założycielce mają prawdziwą świętą.

3. Jeżeli wielką była ich miłość i cześć dla ukochanej Matki, tem większy odezuły ból z powodu Jej śmierci.

Matka Siedliska postanowiła trzy uroczystości dla swego Zgromadzenia: Ofiarowanie się Najświętszej Panny w świątyni, 21 listopada, dla nowicjuszek; święto Zwiastowania, 25go marca, dla profesek pierwszych ślubów i Wniebowzięcia, święto Sióstr

profesek ślubów wieczystych. Początkowo wyznaczyła dzień 13go listopada, uroczystość Św. Stanisława, na święto nowicjatu, lecz potem przeniosła je na 21go tegoż miesiąca. W roku 1902 zapragnęła powrócić do dawnej pierwotnej daty i w dniu 13go listopada poleciła obchodzić je w domu macierzystym, na via Machiavelli.

Rozporządzenie to zadziwiło nieco Siostry jednak w kilka dni później potwierdziły się ich przypuszczenia, że Sługa Boża nietylko przeczuwała bliski już swój kres, lecz wiedziała z objawienia Bożego, którego dnia ma to nastąpić. I w rzeczywistości już 14go tego miesiąca poczuła się niedobrze, a choroba (ostry peritonitis) wzmagala się wciąż, mimo pomocy lekarzy, zwołanych na konsyljum i pomimo gorących modłów Sióstr, błagających Boga o Jej uzdrowienie, Sługa Boża zmarła tak świątobliwie, jak święcie żyła, zaopatrzona religijną pomocą, ostatnimi Sakramentami i błogosławieństwem Ojca Świętego «in articulo» mortis. W obecności Sióstr swoich i trzech przewodników duchownych kapłanów: Ojca Lecherta, Ojca Cormier i Ojca Van Rossum. Zgon nastąpił o godzinie 3ciej po południu, w dniu 21 listopada 1902 roku, w święto Ofiarowania Marji Panny w świątyni. Przed sześćdziesięciu laty w tym

samym dniu została ochrzczona. Dwudziestego czwartego po nabożeństwie żałobnym w kaplicy domu macierzystego, przeniesiono zwłoki na ementarz «Campo Verano» i złożono w skromnym grobowcu; gdy się powiększała liczba Sióstr zmarłych, okazał się on zbyt szczyplym, głównie jednak by w miejscu odpowiedniejszym spoczywały czeigodne zwłoki Matki Założycielki, zbudowano inny, na krańcu przeciwnym Pincetto, gdzie 3go maja 1913 przeniesiono czeigodne szczątki Sługi Bożej.

Tam odtąd spoczywa Służebnica Boża, a córki Jej ze wzruszeniem oczekują chwili, kiedy Kościół, św. wyda wyrok zatwierdzający heroiczną Jej enót i ogłosi Jej świętość. i grobowiec ten drogi stał się celem częstych a pobożnych pielgrzymek, gdyż tam spoczywa ta, w której ślady każda wstąpić może, życiem modlitwy, ofiary i pokornej cierpliwej pracy. Stamtąd płynie jasne światło nauki i przykładu, które dziedzictwem zostawiła im uwielbiana Matka Założycielka i wciąż z za grobu jeszcze wola do każdej ze swoich córek: «Ne dimittas legem matris tuae» (Prov. J. 8) (1).

Wiadomość o śmierci Matki Siedliskiej wywołała szereg żal wśród tych, co Ją znali i powszechnie mówiono, że zmarła wielka święta. Ten rozgłos enoty i świętości nie zamilkł w późniejszym czasie, lecz szerzył się i wzrastał w miarę jak poznawać zaczęto różne szczegóły Jej świętego życia, jak liczna korespondencja dała wniknąć w Jej ducha przebijającego się też w konferencjach do Sióstr, a także z Jej notatek prywatnych, w których wylewa duszę przed Boskim Swoim Oblubieńcem. Upodobało się Panu i w inny sposób szerzyć sławę Jej świętości, gdyż od dnia Jej zgonu niejedną łaskę wyproszono u Boga za Jej błogosławioną przyczyną. Niektóre z nich zaliczyć można do cudów, a wyrok o tem wyda kiedyś Kościół św... jedyny trybunał, co o tem sądzić może.

Nie uważamy za wskazane szerzej opisywać

(1) Przepowiedzi II 20. Żywot str 418 (wyd. włoskie).

dzieje Zgromadzenia Najśw. Rodziny z Nazaretu w okresie tych 50 lat, bo kto pragnie je poznać, znajdzie opisy bardzo szczegółowe w życiorysie Sługi Bożej o którym już tu było kilkakrotnie wspomniane.

Pod nieomylny sąd Kościoła św. poddajemy

Kaplica na ementarzu w Rzymie.

nietylko opis tych wszystkich łask. ale i widzeń o których było wspomniane w tej historii, zwłaszcza w I. rozdziale, w którym jest mowa o początkach Nazaretu.

Pierwsze kroki aby uzyskać to orzeczenie są już poczynione. Dnia 25go kwietnia 1922 roku, jego Eminencja Kardynał Bazyli Pompili Wikary wydał uroczysty nakaz, aby rozpoczęto urzędowy proces w celu badania życia i enót Służebnicy Bożej. Ten pierwszy proces przeprowadzony w Rzy-

mie, w Krakowie, w Paryżu, w Londynie i o Niej wyraził, w liście nieraz przytoczonym, w Ameryce jest już na ukończeniu. Wydano Kardynał Van Rossum, pisząc do Najprze-

J. E. Kard. Bazyli Pompilj, obecny Wikary Ojca Św. w Rzymie.

również dekret o pismach i trzeba ufać, że w godzinę naznaczoną od Pana, Opatrzność sprawi, że uczczona zostanie na ziemi Ta wielka i wierna Służebnica Boża, jak się

ROZDZIAŁ V.

DAJSZY ROZWÓJ ZGROMADZENIA.

WSTĘP. — 1 Światła i cienie. Kapituła w roku 1903. Matka Wikarja Generalna. Drugie zatwierdzenie Konstytucji. J. E. Kardynał Respighi Protektorem Zgromadzenia. — Kapituła w roku 1909 i pierwsza. Matka Generalna. Kardynał Van Rossum Protektorem Zgromadzenia. — 3. Dom nowicjatu w Ariccia. Hospicjum polskie w Rzymie. Nowe fundacje w Europie. — 4. Domy Zgromadzenia w Ameryce. Pogląd ogólny na Zgromadzenie. — 5. Kapituła w roku 1920. Ostateczne zatwierdzenie Konstytucji. Ojciec święty Pius XI a Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu. Zakończenie.

1. Jak w naturze w ciągu roku część dni jest try domu macierzystego doznały wiele po- jasnych, słonecznych, część zaś pochmurnych mocy od osób zacnych, światłych, zwłasz-

i burzliwych, tak też każda instytucja ma swoje okresy pomyślne, przeplatane chwila- mi próby i przeciwności. Przez pierwsze 27 lat istnie- nia przeżyło Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu wiele chwil, które nazwałoby można jasną, pro- mienną epoką, lecz nie brakło i takich co mu były czerpiąc porównanie z petrografji, « e- poką czarnego kamienia ». Bo- lesnym bardzo był dzień 21go Listopada 1902go roku, gdyż ze śmiercią Założycielki za- brakło Zgromadzeniu najsil- niejszej podpory, doświadczo- nej a pewnej przewodniczki. To też pierwsze chwile po tej ogromnej stracie, nacechowa- ne były nie tylko cierpieniem, ale trwogą i niepokojem o przyszłe losy Zgromadzenia. Nie brakło takich co przewi- dywali rychły jego upadek, a złowrogie te głosy znajdowały wiarę i szerzyły się tak, że z Polski nadchodziły listy od krewnych Sióstr, z zapytania-

Przew. Matka Laureta Lubowidzka, obecna Matka Generalna Zgromadzenia.

mi dotyczącymi powrotu tychże do rodzin. eza od Kardynała Wikarego i od Ojców W tej smutnej epoce troski i bólu, Sios- Cormier i Van Rossum. Ci dwaj Ojcowie

odwiedzali je prawie codziennie, wspierając swymi radami, podnosząc ducha Sióstr i zachęcając je do ufności w Boga, Który nie dozwoli, aby upadło dzieło tak widocznie prowadzone przez Niego od początku.

J. E. Kard. Piotr Respighi, 3ci Protektor Zgromadzenia.

Gdy zabrakło Założycielki, wszystkie biedne Siostry w pokorze swojej mniemały, że żadna z nich nie jest sposobną do objęcia naczelnego kierownictwa Zgromadzenia. Wielka to cnota pokora cenić ją trzeba u wszystkich, zwłaszcza u zakonnicy w stosunku do samej siebie. Lecz w tym wypadku przeszła ona już miarę. Siostry Najświętszej Rodziny z Nazaretu uważały siebie za tak nieodpowiednie, że gdy rozpoczęła się, 3go

lutego 1903 roku Kapituła generalna, na którą przybyły delegowane z Polski i Ameryki, a która miała miejsce w domu macierzystym, na via Machiavelli, przez trzy następujące po sobie skrutinjum, żadna z obecnych Sióstr nie otrzymała większości głosów, wymaganych przez Konstytucję do wyboru Matki Generalnej. Posiedzeniom przewodniczył Jego Eminencja Kardynał Wikary, Pietro Respighi, w asystencji Ojca Van Rossun (1).

Widząc negatywny wynik głosowania, polecił Kardynał, aby sporządzono protokół z posiedzeń Kapituły, a on je przedstawi Ojcu świętemu, aby raczył Sam wyznaczyć Przełożoną Generalną, wedle Serca Bożego. W dziesięć dni później, Ojciec Cormier, z polecenia Kardynała zgromadziwszy Siostry które brały udział w kapitule, oznajmił im, iż Ojciec Św. uważa za roztropne odłożyć na późniejsze czasy zakończenie Kapituły, a Siostry przybyłe z daleka, mają powrócić do swoich domów, z wyjątkiem Matki Laurety, której Ojciec Święty przeznaczył objęcie zarządu spraw Zgromadzenia. I rzeczywiście, w parę dni potem, Jej powierzył Ojciec Św. kierownictwo Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu, mianując ją tymczasowo « Matką Wikarją ». Z

tego powodu Ojciec Cormier, jako szczególnie delegat Kardynała Wikarego, udzielił tej wiadomości wszystkim Siostrom w liście z dnia 28go marca, 1903 roku.

Jak należało się spodziewać, list ten przyjęty został przez wszystkie Siostry Nazaretu,

(1) Kardynał Paroceli, wyniesiony roku poprzedniego na godność Wice-Kancelerza Świętego Rzymskiego Kościoła, zrzekł się urzędu Wikarego i zmarł w niewiele dni, przed rozpoczęciem Kapituły.

Przew. Matka Generalna z pierwszą Radą wybraną po śmierci Matki Założycielki.

Grupa uczenic gimnazjum w Częstochowie.

nietylko z całkowitem poddaniem się, lecz także ze szczerą i żywą radością, z okazji

Pracownia tkacka i robót ręcznych w Wilnie (Polska).

pomyślnego załatwienia sprawy wyboru Przełożonej Generalnej.

Nowowwybrana liczyła wówczas 41 lat. Za ledwie piętnastoletnią przybyła do Rzymu w roku 1877ym, ze swą młodszą siostrą i trzema kuzynkami Lubowidzkimi. Ujęta niezwykłym urokiem Matki Franciszki, młodzianka Tekla, gdyż to było jej chrzestne imię, poczuła od pierwszego spotkania gorące pragnienie, aby pójść w Jej ślady i prosiła o przyjęcie do Zgromadzenia. Niedługo też rozpoczęła postulat. Rodzina jednak odwołała ją do kraju, musiała być posłuszną. Wytrwała jednak w swoim ukrytym postanowieniu i po trzech latach bolesnych walk i prób, udało jej się połączyć w Asyżu z Matką Siedliską, która wówczas była tam z pielgrzymką, i od tego czasu nie opuściła już Matki Siedliskiej nigdy. Dziesiątego grudnia 1883cim roku otrzymała habit zakonny, zmieniając swe imię Tekla, na Marja Laureta. Uroczystości obłóczyn dokonał Ojciec Bernardino da Por-

togruaro. Po złożeniu Ślubów piastowała kolejno liczne, ważne urzędy w Zgromadzeniu, Asystentki Przełożonej prowincjalnej w Ameryce, Przełożonej w Krakowie, potem znowu w Ameryce jako Przełożona Prowincjalna, przez 18 lat. Odznaczała Ją wszędzie i zawsze, miłość, gorliwość, roztropność i wielkie uzdolnienie do rządzenia i kierowania dziełem.

Obrana Wikarją Generalną, po kilku dniach skupienia i rekolekcji odbytych w klasztorze Benedyktynów w Subiaco, zajęła się przedewszystkiem przedstawieniem Konstytucji Zgromadzenia odpowiedniej

władzy duchownej do zatwierdzenia. Zostały one jak już było powiedziane zatwierdzone dotąd tylko czasowo, w tym celu, aby je wypróbować w praktyce codziennego życia i uczynić w nich zmiany uznane za konieczne i pożyteczne. Zmiany te wprowadziła już sama Założycielka, lecz liczne przeszkody nie

Grupa skautów ze szkoły św. Jadwigi w Cambridge, Mass. Amerika S. U.

dozwoliły Jej prosić o ich zatwierdzenie. Zarekomendowała temu Matka Laureta i godzi się podać do wiadomości ogólnej list, w którym wów-

JEGO ŚWIĘTOBLIWOŚĆ PIUS X.

czas, (29go czerwca 1908.) zwrócił się Kardynał Wikary do Matki Laurety, Matek Radnych i wszystkich Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu:

« Najmilsze Córki. Jest dla nas słodką pociechą widzieć, że sprawa ponownego

J. E. Kard. Wilhelm M. van Rossum, obecny Protektor Zgromadzenia.

opracowania waszych Konstytucji tak pomyslnie doprowadzoną została do końca i tak całkowicie zgodnie z prawami ogłoszonymi przez Stolicę Świętą, 2go czerwca 1901 roku

« Ta praca jest owocem trudów, czuwania i modlitw waszej Czeigodnej Matki Założycielki. Gotowa ona już była w zupełności, tak co do treści, jak i co do formy. Lecz

śmierć przedwcześnie zabrała tę Matkę waszej miłości.

« Nie zwlekając chciałyście ostatecznie przyłożyć rękę do tak użytecznego dzieła. Chwalić Was za to należy. Jest to świadectwem dziecięcej miłości, która Wam zaszczyt przynosi. Stanie się ona dla Waszego Zgromadzenia potężnym środkiem do postępu w jedności ducha i ścisłej obserwacji, do młodzieńczej gorliwości w dziełach powierzonych Wam przez Kościół święty, a zarazem w życiu duchowym, w tym duchu wynagrodzenia, który tak gorąco ukochała Wasza nicodziałowana Matka, tak pilnie zalecała i tak wzniosłe praktykowała sama.

« Obyście mogły wszystkie w czynach waszych przeprowadzić to co napisane jest w tych kartach (Konstytucji). W ten sposób zasłużycie sobie, że gdy nadejdzie odpowiednia pora, Stolica Święta udzieli waszym Statutom, czyniwszy ich ostateczny przegląd, stanowczego już zatwierdzenia. Z tą nadzieją, udzielamy Wam i wszystkim waszym domom i wszystkim Siostrom, które się w nich znajdują, oraz dziełom pobożnym i miłosiernym

tamże dokonywanym naszego ojeowskiego błogosławieństwa ».

Ostatni przegląd został dokonany, jak gdzieindziej zaznaczono, poczem nastąpiło definitywne już zatwierdzenie Zgromadzenia w dniu 2go sierpnia 1909go roku.

Drugą z rzędu ważną sprawę załatwiła Matka Laureta, poczyniwszy odpowiednie

kroki, aby Zgromadzenie uzyskało nowego Kardynała Protektora, a to w osobie Jego Eminencji Kardynała Wikarego Respighi. Gdy Matka Laureta w towarzystwie jednej Siostry udała się do niego, aby podziękować za przyjęcie protektoratu, Kardynał wyznał, « w pierwszej chwili gdy mu Ojciec święty o tem powiedział że był bliskim tego, aby się wypowiedzieć z powodu licznych zajęć. Lecz wspomniawszy, jak się Zgromadzenie znalazło w czasach trudnych i ciężkich po śmierci Założycielki, czuł, iż nie może tego uczynić, przyjął całym sercem protektorat, gotów jest wspomagać Zgromadzenie ze wszystkich sił swoich ».

2) Ideałem dobrej Przełożonej w Zgromadzeniu Zakonnem jest prowadzić dusze należące do niego drogą doskonałości wewnętrznej, szerzyć miłość i pokój wśród tych dusz, wieść Zgromadzenie zgodnie z jego celem ku rozwojowi, na chwałę Bogu, dla dobra dusz.

Nie innym też był ideał Matki Laurety. Aby osiągnąć ten podwójny cel, żyjąc wspomnieniem Matki Założycielki, tak głęboko przyłożyła się do tego przykładem, listami, częstymi odwiedzinami licznych domów Europy i Ameryki, stosując względem Sióstr nietylko tych z którymi zetknąć się mogła osobiście, lecz i listownie, nie bezwzględną surowość rozkazu, ale łagodną stanowczość macierzyńskiej miłości, usiłując skłonić je

Dom w Rabee.

tem, aby dążyły do trzeciego jeszcze celu: nabycia roztropnej a pełnej inicyjatywy gorliwości. A wszystko to czyniła kryjąc swoją

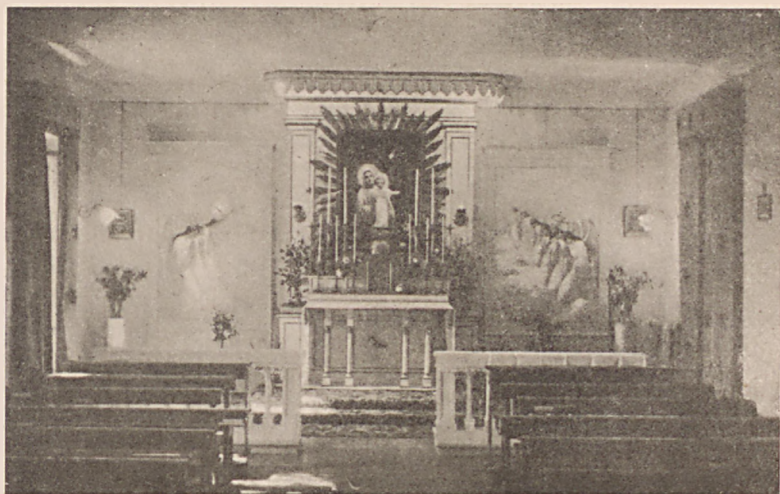
osobę w cieniu imienia, władzy, nauki i wzoru Matki Założycielki, której w każdej sprawie stała się wiernym odbiciem, tak że Siostry

Dom Nowiejatu w Albano, we Włoszech.

zwłaszcza starsze, widziały i czuły w Niej obecną i działającą Matkę Fundatorkę, żyjącą zawsze w ich myśli i sercu. Takim sposobem Matka Wikarja Generalna pozyskała wkrótce serca Sióstr i mogła prowadzić je pewną i doświadczoną ręką po drodze wiodącej ku dobremu. Po 6ciu latach urzędowania 1go stycznia 1909go roku Stolica Święta zmieniła tytuł Wikarji Generalnej na tytuł Przełożonej Generalnej. Wiadomości o tem udzielił Ojciec Cormier jako delegat-wikariusz Kardynała Protektora, którego list tłumaczony z francuskiego tutaj przytaczamy: « Jego Świątobliwość Pius X na przedstawienie Kardynała Protektora, pragnąc okazać Czeigodnej Matce Laurecie swą łaskawość i zachęcić Ją w jej nieustannem usiłowaniu dla rozwoju i dobra Zgromadzenia Naj-

świętszej Rodziny z Nazaretu, postanawia, że od dnia dzisiejszego ma być Ona mianowaną nie już «Wikarią Generalną», ale

Kaplica domu w Albano.

«Matką Generalną» czyli «Przełożoną Generalną» i to przez cały przeciąg czasu, przez jaki Jego Świętobliwość uzna za stosowne utrzymać Ją na tym urzędzie».

A ponieważ w tym samym roku nastąpiło zatwierdzenie Konstytucji, Matka Laureta uznała, że koniecznym jest zwołanie Kapituły Generalnej, która się odbyła w lipcu, 1909go roku, pod przewodnictwem Ojca Cornier. Wraz z Matką Generalną uczestniczyła w niej Asystentka Generalna, Matka Gabryela, Mistrzyni Nowicjatu, Matka Józefa Teresa i wszystkie delegowane przybyłe z domów Europy i Ameryki. Powzięto teraz bardzo ważne postanowienia, zwłaszcza co do ścisłego przestrzegania już zatwierdzonych Konstytucji. Przed powrotem do wyznaczonego im miejsca pobytu, Siostry miały tę pociechę, iż otrzymały uroczystą ojcowską audjencją u Ojca Świętego.

W roku 1913 zmarł Jego Eminencja Kardynał Wikary, Piotr Respighi. Zgromadzenie

zostało znowu bez Protektora. Matka Generalna pamiętając ile dobrego doznało ono i ciągle nie przestaje doznawać od Ojca van

Rossum, wyniesionego tak zasłużenie przed dwoma laty do godności Księcia Kościoła, prosiła, by łaskawie zechciał zostać Protektorem. Jego Eminencja raczył przychylić się do tej prośby i dnia 11go Maja 1913go roku, udał się do kaplicy domu macierzystego aby odebrać uroczyste od Zgromadzenia, pierwszy wyraz hołdu i czci, przyczem zwrócił się do Sióstr z gorącym przemówieniem, które było jakby hymnem ku czci zmarłej Matki Założycielki i

skuteczną zachętą, aby trzymać się Jej tradycji a naśladować Jej cnoty.

3). O wszystkich wydarzeniach z tych lat szczupły zakres niniejszej pracy nie dozwala wspominać. Wymienimy więc jedynie najważniejsze, które zaszły we Włoszech i w innych krajach Europy i Ameryki.

Zaczniemy od Włoch: Matka Założycielka do ostatniej chwili pragnęła, aby nowicjat znajdował się w osobnym domu. Dotąd mies-

Widok na Ariccia z ogrodu Sióstr, w Albano.

cił się on w domu macierzystym. Miały wprawdzie nowicjuszek część domu przeznaczoną dla nich specjalnie, lecz nie miały tam odpowiednich warunków i ścisłej klau-

JEGO ŚWIĘTOBLIWOŚĆ BENEDYKT XV.

Dom w Częstochowie. Polska.

Grupa studentek uniwersytetu w Lublinie. Polska.

zury nowiejackiej. Ponadto w czasie letnich upałów znosić musiały liczne niedogodności z powodu wielkiej ich liczby i ciasnoty miejsca. Stąd potrzeba odpowiedniego dla nich pomieszczenia na wsi, któreby zarazem służyło do wypoczynku i wytchnienia Siostron delikatnego zdrowia, potrzebującym świeżego, wiejskiego powietrza. Co roku zresztą Matka Założycielka musiała wynajmować mieszkanie dla Sióstr słabych, raz w jednym miejscu, raz w drugim, kierując się z upodobaniem do Albano i jego okolic.

I tu właśnie Opatrzność dozwoliła znaleźć dom odpowiedni. Na via Appia Nuova, między Albano i Ariccia znajduje się willa, w pobliżu olbrzymiego mostu kamiennego, zbudowanego na rozkaz Piusa IX, aby ułatwić połączenie tych dwóch uroczych miasteczek. Most wznosi się na wysokość 59 m., a długi jest na 304 m, zbudowany jest na arkadach, których ogromne filary zagłębiają się w dolinie niżej położonej. Willa otoczona parkiem ze stuletnich, wieczniezielonych dębów, wspaniałych platanów, zwykłych dębów, i pinii, które chronią od ciekawych oczu, a wznoszą się na 400 m, wysokości, na terenie lekko falistym, opadającym. Z wielkich okien domu wzrok tonie w dali, wypoczywa na leżącej w dolinie rozległej Kampanii rzymskiej i dąży aż do nie zbyt daleko znajdującego się morza.

W samym Rzymie zapoczątkowało się jeszcze inne pożyteczne dzieło: objęcie przez Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu, Hospicjum polskiego, znajdu-

jącego się na ulicy delle Botteghe Oscure. Założył je Kardynał Hozjusz, przy współudziale episkopatu polskiego z XVI wieku. Służyło ono na czasowe pomieszczenie Polakom, udającym się z pielgrzymką do Rzy-

Kościół i klasztor w Grodnie. Polska.

mu. Wskutek nieszczęśliwych rozbiorów Polski Rosja zagarnęła Hospicjum. W ostatnich czasach stał tam na czele, jako rektor zarządca, ksiądz przysłany przez rząd rosyjski, o uczuciach nieprzyjaznych względem Polaków.

Gdy Polska odzyskała upragnioną wolność i niepodległość, episkopat polski przedstawił swoje prawa do Hospicjum. Po długich i mozolnych zachodach, udało się Hospi-

Grupa uczenic w Stryju.

Grupa dzieci w Rabee.

Nowy dom i uczennice gimnazjum w Wilnie.

Konsekracja odnowionego Kościoła w Kaliszu, w roku 1920 przez Nuncjusza Apostolskiego
Mgr. Achileasa Ratti, obecnie chwalebnie panującego nam Ojca św. Piusa XI.

Dom Bożej Opatrzności w Wadowicach. Polska.

Grupa sierotek w Wadowicach.

ejum odzyskać, a Stolica Święta, powierzyła Zgromadzeniu Sióstr Najśw. Rodziny z Nazaretu zarząd Hospicjum dnia 21go stycznia, 1918go roku.

Po za Włochami rozwinęły się w ciągu ostatnich lat 20tu nietylko domy już istniejące, lecz i nowo założone. I tak w Wilnie powstał dom Zgromadzenia w 1904 roku; w Wiedniu dla polskich dzieci w 1908 roku; w Częstochowie w 1908 roku; w Stryju w 1913 roku. Wszystko szło pomyślnie.

Aż oto wojna, straszna wojna wszechświatowa ze swoim zamętem i nieszczęściami, co szły za nią w ślad, dosięgła do spokojnych domów Nazaretu. Dom w Wiedniu musiał być zamknięty, inne z konieczności przekształciły się na szpitale, a Siostry pielegnowały w nich chorych i rannych. Wszelka łączność z domem macierzystym została przerwana. Któż wypowie cierpienia przez jakie prze-

cej tylokrotnie z rąk do rąk stron wojujących. Po skończeniu wojny, pośród radości odzys-

Kościół i klasztor w Kaliszu. Polska.

kanego pokoju, wraz z technieniem wolności i niepodległości. co po tak długiej niewoli powróciły znowu, nastąpiło w Polsce przebudzenie niezwyklej energii do wielkiego i pożytecznego działania. Objawiło się to również i na polu religijnym.

Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu, stanęło do pracy, aby naprawić szkody poczynione, prowadzić dalej dzieła przerwane; powstają nowe fundacje: w 1918 w Warszawie w 1919 w Kaliszu, w Lublinie i w Rabee.

Lecz nagle zawisło jak grom straszne niebezpieczeństwo bolszewickie, a z tym wciąż posuwającym się naprzód krwawym najazdem, odnowiły się i powiększyły okropności wojny. Jednak obok wydarzeń podłych i gwałtu, ileż czynów wielkich i heroizmu...

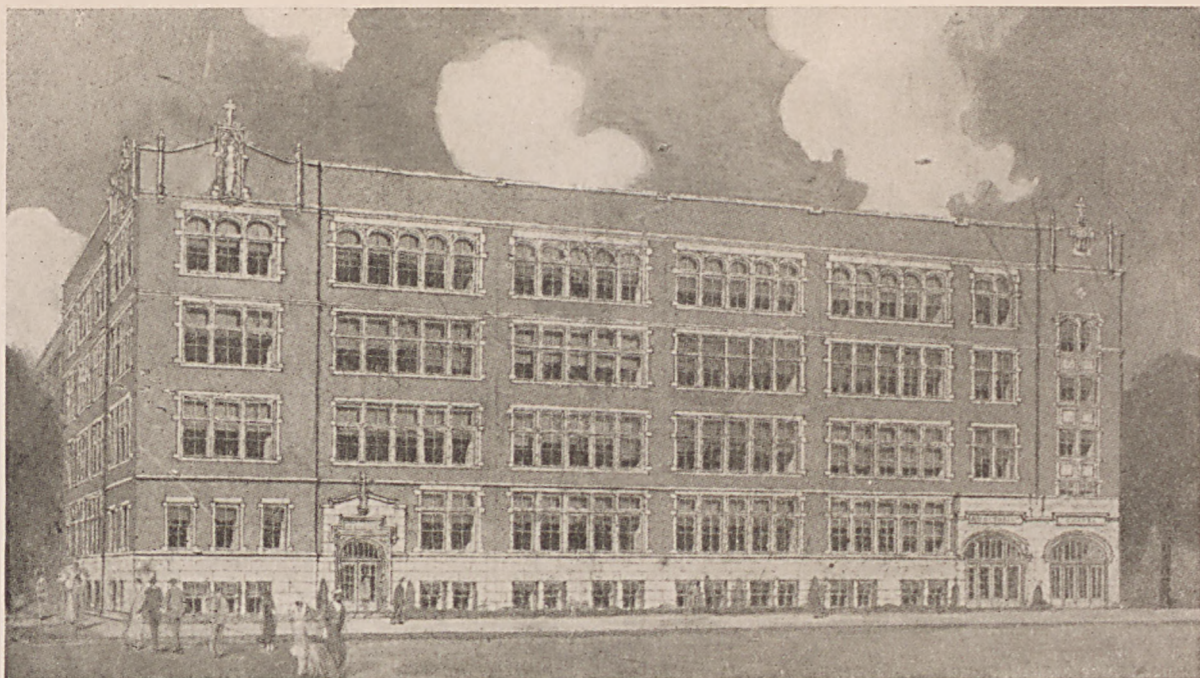
Jako przykład przytoczymy jeden tylko wypadek: Bolszewicy w Wilnie wydali rozkaz aby natychmiast ustała nauka języka polskiego i religji, żeby z sal szkolnych

Dom Nowicjatu w Des Plaines w Ameryce.

szły biedne Siostry w ciągu więcej niż pięciu lat, wśród niebezpieczeństw na które były narażone, zwłaszcza w Polsce, przechodzą-

języka polskiego i religji, żeby z sal szkolnych

Projekt budującej się nowej części gmachu Akademii, w Chicago.

Jedna klasa uczni i uczenie szkoły św. Stanisława w Cleveland, liczącej 2000 dzieci.

Grupa chorych w szpitalu w Wadowicach.

Szpital Matki Bożej z Nazaretu w Chicago.

usunięto krzyże i żeby przerwano rozpoczęte rekolekcje wielkopostne. Jedyne Przełożona

Dom prowincjalny w Torredale, w Ameryce. S. Z.

Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu które wtedy jeszcze były ukryte, bez habitów, jak osoby świeckie, nie usłuchała tego rozkazu, lecz zwoławszy na zebranie nauczycielskie dyrektorów i dyrektorki innych szkół, w gorących, pełnych szlachetnego oburzenia słowach, zachęcała do oporu. Bolszewicy podczas rewizji w Zakładzie Sióstr, zobaczyli że nie w salach szkolnych nie zostało zmienione. Dowodzący kapitan zapytał przełożoną, czemu nie słucha jego rozkazów i zagroził, że jeśli tak dalej postępować będzie, zostanie skazana na śmierć lub wygnanie.

«Wiem o tem odpowiedziała nieustraszona Przełożona, wiem, lecz nigdy nie zmusicie mnie do działania wbrew moim przekonaniom».

«Dobrze, odrzekł kapitan, proszę się zastanowić nad tem co Pani czyni. Powrócę tu w sobotę i jeśli znajdę rzeczy w takim stanie jak dzisiaj, będzie Pani nieodwołalnie roztrzelana».

«Rozważyłam już wszystko, odparła nieugięta, lecz poddana Woli Bożej. W sobotę przekonania moje będą takie same jak i dzisiaj».

«Zobaczymy, wyrzekł groźnie kapitan i odchodząc zdziwiony spytał: «Czy Pani nas się nie boi?» na co otrzymał odpowiedź: «Boga tylko się boję, ludzi nigdy».

Lecz do soboty zmienił się stan rzeczy. Opatrzność wdała się w tę sprawę. Wojsko bolszewickie zostało niespodziewanie zmuszone do ucieczki, a Wilno zajęła zwycięska armia polska.

O tym bohaterskim czynie Siostry Najświętszej Rodziny

z Nazaretu, donieśli rodacy Monsignorowi Achillesowi Ratti, Nuncjuszowi Apostolskiemu, a on uwiadomił o tem Ojca Świętego Benedykta XV, który odznaczył tę Siostrę złotym krzyżem z dyplomem *Benemerenti*. Gdy minęło niebezpieczeństwo bolszewi-

Szkoła św. Jana Kantego w Filadelfji. Pa. w Ameryce. S. Z.

kie, nie zważając na bardzo trudne warunki ekonomiczne, rozpoczęły się nowe prace i zakładały się inne jeszcze domy Zgromadzenia.

Fundacja domów w Częstochowie, rok 1903. W Częstochowie zamieszkałe 3 panie, matka i dwie córki Waśkiewicz, postanowiły ofiarować dom swój i majątek na założenie polskiego Zakładu w temże mieście. Starsza córka Zofia poznawszy w Krakowie

i bardzo ostrożnie działać w tym kierunku. W roku 1906 rozpoczęto małą szkółkę na dwie trzy klasy. Po zakupieniu placu i wybudowaniu domu przy ul. Dąbrowskiego gimnazjum zaczęło się rozwijać mimo ciągłych prześladowań rządu szykan, rewizji. W roku

Grupa uczenie gimnazjum w Warszawie.

Siostry Najś. Rodziny z Nazaretu wstąpiła tamże, a po ukończeniu nowicjatu w Rzymie, powróciła do Częstochowy dla odwiedzenia i pocieszenia ciężko chorej matki; po śmierci tejże w 1901 roku, młodsza z panien Antonina Waśkiewicz, która dotąd opuścić nie mogła chorej matki, również prosiła o przyjęcie do Nazaretu i wezwana przez Matkę Założycielkę pojechała do Rzymu dla ustnego omówienia sprawy fundacji oraz odprawienia nowicjatu. Po złożeniu ślubów w 1903 roku powróciła do Częstochowy, gdzie rozpoczęła dzieło fundacji od założenia szwalni i pracowni haftu, aby przyciągnąć młode dziewczątka. Wiadomo jak rząd rosyjski utrudniał zakładanie szkół. Musiały więc Siostry powoli

1918 Siostry wystąpiły jawnie jako zakonnice, w habitach zakonnych. Tak więc od roku 1909 istniały już dwa domy w Częstochowie z osobnym zarządem lokalnym, na ul. Kordeckiego szwalnia poczem internat dla mniej zamożnych uczenie, na Dąbrowskiego, gimnazjum i pensjonat z prawami publiczności. Brat panien Waśkiewicz, Ks. Piotr Waśkiewicz dopomógł dużo do wystawienia domu przy ul. Dąbrowskiego, a zrzekając się doń praw, ofiarował na cele Zgromadzenia.

Fundacja w Wilnie 1904 roku. Na prośby panny Mohl zajmującej się zakładami tkackimi na Łotwie, Matka Generalna wysłała kilka Sióstr do objęcia szkoły tkackiej w Rze-

życy. Siostry w podróży zatrzymały się w Wilnie u pani Jeleńskiej dla wypoczynku. Przez ten czas p. Jeleńska od dawna pragnąc założyć szkołę polską w swoim domu i oddać ją zakonnicom, podała projekt ten Ks. Biskupowi Roppowi. ówczesnemu Biskupowi Wileńskiemu i ks. Lubiańcowi Rekto-

Fundacja w Grodnie 1908 roku. W mieście tem jest klasztor duży i kościół, który był własnością Sióstr Brygidek. Rząd rosyjski kasując klasztory zebrał tu gromadkę zakonnic z różnych Zgromadzeń, dając im ten klasztor na dożywocie. Po śmierci ostatniej klasztor i folwark miały przejść na

Grupa uczenie gimnazjum we Lwowie. Polska.

rowi Seminarjum. Ks. Biskup polecił Siostrom zacheć w Wilnie w domu p. Jeleńskiej i posłał do Rzymu, do Matki Generalnej list radząc, by Siostry zamiast jechać, do Rzeżycy pozostały w Wilnie i otworzyły tajną szkołę polską, pod osłoną szkoły tkackiej. Szkoła ta bardzo się rozwinęła, w ukryciu najpierw, pod groźną ciągłą rewizji i prześladowań rządu rosyjskiego wychowawszy liczny zastęp nauczycielek, które później obejmowały także pracę po wsiach. Kiedy Polska odzyskała wolność i Siostry mogły jawnie wystąpić w habitach, szkoła ta zamienioną została na gimnazjum i pensjonat. Gimnazjum otrzymało pełne prawa rządowe.

własność rządu. Ks. Arcyb. Ropp pragnąc uchronić klasztor od zagłady zaproponował Matce Generalnej Zgr. S. S. N. Rodziny z Nazaretu objęcie klasztoru i otwarcie nowicjatu, na co miał wystarać się z rządu upoważnienie. Po zbadaniu warunków na miejscu Matka Generalna przyjęła tę fundację. Rząd dał pozwolenie na otwarcie nowicjatu jako Siostrom Brygidkom. Siostry mogły otworzyć szkółkę dla biednych dzieci, lecz głównie jest to dom nowicjatu dla prowincji polskiej.

Fundacja w Stryju 1913 roku. Ks. Arcyb. Bilezewski widząc konieczną potrzebę Zakładu naukowo wychowawczego na, kresach

dla dzieci polskich, poparł propozycję niektórych osób ze Stryja i zwrócił się do Zgrom. Sióstr Najśw. Rodziny z Nazaretu, zachęcając aby tamże otworzyły gimnazjum. Matka Generalna zbadawszy projekt, przyjęła go i wysłała odpowiednie Siostry do rozpoczę-

ków. Najczęściej w Rabce gdzie powietrze odpowiadało chorym. Wiele osób nalegało, aby Siostry zakupiły tamże posiadłość i przyjmowały na sezon kuracyjny dzieci, którym rodzice nie zawsze towarzyszyć mogli. Rozpoczęto dzieło narazie w wynajętej willi.

Grupa dzieci ze szkoły w Grodnie.

cia pracy w sierpniu 1913 roku. Siostry nabyły willę z ogrodem przy ul. Kochanowskiego i z rokiem szkolnym otworzyły pierwsze klasy gimnazjalne. Mimo wybuchu wojny w 1914 roku przebytej inwazji i całej grozy wojennej, Siostry utrzymały szkołę, która dziś rozwija się dalej.

Fundacja w Rabce 1918 roku. Ponieważ Zgromadzenie S. S. Najśw. Rodziny z Nazaretu nie posiadało w Polsce domu zdrowia dla Sióstr słabych, często były zmuszone wynajmować prywatne mieszkania w Rabce, Zakopanem i t. p. miejscach zdrowotnych dla ratowania zdrowia i życia swych człon-

W 1921 roku kupiły Siostry willę i grunt pod budowę. Zakład rozwija się pomyślnie lecz rozwijałby się bardziej gdyby nie to, że willa jest za szczupła na pomieszczenie więcej dzieci. Liczba zgłaszających się od czasu wojny jest znaczną, przejścia wojenne, braki w żywieniu i t. p. bardzo szkodliwie oddziaływały na organizm dziecięcy, lecz niestety wielu prośbom dla braku miejsca trzeba odmawiać. Wielka jest potrzeba rozszerzenia budynku, lecz na przeszkodzie staje brak pieniędzy. Siostry jednak ufają Opatrzności Bożej, że im dopomoże do zebrania odpowiednich funduszy. Wiele z dziewczątek pozost-

staje rok cały w Rabee, przeto zarazem pobierają naukę od Sióstr według programów, rok rocznie zdając egzamina w szkole rządowej w Krakowie lub Warszawie.

Fundacja w Warszawie 1918 roku. W roku 1916 przybył do Rzymu z ważnymi dokumentami ks. prałat Przeździecki obecny

wodu przerwania komunikacji między Polską i Włochami skutkiem wojny, sprawa fundacji tej odłożoną została. W 1918 roku wysłane Siostry do Warszawy wynajęły na razie mieszkanie przy ul. Wilezej, w roku 1920 przenieśli się na Litewską 1.14. gdzie otworzono pensjonat i rozpoczęto gimnazjum.

Grupa młodszych pensjonerek w Wilnie.

Biskup podlaski, dla wręczenia ich Ojcu św. Benedyktowi XV. W czasie rozmowy o stosunkach w Warszawie Ojciec św. zapytał ks. Przeździeckiego czy Siostry Najśw. Rodziny z Nazaretu mają dom w tem mieście. Na odpowiedź przeczącą rzekł: Idź do Matki Generalnej tych Sióstr i powiedz Jej, że życzę «sobie, aby w Warszawie założyła dom. Niechaj napisze zaraz do ks. Arcybiskupa Kakowskiego (obecnego kardynała) prosząc, aby je przyjął do swej diecezji». Ks. Pr. Przeździecki powtórzył to polecenie Matki Generalnej Laurecie Lubowidzkiej, która zaraz napisała do Kardynała Kakowskiego. W krótkim czasie otrzymała przychylną odpowiedź. Dla braku Sióstr, głównie z po-

W roku 1922 zakupiły Siostry piękną posiadłość przy ul. Czerniakowskiej na której w 1924 r. rozpoczęły budowę odpowiedniego gmachu na gimnazjum, pensjonat, dom Sióstr i kaplicę. Dom w Warszawie ma być centrum prowincji polskiej pod wezwaniem Najśw. Imienia Jezus, ustanowionej w roku bieżącym przez Stolicę świętą.

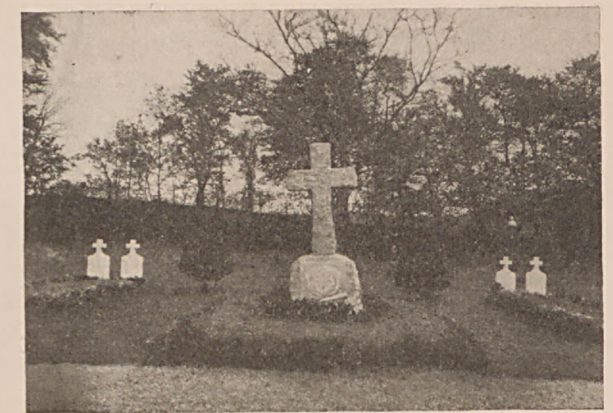
Fundacja w Kaliszu 1918 roku. W czasie wojny światowej Niemcy bombardując miasto zniszczyli bardzo klasztor i kościół po-franciszkański. Biskup diecezjalny. Ks. Stan. Zdzitowiecki zawsze nader życzliwy dla Zgromadzenia Sióstr Najśw. Rodziny z Nazaretu, którego dodatnią działalność poznał i ocenił w Częstochowie, zaproponował Siostrom

objęcie klasztoru i kościoła odnowienie tegoż i otworzenie gimnazjum dla panien. Ponieważ O. O. Franciszkanie mieli jeszcze pewne

prawa rządowe, ale i tu brak odpowiedniego i dostatecznego lokalu wstrzymuje rozwój tego dzieła. Klasztor budowany dla kilku-

Kaplica domu Nowicjatu w Des Plaines.

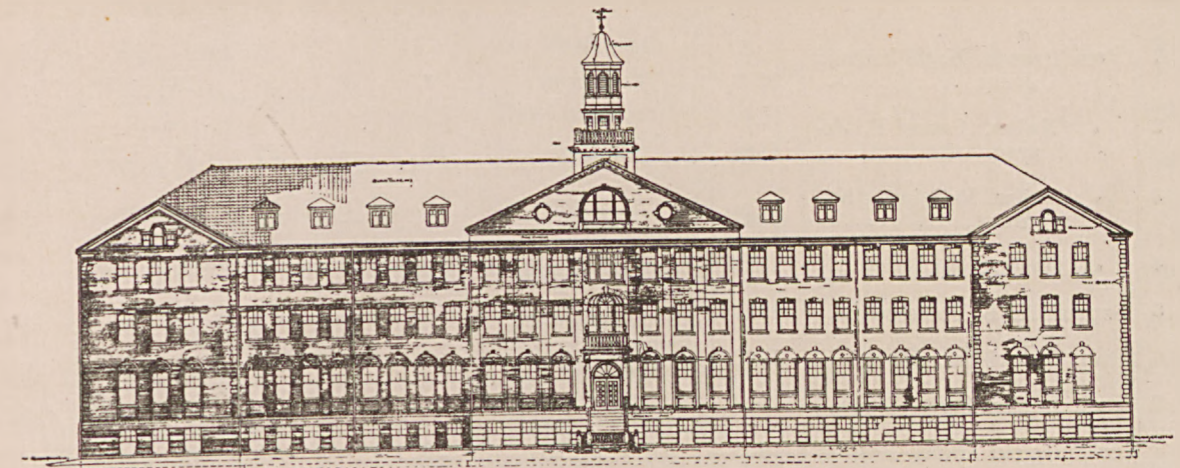

Cmentarz w ogrodzie Sióstr w Torresdale.

prawa do tego gmachu, obiecał sam załatwić z nimi tę sprawę, w czem bardzo dopomagał ówczesny nuncjusz Mgr. Ratti, dziś szczęśliwie nam panujący Ojciec św. Pius XI. Siostry podjęły ofiarowane dzieło. Odnowienie kościoła i klasztoru wymagało wielkiego nakładu pieniężnego co pokryto częścią pożyczką zaciągniętą, częścią oszczędnościami ze szczyplych dochodów otwartego zaraz gimnazjum i pensjonatu, nie licząc pracy i trudu i ofiar Sióstr. Poświęcenia odnowionego kościoła

nastu zakonników stanowczo zamały jest dla pensjonatu, gimnazjum i Sióstr. Koniecznym by było wybudowanie gmachu potrzebnego na gruncie należącym do Zgromadzenia tuż obok klasztoru. Niestety, tak tu, jak i w innych domach stoją Siostry wobec trudności finansowych, nie pozwalających jeszcze na teraz rozpoczęcia tej tak potrzebnej budowy, a zatem i rozwinięcia się pięknie zapoczątkowanej pracy.

Fundacja w Lublinie 1919 roku. Kiedy

Projekt Domu prowincjalnego św. Józefa, którego budowa rozpoczęta. Ross ts. blisko Pittsburga, Pa. w Ameryce. U. S.

i gmachu, dokonał Mgr. Ratti w asystencji Biskupa Zdzitowieckiego, kilku innych Księżów Biskupów i licznie zaproszonego kleru w 1920 roku. Gimnazjum otrzymało już

w Lublinie otworzono Uniwersytet, założyciel jego i ówczesny rektor s. p. Ks. Prałat Idzi Radziszewski prosił Matkę Generalną Zgrom. S. S. Najśw. Rodziny z Nazaretu, by założy-

ła dom w Lublinie jako internat dla studentek i dla Sióstr Zgromadzenia, któreby miały uczęszczać na wykłady tamże. Dom nabyto przy ul. Niecałej, lecz internat nie został otwarty dla braku mieszkania odpowiedniego. Lokatorzy na mocy prawa ochrony lokatorów nie mogą znaleźć innego mieszkania, pozostają na miejscu. Tak więc internat nie może się rozwinąć.

4). Lecz szybciej niż w Europie rozwijało się Zgromadzenie w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej: Już poprzednio mówionem było o fundacji tamże nowych domów, o ich podziale na trzy prowincje oddzielne, lecz nie upływał rok jeden, żeby nie zakładano nowych domów, nieraz bardzo odległych od siebie. Datę dokładną ich fundacji podajemy w wykazie pomieszczenym poniżej:

EUROPA

	NAZWA DOMÓW	Rok założenia	MIASTA	Liczba Sióstr					Dzieci
				1920-21	1921-22	1922-23	1923-24	1924-25	
1	Dom Główny Dobrego Paste	1875	Rzym	39	36	31	31	36	—
2	Nowicjat Opieki Św. Józefa.	1906	Ariceia	56	45	39	43	57	—
3	Hospicjum Św. Stanisława.	1918	Rzym	5	5	5	5	5	—
4	Dom M. Bożej z Loreto....	1890	Paryż	7	7	7	7	6	110
5	» Najśw. Rodziny.....	1897	Londyn	21	21	—	24	24	315

POLSKA

Prowincja Najśw Imienia Jezus

	NAZWA DOMÓW	Rok założenia	MIASTA	1920-21	1921-22	1922-23	1923-24	1924-25	Dzieci
1	Dom Prowin. Najś. Imienia Jezus	1918	Warszawa	8	12	15	17	19	—
2	» Najśw. Serca P. Jezusa.....	1882	Kraków	26	—	27	24	21	—
3	» Najśw. Rodziny z Nazaretu.....	1892	Lwów	17	—	17	21	22	—
4	» Opatrzności Bożej....	1894	Wadowice	23	28	24	27	26	—
5	Szpital M. B. Pocieszenia..	1897	»	10	10	10	10	11	—
6	Dom Opieki Św. Józefa...	1902	Częstochowa	5	5	5	4	4	—
7	» Eucha. Serca Jezusa.	1904	Wilno	10	—	19	26	29	—
8	» Opieki Matki Boskiej	1908	Częstochowa	23	—	27	26	29	—
9	» Zwiastowania M. Bożej	»	Grodno	—	—	16	18	22	—
10	» Św. Józefa	1913	Stryi	7	—	9	11	13	—
11	» Opieki Najśw. Rodziny.....	1919	Kalisz	19	—	19	26	28	—
12	» N. Pani Dobrej Pasterki.....	»	Rabka	7	—	11	11	14	—
13	» Ofiarowania M. Bożej.	»	Lublin	3	3	3	5	4	—

AMERYKI

STANY ZJEDNOCZONE

Prowincja Serca Pana Jezusa

	NAZWA DOMÓW	Rok założenia	MIASTA	Liczba Sióstr					Dzieci
				1920-21	1921-22	1922-23	1923-24	1924-25	
1	Dom Prowincjalny.....	1908	Des Plaines, Ill.	28	25	25	24	22	—
2	Nowicjat Najśw. Rodziny z Nazaretu	»	» » »	44 ¹	25 ¹	57 ¹	68 ¹	85 ¹	—
3	Dom Św. Józefa	1885	Chicago, Ill.	25	21	22	24	25	309
4	» Dzieciątka Jezus.....	»	» »	17	15	15	16	15	1112
5	» Najśw. M. P. Snieżnej	»	» »	41	37	41	42	43	2708
6	» Aniołów Stróżów....	1888	» »	36	37	37	37	37	2669
7	Szpital M. Bożej z Nazaretu	1892	» »	55	49	32	50	48	5000 ²
8	Dom Św. Trójcy.....	1893	» »	38	40	43	45	46	2912
9	» Dueha Świętego.....	1895	» »	28	29	29	28	29	1740
10	» Niepokalanego Poczęcia	»	» »	20	21	22	23	24	1721
11	» Matki B. Różańcowej	1902	SO. Bend, Ind.	8	9	9	9	10	514
12	» Św. Anny.....	1903	Chicago, Ill.	16	17	16	16	19	1416
13	» Wniebowzięcia M. B.	1905	Pullmann, »	9	10	9	11	10	661
14	» Św. Dominika.....	»	So. Bend, Ind.	8	8	8	9	10	587
15	» Matki Bożej Loretańskiej.....	1907	Hammond, »	12	13	11	13	12	797
16	» M. B. Dobrej Pasterki	1910	Kankakee, »	5	5	5	5	5	199
17	» Matki Bożej Anielskiej	»	Chicago, Ill.	5	6	6	7	6	428
18	» Najśw. Panny z Lourdes	1912	Cicero Gr. W., Ill.	6	6	5	5	5	295
19	» Św. Stanisława Kostki	»	Irving Park	5	6	6	7	7	305
20	» Św. Rafała.....	1913	Argo, Ill.	11	12	10	9	8	448
21	» Św. Joachima.....	»	Whiting, Ind.	5	5	6	7	7	451
22	» Św. Gerarda.....	1914	Phoeniks Harw, Ill.	5	7	7	7	8	550
23	» Św. Tarsycjusza.....	1915	Chicago, Ill.	4	4	4	5	6	285
24	» Św. Katarzyny Seneńskiej.....	1919	» »	—	—	—	5	6	328
25	Szpital Św. Józefa z Nazaretu	1921	Clayton, N. Mex	—	8	9	8	8	195 ²

¹ Nowicjuszek. — ² Corych.

Prowincja Najśw. Panny Niepokalanej

	NAZWA DOMÓW	Rok założenia	MIASTA	Liczba Sióstr					Dzieci
				1920-21	1921-22	1922-23	1923-24	1924-25	
1	Dom Prow. M. B. Niep. Poczętej	1920	Torresdale Pa.	5	8	8	6	8	—
2	» Matki Bożej Bolesnej.	1889	Seranton Pa.	9	9	10	10	9	619
3	» Św. Franciszki Rzymianki.....	1891	Brooklyn N. Y.	10	10	11	10	11	885
4	» Św. Antoniego.....	1892	Philadelphia N. Y.	10	10	10	10	10	900
5	» Opieki Matki Bożej..	1896	Brooklyn N. Y.	11	11	10	11	13	1250
6	» Św. Piotra i Pawła..	»	»	6	6	7	7	7	323
7	» Pana Jezusa w Ogroju	1905	Philadelphia P.	24	23	23	26	27	2093
8	» Ofiarowania M. Bożej.	1907	Brooklyn, E. N. Y.	7	7	7	7	7	573
9	» M. B. Dobrej Rady..	1909	Derby, Conn.	10	10	11	10	10	725
10	» Pana Jezusa Ukrytego	1910	Utica N. Y.	15	14	14	14	17	1275
11	» Matki Bożej Łaskawej	»	New Haven, Con.	10	11	10	12	13	853
12	» Najśw. Oblicza.....	1911	Philadelphia	19	19	19	19	20	1388
13	» Pięciu Ran Pana Jezusa.....	»	»	7	5	7	7	6	497
14	» Matki Bożej Częstochowskiej.....	»	W. Conshohocken	9	7	7	8	10	68 ¹
15	» Św. Klemensa Hofbauera.....	»	Jamaica, N. Y.	9	9	10	10	10	705
16	» Św. Gabryela.....	1913	Maspeth, N. Y.	8	8	8	9	9	595
17	» Św. Michała.....	1914	Norwich, Conn.	7	7	8	8	8	476
18	» Matki Bożej Zwycięskiej.....	1915	Worcester, M.	19	20	21	20	21	1168
19	» Królowej Pokoju.....	1916	Cambridge, M.	10	10	12	11	10	640
20	» Matki Bożej Pocieszenia.....	1919	Springfield, M.	6	5	6	6	6	357
21	» Św. Franciszka Ksawerego.....	»	Brooklyn N. Y.	8	10	11	11	13	1082
22	» M. B. Bożej Miłości..	1921	Washington	—	4	4	4	6	—

¹ Sierot.

Prowincja Św. Józefa

	NAZWA DOMÓW	Rok założenia	MIASTA	Liczba Sióstr					Dzieci
				1920-21	1921-22	1922-23	1923-24	1924-25	
1	Dom Prowincji Św. Józefa.	1918	E. Bellevue Ross Pwp. Pittsburg Pa.	7	9	9	10	11	—
2	Klasztor Najśw. Krwi.....	1895	Pittsburg Pa.	13	12	14	13	11	509
3	» Niep. Serca M. Pan.	1897	»	21	22	22	22	23	1291
4	Przytułek Sierót Naj. Rodzi.	1900	Emsworth Pa.	24	19	20	20	22	356 ¹
5	Klasztor Najśw. Rodziny..	1903	Pittsburg Pa.	14	14	14	15	14	917
6	» Św. Jacka.....	1906	Dillonvale Oh.	5	5	5	5	5	525
7	» Św. Sere. J. M. J.	1907	Cleveland Oh.	33	34	40	41	41	2794
8	» Św. Tekli.....	1912	MC. Kees Roks	7	7	7	7	8	342
9	» Król. Serca Jezusa.	1914	Gallitzin Pa.	5	5	6	6	6	251
10	» Najśw. Zbawiciela.	1915	Erie Pa.	18	20	18	18	17	926
11	» Św. Kazimierza...	1918	»	6	6	6	6	6	288
12	» Najś P. Wiernej..	1919	Monessen Pa.	5	5	5	4	5	271
13	» Św. Bronisławy...	»	Corlett Oh.	4	5	5	6	6	341
14	» Świętego Krzyża..	»	Farrell Pa.	5	5	5	5	5	304
15	» Św. Teresy od D. J.	1924	Portage Pa.	—	—	—	—	5	218

¹ Sierot.

Obecnie w Zgromadzeniu jest:

Sióstr Profesek po wiecznych ślubach	832
Sióstr Profesek po ślubach rocznych	348
Sióstr Nowicjuszek	166
Postulantek	150
Razem	1496

W Zakładach Zgromadzenia wychowuje się:

Pensjonarek stałych	442
Dzieci szkolnych dochodzących	48,120
Sierot	474
Chorych	5,895

We wszystkich domach Zgromadzenia w Europie i w Ameryce, najważniejszym zadaniem Sióstr z Nazaretu jest nauczanie (1).

Kaplica w szpitalu
Matki Bożej z Nazaretu w Chicago.

W Ameryce Siostry poświęcają się przeważnie uczyć w szkołach parafialnych, tak nazywanych, gdyż utrzymują się z dochodów parafii. Obecnie jest ich razem w trzech prowincjach sześćdziesiąt dwie, do których uczęszcza ogromna liczba uczącej się młodzieży.

W prowincji Serca P. Jezusa najliczniejsza szkoła jest Trójcy św. licząca 2912 dzieci. W prowincji Niepokalanego Poczęcia Najśw. Maryi P. najliczniejsza jest w Philadelphii na Bridesburgu, mająca 1378 dzieci. W prowincji św. Józefa w Cleveland O., dzieci 2794. Wykaz liczebny szkół i uczących się w nich dzieci podany jest w osobnym wyszczególnieniu.

Nowicjat dla trzech prowincji jest w prowincji Serca P. Jezusa. Początkowo mieścił się w domu św. Józefa na Division St. Arey-

(1) Przegląd ogólny domów Zgromadzenia znajduje się w dziele « Żywot » ... na str. 419-420, 421, wyd. włoskie.

biskup Quigley zwiedziwszy raz dom na Division widząc jaką tam Siostry mają ciasnotę i jak nowicjat pozbawiony jest potrzebnego locum i ogrodu, z posiadanych gruntów pod Chicago w Des Plaines, ofiarował Zgromadzeniu 80 akrów na budowę nowicjatu. Matka Laureta wizytująca wówczas domy w Ameryce jako Przełożona Generalna zajęła się zaraz budową domu nowicjatu i po ukończeniu tegoż przeniosła nowicjat w roku 1908. W domu św. Józefa na Division St. rozwija się pomyślnie założona w roku 1886 akademja t. j. wyższa szkoła dla dziewcząt i pensjonat. Z powodu znacznej liczby zgłaszających się uczniów, Siostry są zmuszone do budowy na dokupionym gruncie domu szkolny i większą kaplicę.

W prowincji Niep. Pocz. Matki Bożej, niedaleko Philadelphii Siostry zakupiły dwie posiadłości z kilku domami w zdrowej i pięknej okolicy Torresdalle, gdzie jest siedziba Matki Prowincjalnej i Jej Rady. W tymże domu Siostry prowadzą kursa przygotowawcze dla młodych panienek, które później zdają egzamina rządowe. W tejże prowincji, w pięknej miejscowości Conshohocken, niedaleko Philadelphii znajduje się ochrona dla chłopczków. Ks. Tomiak obecny kapelan Zakładu zakupił grunt i dom, który

Dom prowincjalny w Torresdale od strony ogrodu.

ofiarował Zgromadzeniu Sióstr Najśw. Rodziny z Nazaretu z warunkiem założenia ochrony dla chłopczków. W parę lat trzeba

było dobudować skrzydła z powodu zwiększającej się liczby dzieci. Obecnie jest ich 60. Starsi chłopcy chodzą do szkoły w mieście, młodszy uczyć się w domu pod kierunkiem Sióstr. W wolnych godzinach chłopcy pomagają w robotach ogrodowych. Ogród starannie utrzymany, owoce, jarzyny i kwiaty prowadzone starannie pod kierunkiem zacnego Ofiarodawcy, są wielką pomocą dla domu.

Prowincja św. Józefa. W Avalon, miejscowości o godzinę drogi od Pittsburga zakupiły Siostry dom i ogródek, gdzie obecnie jest siedziba Matki Prowincjalnej i Jej Rady. Wkrótce jednak dom okazał się za małym. po długich poszukiwaniach udało się Siostrom nabyć 40 akrów gruntu w Ross t. s., przedmieściu Pittsburga, na którym już rozpoczęto wznosić dom odpowiedni jako centrum prowincji. Ma być w nim otworzona wyższa szkoła i pensjonat.

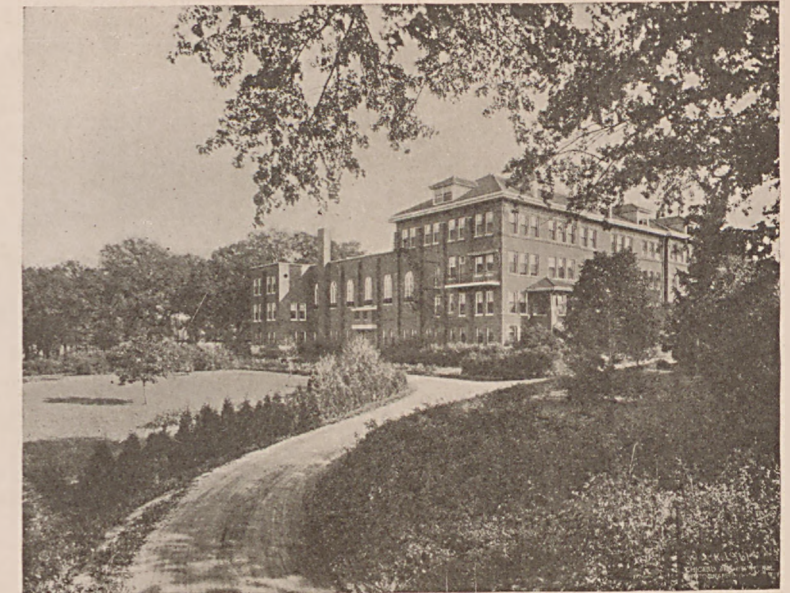

Wnętrze Kościoła w Grodnie.

Jak wielki i dodatni jest wpływ pracy Sióstr w Ameryce są dowodem liczne powołania tak do klasztoru u dziewcząt, jak i do stanu ka-

plńskiego wśród chłopców ze szkół będących pod kierunkiem Sióstr.

Obok szkół dziennych znajdowały się też

Dom Nowicjatu ze strony ogrodu w Des Plaines.

w wielu domach szkoły wieczorne, tak dla zwykłej elementarnej nauki szkolnej, jakoteż i dla nauki katechizmu dla starszych dziewcząt, które dla różnorodnych powodów uczęszczać nie mogły do szkół dziennych.

Dopełnieniem nauki w szkole są zebrania świąteczne, Bractwa Różańcowe lub Dzieci Maryi, których podstawą jest nauczanie religijne i uczynki miłosierne, a uprzyjemniają je, wedle obyczajów amerykańskich, wesole a skromne zabawy, oraz ćwiczenia sportowe i gimnastyczne. Oprócz tego utrzymują Siostry wyższą szkołę tak zwaną Akademię dla dziewcząt, pensjonaty i domy dla sierot. Jeden z nich w Emsworth, w Pensylwanji, liczy do 400stu dzieci, tak chłopców, jak dziewcząt.

Zgromadzenie posiada trzy szpitale: jeden w Europie, w Polsce, w Wadowicach, założony w roku 1897: dwa w Ameryce, w

Chicago Ill., i w Clayton, N. M. Szpital w Clayton został niedawno otwarty przez Siostry Najświętszej Rodziny z Nazaretu; niewielki on jeszcze, sale posiada niezbyt duże, ale kli-

Kościół i szkoła parafialna św. Stanisława w Cleveland, w Ameryce.

mat tu jest bardzo dobry na choroby płuc. Siostry ufae w pomoc Bożą, spodziewają się iż powiększony wkrótce zostanie, jak to miało miejsce ze szpitalem w Chicago. Ten był z początku o bardzo skromnych rozmiarach, otwarty w roku 1892, dla emigrantów Polaków, aby zapobiedz wielkiej nędzy i koniecznej potrzebie, gdyż wielu z nich nie znało jeszcze języka angielskiego. Gdy się dostawali do publicznych szpitali, często nie umieli powiedzieć co im dolega i na co cierpią, a przez to pozbawieni byli odpowiedniej opieki i staranności dla ciała. Tem mniej zapobiedz tam można było potrzebom ich dusz i prawie wszyscy umierali bez religijnej pociechy, bez Sakramentów. Gdy otwarto szpital Sióstr w Chicago, odrazu okazał się niewystarczającym, gdyż pomieścić mógł zaledwie dwudziestu czterech chorych. Stąd potrzeba większego szpitala. Ówczesna Przełożona Prowincjalna, Matka Laureta, kosztem heroicznych ofiar, dzięki niezmord-

wanej energii i stanowczości, zdołała doprowadzić do tego, iż stanął nowy szpital i 25go maja 1902go roku, nastąpiło uroczyste jego otwarcie. Mógł on dać schronienie 250 chorym, zaopatrując ich obficie we wszystko, co tylko wzorowo urządzone szpital dać może. Przeciętnie przyjmuje on rocznie cztery do pięciu tysięcy chorych. Z tych wielu składa należną opłatę, wedle możności Inni leżni, utrzymywani są bezpłatnie, pielęgnowani przez Siostry z równą jeśli nie większą troskliwością, od tych, którzy płacić są w stanie.

W Washingtonie założono niedawno nowy dom, w którym mieszkają młode Siostry uczęszczające na studia do Uniwersytetu katolickiego, tej federacyjnej stolicy Stanów, w celu uzyskania dyplomu. Tych kwalifikacji wymagają prawa rządowe od Sióstr, chcących poświęcić się nauczaniu publicznemu.

Ten dom w Washingtonie zapisany został Zgromadzeniu Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu, testamentem, przez Ojca Le-

Grupa sierot w Conshohocken.

cherta, który oddawszy wielkie usługi Zgromadzeniu, nie zapomniał o Niem w chwili śmierci, która nastąpiła 15go stycznia, 1921 roku.

5) O dwóch ostatnich wydarzeniach wspomnieć tu należy: Pierwszym to Kapituła

Ochrona w Conshohocken, Pa. Ameryka, S. Z.

Generalna, która odbywała się w Rzymie 1920 roku. Udział w niej brały, oprócz Matki Generalnej, trzy Przełożone Prowincjalne z Ameryki; Matka Bronisława, Matka Walentyna i Matka Antonia, a każda z nich przybyła w towarzystwie jednej jeszcze Siostry delegowanej; Przełożone z Londynu i z Paryża; Przełożone z polskich domów, jakoteż Matki Radne Generalne: Matka Gabryela, Matka Klara, Matka Bernarda i Matka Adolorata. Kapitułę poprzedziły rekolekcje, prowadzone przez Ojca Dreh-

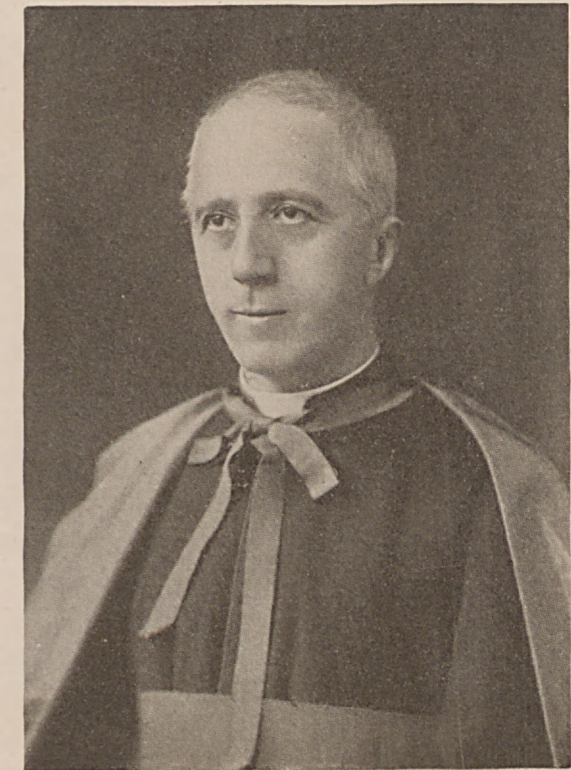

Korytarz klasztoru w Grodnie.

mans Redemptorystę, który także przewodniczył wszystkim posiedzeniom Kapituły. Jego Eminencja Kardynał Van Rossum, Protektor Zgromadzenia, był obecny przy

rozpoczęciu i w czasie wyborów. «Jednogłośnie» potwierdzoną została Matka Laureta Lubowidzka na Przełożoną Generalną i powzięto ważne postanowienia, aby zaradzić potrzebom i kłopotom lat ostatnich.

Drugim faktem, poza rozpoczęciem procesu o życiu i cnotach Matki Założycielki, prowadzonego przez władzę duchowną od 20go kwietnia 1922go roku i już ukończonego w Rzymie, a bliskiego kresu w innych miastach, było ostateczne zatwierdzenie Kon-

Mgr. Jan Bressan,
Postulator sprawy Sługi Bożej Franciszki Siedliskiej.

stytucji. Zostały one przejrane, dostosowane do nowego kodeksu prawa kanonicznego, a Ojciec Święty Pius XI nadał im najwyższą Swoją sankcję (aprobatę) 4go czerwca 1923 roku. Ojciec Święty raczył okazać wielką swą łaskawość dla Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu, które uważa jako kwiaty wybrane narodu polskiego, tego narodu tak szlachetnego, tak wytrwale wiernego katolickiej wierze, wśród którego spędził niezapomniane dlań nigdy lata. Niema chyba w Polsce

serca, któreby serdeczną miłością nie było dla Niego, pamiętając ile dobrego uczynił Polakom jako Nuncjusz Apostolski i czynić nie przestaje dotąd jako Pasterz Najwyższy całego świata.

Trzeci fakt który zasługuje na wspomnienie nie jest tak zwana Kapituła międzyczasowa, która się odbyła w lipcu b. r., w domu nowicjatu w Albano. Konstytucje wymagają zwołania Kapituły generalnej co 12 lat, ale przepisują po latach 6ciu, Kapitułę międzyczasową, dla złożenia sprawozdań ze stanu duchowego, moralnego i materialnego Zgromadzenia.

Kapituła tegoroczna, za pozwoleniem specjalnem Stolicy św, została przyspieszona, o rok, z powodu Roku świętego i Jubileuszu Zgromadzenia. Matka Generalna pragnęła bowiem, tym sposobem, umożliwić większej ilości Sióstr, wzięcie udziału w łaskach Jubileuszu Roku świętego.

Przewodniczył Kapitułce W. Ojciec Trzemeski, ze Zgromadzenia Ojców Redemptorystów, rozpoczął ją J. Em. Kard. van Rossum, Protektor Zgromadzenia, który słowami pełnemi ojcowskiej dobroci, przedstawił ważność tej Kapituły, w której ma się rozpoznać obecny stan Zgromadzenia w tym celu, aby poznawszy jego potrzeby; równocześnie i słabe strony, rozpatrzyć następnie w jaki sposób im zaradzić, żeby Zgromadzenie coraz więcej wyrabiało się i utrzymywało w duchu zakonnym i w duchu ś. P. Matki Założycielki.

Kapituła ta odbyła się w Albano, w domu Nowicjatu. Należały do niej:

Przewielebna Matka Laureta, od Narodzenia P. Jezusa, Przełożona Generalna,

Matka Klara, od 5ciu Ran P. Jezusa, Asystentka generalna,

Matka Adolorata, od miłości P. Jezusa w Nazarecie, Sekretarka i Radna generalna,

Matka Redempta, od Niepokalanego Poczęcia Najśw. Panny, Radna generalna,

Matka Gabryela, od Dzieciątka Jezus, Delegatka domów nie tworzących prowincji.

Matka Franciszka, od Ducha Św. Delegatka domów nie tworzących prowincji,

Matka Antonia, od Dobrej Pasterki, Przeł. Prow. Najśw. Serca P. Jezusa, w Chicago,

Matka Ignacja, od Matki Boskiej Nieust. Pomocy, Delegatka tej prowincji,

Matka Celestyna, od P. Jezusa w Nazarecie, Przeł. Prow. Niepokalanego Poczęcia, w Filadelfi.

Matka Pankracja, od Boskiego Zbawiciela, Delegatka tej prowincji,

Matka Regina, od Królowej Dziewie, Przeł. Prow. Św. Józefa.

Siostra Czesława, od Niepokalanego Serca Marji, Delegatka tej prowincji,

Matka Bożena, od Jezusa Hostji, Przeł. Prow. Najśw. Imienia Jezus, w Polsce,

Matka Walerja, od Serc Jezusa, Marji, Józefa Św. Delegatka tej prowincji,

Matka Wirginja, od Matki Boskiej Dobrej Rady, Radna generalna, nieobecna, bo z powodu choroby, jest na kuracji w Szwajcarji.

W jednym ze swych ostatnich listów, pisanym 20 marca, 1902 roku Matka Założycielka tak się wyraża: « Niczego nie pragnę, tylko aby to dzieło Boże, to Jego Zgromadzenie, rozwijało się wedle Ducha Świętego. Żeby Siostry wierne były przepisom Reguły, żeby Przełożone zjednoczone były w duchu i w czynie ze swą wyższą władzą, żeby nie trzymały się tylko litery, lecz przedewszystkiem ducha naszych Konstytucji. Wtedy Królestwo Boże zakwitnie wśród nas, a Zgromadzenie nasze oprze się na bardzo trwałych fundamentach. Inaczej będzie tylko nieład, anarchja i popadnie ono w ruinę, gdyż dzieło Boże stać może silnie i pewnie jedynie na duchu Bożym » (1).

I aby to wszystko mogło się spełnić, Sługa Boża nie przestawała powtarzać swym Siostram i nalegać niemal w każdym liście: « Moje najdroższe Siostry. Niechaj Pan Jezus « w nas żyje i króluje, niechaj każda z nas

(1) Notatki dotyczące życia Matki Założycielki; tom VIII, str. 1020-21 (wydanie włoskie).

JEGO ŚWIĘTOBLIWOŚĆ PIUS XI.

« będzie mieszkaniem przybytkiem Bożym, wzrasta i rozwija się pomyślnie, dlatego, że
« a to tylko wtenczas nastąpić może, gdy zachowało pierwotną gorącość ducha. « Prze-

Grupa Sióstr zebranych na kapitule w Albano w lipcu 1925 roku.

« każda szczerze nad tem pracować będzie z
« łaską Bożą i o to się starać, aby umrzeć
« sobie, wyrzec się siebie. Gdzie jest chęć pa-
« nowania, chęć życia wygodnego, gdzie jest
« pragnienie próżnej chwaly,
« szukanie pochwał i wzglę-
« dów ludzkich, gdzie niema
« pokory, posłuszeństwa, mi-
« łości wspólnej, gdzie niema
« szczerości, prostoty i czystej
« intencji szukania jedynie
« P. Boga i spełnienia Woli
« Jego św., gdzie niema du-
« cha modlitwy i ścisłości za-
« konnej, tam nie może żyć
« P. Jezus, tam miłość Boża
« nie może ogarnąć i przenik-
« nąć serca, tam Pan Jezus
« nie może na tronie swej
« miłości królować w duszy ».

Miło zakończyć takim słowem tęskromną pracę o pierw-
szem pięćdziesięcioleciu istnienia Zgromadze-
nia. Niech mu ono będzie pomocą i prze-
stroga. « Pomocą », gdyż dzięki łasce Bożej,
Zgromadzenie utwierdziło się, stanęło pewnie,

« Prze-
strogą », aby Siostry całą
energję i siłę do utrzymania
się w niej czerpały w Bogu.
A wtedy Pan, jak to było
pragnieniem i życzeniem sa-
mej tej wielkiej Służebnicy
Bożej, uświęci je, da im peł-
ność Ducha Swego, ducha
wyrzeczenia się siebie, ofiary,
miłości, posłuszeństwa, głę-
bokiej pokory i pobożności,
tak, że należąc już całkowicie
do Chrystusa, dążyć będą
stale, do coraz ściślejszego z
Nim zjednoczenia, przez życie
wiary, nadziei i miłości. A
wtedy staną się prawdziwymi
Córkami Najświętszej Rodzi-

ny i Pan stale mieszkający w nich, używać je
będzie jako narzędzia w dziełach Swoich (1).

Te życzenia i pragnienia Matki Założycielki,
zyskują bardzo na ważności, przez podniosłe

Grupa uczenie gimnazjum w Warszawie
w rocznicę koronacji Ojca Św. Piusa XI 12go lutego 1925 roku.

słowa Ojca Św. Piusa XI. z okazji 50lecia
Zgromadzenia. W swej niezrównanej do-

(1) Notatki dotyczące życia Matki Założycielki,
tom VII, str. 922 (wydanie włoskie).

broci, podobało się Jego Świętobliwości cennym autografie, który jesteśmy szczęśli-
przesłać je Przew. Matce Generalnej w swym wi przytoczyć:

Na pięćdziesięcioletnią rocznicę założenia Zgromadzenia Najsw. Rodziny z Nazaretu,
udzielamy z całego serca Apostolskiego Błogosławieństwa temuż Zgromadzeniu, wszystkim
jego Domom, wszystkim jego dzielom, ciesząc się z dobra już zebranego a życząc aby
coraz więcej się rozwijało i doczekalo najdalszych szczęśliwych rocznic jubileuszowych.

PAPIEŻ PIUS XI.

*Nel cinquantesimo anniversario della fondazione
della Congregazione della Sacra Famiglia di Nazareth
di tutto cuore impartiamo la Apostolica Benedizione
alla Congregazione stessa, a tutte le sue Case,
a tutte le sue opere, rallegrandoci della larga
messe di bene già raccolte ed augurandoci
di sempre più larghe e preziose fino al pri-
mo centenario giubileo*
Pius PP. XI

Rzym, 29 października 1925 roku.

KAROL SICA,
Arcybiskup Damaszk.

SPIS ROZDZIAŁÓW

	STR.
ROZDZIAŁ I.	
Początki Zgromadzenia.	
1. Drogi Opatrzności. – 2. Kapucyni: Ojciec Leander i brat Stefan. – 3. Tercjarki franciszkańskie w Lublinie i widzenia Teodozji Kobyłańskiej. – 4. Dzieciństwo i młodość Służebnicy Bożej, Franciszki Siedliskiej. – 5. Próby bolesne. – 6. Wypełnienie ślubów Franciszki i uskutecznienie Jej pragnień. – 7. Podróż do Lublina i do Rzymu. – 8. U stóp Piusa IX. – 9. Wyjazdy do Lyonu, do Paryża, do Lourdes i powtórne przybycie Jej do Rzymu	1
ROZDZIAŁ II.	
Istota nowej Instytucji.	
1. Centrum i nazwa Zgromadzenia. – 2. Konstytucje, Regulamin i Ceremoniał. Rada Generalna. – 3. Pierwsze dzieje Nazaretu. – 4. Rozkwit życia duchowego. – 5. Pierwsze siostry. – 6. Odjazd Ojca Leandra i brata Stefana. Późniejsi kierownicy duchowni	13
ROZDZIAŁ III.	
Rozwój Zgromadzenia.	
1. Rozwój Zgromadzenia Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu. Fundacje w Polsce. – 2. Zrzeczenie się Matki Siedliskiej z urzędu Przełożonej Generalnej i powtórne wybranie Jej kanoniczne przez pierwszą Kapitułę Generalną. – 3. Podróż Sługi Bożej do Ameryki i założenie trzech pierwszych domów w Chicago. – 4. Fundacje w Paryżu i Londynie. – 5. Druga Kapituła Generalna	21
ROZDZIAŁ IV.	
Sługa Boża.	
1. Dary natury i łaski. Cnoty i zalety. – 2. Matka Siedliska jako Przełożona Generalna. Stosunek między matką a córkami. – 3. Ostatnia choroba. Śmierć. Pogrzeb. Proces o życiu jej i cnotach. – Po chwalebnej drodze	35
ROZDZIAŁ V.	
Dalszy rozwój Zgromadzenia.	
1. Światła i cienie. Kapituła w roku 1903. Matka Wikaria Generalna. Drugie zatwierdzenie Konstytucji. J. E. Kardynał Respighi Protektorem Zgromadzenia. – 2. Kapituła w roku 1909 i pierwsza Matka Generalna. Kardynał Van Rossum Protektorem Zgromadzenia. – 3. Dom nowicjatu w Ariccia. Hospicjum polskie w Rzymie. Nowe fundacje w Europie. – 4. Domy Zgromadzenia w Ameryce. Pogląd ogólny na Zgromadzenie. – 5. Kapituła w roku 1920. Ostateczne zatwierdzenie Konstytucji. Ojciec święty Pius XI a Zgromadzenie Sióstr Najświętszej Rodziny z Nazaretu. Zakończenie	47

